

รายงาน สถานการณ์ทางสังคม จังหวัดเพชรบูรณ์ ประจำปี 2567

สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดเพชรบูรณ์

คำนำ

สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดเพชรบูรณ์ ได้จัดทำรายงานสถานการณ์ทางสังคมจังหวัดเพชรบูรณ์ ประจำปี ๒๕๖๗ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้จังหวัดเพชรบูรณ์ ได้มีข้อมูลสถานการณ์ทางสังคมที่ถูกต้อง ครบถ้วน ครอบคลุมทุกกลุ่มเป้าหมาย และเป็นเครื่องมือสำคัญประกอบการวางแผน และใช้วิเคราะห์ทิศทางในการกำหนดนโยบายการพัฒนาสังคม การจัดทำแผนงาน โครงการ กิจกรรมด้านการพัฒนาสังคม แผนพัฒนาจังหวัด รวมถึงข้อบัญญัติ/เทศบัญญัติขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้อย่างเหมาะสม สอดคล้องกับสถานการณ์ทางสังคมอย่างแท้จริง โดยแยกเป็นสถานการณ์เชิงกลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ เด็กและเยาวชน สตรีและสถาบันครอบครัว ผู้สูงอายุ คนพิการ และกลุ่มเปราะบาง สถานการณ์เชิงประเด็นระดับพื้นที่ และสถานการณ์เร่งด่วน ได้แก่ สถานการณ์กลุ่มเปราะบางรายครัวเรือน สถานการณ์ด้านความรุนแรงในครอบครัว สถานการณ์การให้บริการ ๑๓๐๐ สายด่วน พม. และสถานการณ์การค้ามนุษย์ของจังหวัดเพชรบูรณ์

สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดเพชรบูรณ์ ขอขอบคุณภาคีเครือข่าย และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ที่สนับสนุนข้อมูลในการจัดทำรายงานสถานการณ์ทางสังคมจังหวัดในครั้งนี้ และหวังเป็นอย่างยิ่งว่ารายงานสถานการณ์ทางสังคมจังหวัด ประจำปี ๒๕๖๗ ฉบับนี้ จะเป็นประโยชน์ต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และผู้สนใจทั่วไป ในการนำไปใช้เพื่อป้องกัน และแก้ไขปัญหาทางสังคมที่เกิดขึ้น ต่อไป

สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดเพชรบูรณ์
มิถุนายน ๒๕๖๗

บทสรุปผู้บริหาร

รายงานสถานการณ์ทางสังคมจังหวัดเพชรบูรณ์ ประจำปี 2567 ฉบับนี้ สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดเพชรบูรณ์ ได้จัดทำขึ้นเพื่อเป็นข้อเสนอเชิงนโยบายที่สะท้อนข้อมูลในจังหวัดเพื่อเป็นข้อมูลประกอบการวางแผนงานโครงการ แผนงบประมาณ และการขับเคลื่อนงานตามภารกิจของหน่วยงานในสังกัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ให้สอดคล้องกับสถานการณ์ทางสังคมในบริบทของพื้นที่อย่างเหมาะสม และเป็นเครื่องมือที่ใช้เข้าถึงแหล่งทรัพยากร และร่วมมือกับภาคีเครือข่ายเพื่อการพัฒนาสังคมและจัดสวัสดิการสังคมได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีสรุปสาระสำคัญดังนี้

ข้อมูลพื้นฐานจังหวัดเพชรบูรณ์

จังหวัดเพชรบูรณ์ เป็นจังหวัดที่มีแนวเขตติดต่อกับระหว่างภาคเหนือภาคตะวันออกเฉียงเหนือและภาคกลาง มีพื้นที่ 12,668.24 ตารางกิโลเมตร มีจำนวนประชากร 967,421 คน ความหนาแน่นของประชากรเท่ากับ 76.36 สัดส่วนของประชากรในเขตพื้นที่จังหวัดเพชรบูรณ์ แยกตามกลุ่มอายุวัยเด็ก (อายุ 0 - 17 ปี) มีจำนวนรวมทั้งหมด 176,435 คน คิดเป็นร้อยละ 18.24 กลุ่มเยาวชน (อายุ 18 - 25 ปี) มีจำนวนรวมทั้งหมด 95,761 คน คิดเป็นร้อยละ 9.90 ประชากรวัยแรงงาน (อายุ 26 - 59 ปี) มีจำนวนรวมทั้งหมด 486,240 คน คิดเป็นร้อยละ 50.26 และประชากรวัยผู้สูง (อายุ 60 ปีขึ้นไป) มีจำนวนรวมทั้งหมด 203,724 คน คิดเป็นร้อยละ 21.06 ซึ่งในกลุ่มผู้สูงอายุมีจำนวนเพิ่มขึ้นกว่าปีที่ผ่านมา ถือเป็นสังคมผู้สูงอายุโดยสมบูรณ์แล้วคือผู้สูงอายุมากกว่าร้อยละ 20 ของจำนวนประชากรทั้งหมด และมีแนวโน้มที่จะเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ เนื่องจากจำนวนการเกิดของประชากรลดลง

จังหวัดเพชรบูรณ์ มีจำนวนโรงพยาบาลทั้งหมด 176 แห่ง ประกอบด้วย โรงพยาบาลทั่วไปจำนวน 2 แห่ง โรงพยาบาลชุมชน 9 แห่ง โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จำนวน 154 แห่ง สาธารณสุขอำเภอ 11 แห่ง มีจำนวนแพทย์ทั้งหมด 242 คน มีอัตราประชากร จำนวน 450 คน ต่อ แพทย์ 1 คน สาเหตุการป่วยตายของประชากรในจังหวัดเพชรบูรณ์ มีสาเหตุการตายจากอาการแสดงที่พบจากการตรวจทางห้องปฏิบัติการจำนวน 2,354 คน รองลงมาคือ โรคหลอดเลือดสมอง จำนวน 581 คน โรคของระบบสืบพันธุ์ และทางเดินปัสสาวะอื่น ๆ จำนวน 508 คน ปอดบวม จำนวน 472 คน และโรกระบบประสาทอื่น ๆ จำนวน 452 คน ตามลำดับ และมีผู้ป่วยจิตเวชที่ป่วยด้วยโรคซึมเศร้าสะสม ทั้งสิ้น 17,078 คน เป็นผู้ป่วยรายใหม่ในปี พ.ศ.2566 จำนวน 114 คน เพิ่มขึ้นร้อยละ 0.83

จำนวนสถานศึกษาทั้งหมดของจังหวัดเพชรบูรณ์ มีทั้งหมด 824 แห่ง แบ่งเป็นสถานศึกษาในระบบจำนวน 813 แห่ง แยกสายสังกัดได้ดังนี้ สังกัดสำนักงานการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 463 แห่ง โรงเรียนเอกชนจำนวน 55 แห่ง สถานศึกษาระดับอาชีวศึกษา จำนวน 5 แห่ง สำนักงานคณะกรรมการอาชีวศึกษา (เอกชน) จำนวน 9 แห่ง และกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น 281 แห่ง สถานศึกษานอกระบบ (กศน.) จำนวน 11 แห่ง มีจำนวนนักเรียนในระบบรวมทุกระดับการศึกษาทั้งหมด 142,216 คน มีนักเรียนระดับประถมศึกษามากที่สุดจำนวน 58,908 คน คิดเป็นร้อยละ 41.42 และมีจำนวนนักเรียนออกกลางคันระดับประถมศึกษา ถึงระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในปีการศึกษา 2565 มีนักเรียนออกกลางคัน จำนวน 25 คน เมื่อศึกษาข้อมูลเพิ่มเติมจากระบบฐานข้อมูลเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา iSEE (กสศ.) พบว่าในปีการศึกษา พ.ศ.2566 พบว่ามีกลุ่มจำนวนนักเรียนยากจน จำนวน 10,313 ราย และนักเรียนยากจนพิเศษ จำนวน 16,295 ราย และมีนักเรียนที่ได้รับรหัส G หรือ ไม่มีหลักฐานทางทะเบียนราษฎร จำนวน 127 คน

ภาวะการมีงานทำของประชากรในจังหวัดเพชรบูรณ์ จากการสำรวจภาวะการทำงานของประชากร พบว่ามีกำลังแรงงาน จำนวน 490,978 คน ผู้ว่างงาน 3,540 คน ผู้ไม่อยู่ในกำลังแรงงาน เช่น

ทำงานบ้าน เรียนหนังสือ ยังเด็กเกินไป จำนวน 272,764 คน จำนวนคนต่างด้าวที่ได้รับอนุญาตทำงาน ในจังหวัดเพชรบูรณ์คงเหลือ ปี 2566 มีจำนวน 10,128 คน ลดลงจากปี 2565

การให้ดำเนินการด้านที่อยู่อาศัยจังหวัดเพชรบูรณ์ โดยดำเนินการร่วมกับกองทุนสวัสดิการชุมชน ซึ่งในปัจจุบันมีจำนวน 60 กองทุน และสภาองค์กรชุมชนที่จัดตั้งแล้วทั้งสิ้น 92 แห่ง แก้ไขปัญหาที่อยู่อาศัย สำหรับผู้มีรายได้น้อย ด้วยโครงการบ้านพอเพียงชนบท จำนวน 177 ราย อีกทั้ง ยังมีการปรับสภาพที่อยู่อาศัย ของผู้สูงอายุ เป็นการดำเนินงานโครงการ เพื่อปรับปรุง/ซ่อมแซมบ้านของผู้สูงอายุให้มีความเหมาะสมและปลอดภัยในการดำเนิน ดำเนินไปแล้วทั้งสิ้น 225 หลังคาเรือน และได้มีการบูรณาการร่วมกับหน่วยงานอื่น ๆ เช่น สำนักงานเหล่ากาชาดจังหวัด , สำนักงานที่ดินจังหวัด, สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัด และโครงการ บ้านพอเพียงชนบท (พอช.) ทั้งนี้แหล่งงบประมาณขึ้นอยู่กับเงื่อนไขและข้อระเบียบของหน่วยงาน นั้นๆ

อัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวม GPP (GPP per capita) จังหวัดเพชรบูรณ์ ปี 2564 คิดเป็นร้อยละ 1.35 ซึ่งเพิ่มขึ้นจากปี 2563 ผลิตภัณฑ์จังหวัดต่อหัว ปี 2564 ของจังหวัดเพชรบูรณ์ เท่ากับ 88,485 บาทต่อปี รายได้โดยเฉลี่ยต่อเดือนต่อครัวเรือนของจังหวัดเพชรบูรณ์ ในปี 2564 เท่ากับ 26,151 บาท มีรายได้เพิ่มสูงเล็กน้อยกว่าปี 2562 หนี้สินเฉลี่ยต่อครัวเรือนจำแนกตามประเภทของหนี้สินจำแนกตาม วัตถุประสงค์ของการกู้ยืม ส่วนใหญ่ 3 อันดับแรก เป็นค่าใช้จ่ายในการลงทุนภาคเกษตรกรรมถึง 147,739 บาท ค่าใช้จ่ายเพื่อใช้ซื้อ/เช่าบ้านและที่ดินเพื่อเป็นที่อยู่อาศัยหรือทำกิน 75,769 บาท และค่าใช้จ่ายในครัวเรือน ค่าอุปโภคบริโภค 74,791 บาท

จำนวนองค์กรภาคีเครือข่ายของจังหวัดเพชรบูรณ์ ประกอบด้วย องค์กรสาธารณประโยชน์ ตาม พ.ร.บ.ส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคม จำนวน 7 แห่ง องค์กรสวัสดิการชุมชน ตาม พ.ร.บ.ส่งเสริมการจัด สวัสดิการสังคมจำนวน 50 แห่ง สภาเด็กและเยาวชน จำนวน 71 แห่ง สภาองค์กรชุมชน จำนวน 130 สภา ศูนย์บริการคนพิการทั่วไป จำนวน 132 แห่ง ศูนย์พัฒนาคุณภาพชีวิตและส่งเสริมอาชีพของผู้สูงอายุ (ศพอส.) จำนวน 13 แห่ง ศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชน (ศพค.) จำนวน 127 แห่ง อาสาสมัครพัฒนาสังคม และความมั่นคงของมนุษย์ (อพม.) จำนวน 6,397 คน และข้อมูลคลังปัญญาผู้สูงอายุ 305 คน

สถานการณ์เชิงกลุ่มเป้าหมายของจังหวัดเพชรบูรณ์

สถานการณ์เด็ก จังหวัดเพชรบูรณ์ มีเด็ก (อายุแรกเกิด – 18 ปี) จำนวน 272,196 คน จากข้อมูล ของกรมกิจการเด็กและเยาวชน พบว่าในปี 2566 มีการลงทะเบียนขอรับสวัสดิการจากโครงการเงินอุดหนุน เพื่อการดูแลเด็กแรกเกิด ทั้งสิ้น 7,991 ราย และได้รับสิทธิจากโครงการ จำนวนรวมทั้งสิ้น 5,265 ราย ทั้งนี้ แม่วัยใสเลี้ยงเดี่ยว จำนวน 361 ราย เด็กที่ได้รับเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิด(อายุ 0-6 ปี) ในปี 2566 จำนวน 5,313 คน มีเด็กที่มีความเสี่ยงด้านการศึกษา เป็นเด็กยากจน 10,313 คน เด็กยากจนพิเศษ 16,295 คน ซึ่งสามารถได้รับทุนการศึกษาเด็กยากจน (สพฐ.) และทุนเสมอภาค (กสศ.) และมีเด็กนักเรียนที่ไม่มี มีหลักฐานทางทะเบียนราษฎร (G-Code) จำนวน 127 คน และเด็กที่มีพฤติกรรมไม่เหมาะสม จำนวน 201 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย

สถานการณ์สตรี (หญิงที่มีอายุ 25 ปี – 59 ปี) ของจังหวัดเพชรบูรณ์ ข้อมูลจากกรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัวพบว่า ในปีงบประมาณ 2566 มีสตรีที่ถูกกระทำความรุนแรงในครอบครัว จำนวน 31 ราย สตรีที่ถูกทำร้ายร่างกาย จำนวน 17 ราย ด้านจิตใจ จำนวน 13 ราย และด้านเพศ จำนวน 1 ราย และมีสตรีที่เป็นแม่เลี้ยงเดี่ยว จำนวน 1,953 คน เป็นคุณแม่วัยใสเลี้ยงเดี่ยว 361 คน และมีสตรีว่างงาน จำนวน 2,397 คน

สถานการณ์ด้านครอบครัว พบว่า จังหวัดเพชรบูรณ์ มีครัวเรือนทั้งหมด 101,207 ครัวเรือน ปี 2566 ครอบครัวที่จดทะเบียนสมรส 3,119 มีครอบครัวหย่าร้าง จำนวน 1,774 ครอบครัว

สถานการณ์ด้านผู้สูงอายุ (อายุ 60 ปีขึ้นไป) พบว่าปี ปัจจุบัน จังหวัดเพชรบูรณ์ มีประชากรผู้สูงอายุ อายุ 60 ปีขึ้นไป จำนวน 146,062 คน คิดเป็น 21.06% ของประชากรทั้งหมด ถือได้ว่าจังหวัดเพชรบูรณ์ เป็นสังคมผู้สูงอายุโดยสมบูรณ์ (Aged Society) แล้ว จากข้อมูลโดยกรมบัญชีกลาง ในปี พ.ศ.2566 มีผู้ได้รับ เบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ 182,472 คน ซึ่งในกลุ่มผู้สูงอายุจะได้รับประเมินความสามารถในการประกอบกิจวัตร ประจำวัน ซึ่งแบ่งออกได้เป็น กลุ่มติดเตียง 1,207 คน, กลุ่มติดบ้าน 4,357 และกลุ่มติดสังคม 132,349 คน และจากข้อมูลของกรมกิจการผู้สูงอายุ ปี พ.ศ.2566 จังหวัดเพชรบูรณ์ ได้ให้เงินสงเคราะห์ค่าจัดการศพ ผู้สูงอายุตามประเพณี ไปแล้วทั้งสิ้น จำนวน 7,283 ราย

สถานการณ์คนพิการ จังหวัดเพชรบูรณ์ พบว่ามีคนพิการที่มีบัตรประจำตัวคนพิการ จำนวน 35,648 คน ได้รับเบี้ยยังชีพคนพิการ จำนวน 35,049 คน คิดเป็นร้อยละ 98.32 โดยเมื่อจำแนกคน พิการตามประเภทความพิการ พบว่าส่วนใหญ่มีความพิการทางด้านการเคลื่อนไหวหรือทางร่างกาย จำนวน 19,400 คน (ร้อยละ 54.42) รองลงมาคือความพิการทางการได้ยินและสื่อความหมาย จำนวน 4,917 คน (ร้อยละ 13.79) และพิการทางด้านการเห็น จำนวน 3,233 คน (ร้อยละ 9.07) ทั้งนี้ มีคนพิการซ้ำซ้อนหรือพิการมากกว่า 1 ประเภท จำนวน 1,784 คน

สถานการณ์ผู้ด้อยโอกาสในจังหวัดเพชรบูรณ์ พบว่ามีเด็กที่เข้ารับการคุ้มครองสวัสดิภาพและได้รับ การสงเคราะห์ช่วยเหลือ ทั้งสิ้น 679 คน โดยแบ่งช่วงอายุระหว่าง 0 – 17 ปี จำนวน 655 คน และอายุระหว่าง 18 – 25 ปี จำนวน 24 คน มีจำนวนเด็กในครอบครัวอุปถัมภ์ จำนวน 68 คน พบคนไร้ถิ่นที่พึ่ง จำนวน 4 ราย

สถานการณ์เชิงประเด็นและสถานการณ์เร่งด่วนของจังหวัดเพชรบูรณ์

สถานการณ์ครัวเรือนเปราะบาง จังหวัดเพชรบูรณ์ มีฐานข้อมูลตั้งต้นในการดำเนินการคัดกรอง โดยการลงพื้นที่ตรวจสอบและบันทึกข้อมูลเข้าสู่ระบบสมุดพกครอบครัวอิเล็กทรอนิกส์ (MSO Logbook) โดยปัจจุบันมีการบันทึกข้อมูลไปแล้ว 13,607 ครัวเรือน โดยสามารถแบ่งตามระดับความเปราะบางของ ครัวเรือนในจังหวัดเพชรบูรณ์ พบว่า มีความเปราะบางระดับ 0 จำนวน 63 ครัวเรือน มีความเปราะบาง ระดับ 1 จำนวน 5,043 ครัวเรือน มีความเปราะบางระดับ 2 จำนวน 8,152 ครัวเรือน มีความเปราะบาง ระดับ 3 จำนวน 349 ครัวเรือน โดยสามารถวิเคราะห์สภาพปัญหาหารายมิติ จากระบบสมุดพกครอบครัว อิเล็กทรอนิกส์ในปี 2566 ได้ดังนี้

- มิติด้านความเป็นอยู่ จำนวน 7,424 ครัวเรือน
- มิติด้านรายได้ จำนวน 12,195 ครัวเรือน
- มิติด้านสุขภาพ จำนวน 1,112 ครัวเรือน
- มิติด้านการเข้าถึงบริการภาครัฐ จำนวน 349 ครัวเรือน
- มิติด้านการศึกษา จำนวน 813 ราย

กล่าวโดยสรุป การจัดทำเล่มสถานการณ์สังคมจังหวัดเพชรบูรณ์ ประจำปี 2567 นี้ โดยใช้ข้อมูล พื้นฐาน สถานการณ์เชิงกลุ่มเป้าหมายทางสังคม และสถานการณ์เชิงประเด็นทางสังคม นำมาสู่การวิเคราะห์ สถานการณ์ทางสังคมและแนวโน้มสถานการณ์ทางสังคม ที่ครอบคลุมทุกกลุ่มเป้าหมาย สามารถนำข้อมูลไปใช้ ประโยชน์การกำหนดนโยบายและแผนงาน จัดทำข้อเสนอเชิงนโยบายทางสังคมที่เหมาะสมกับสถานการณ์ ปัจจุบัน เป็นแนวทางในการส่งเสริมการปฏิบัติงานที่สามารถสร้างให้เกิดคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น และมีความมั่นคง เพิ่มขึ้นต่อกลุ่มเป้าหมายทุกคนในสังคม

สารบัญ

ชื่อเรื่อง	หน้า
คำนำ.....	1
บทสรุปผู้บริหาร.....	2
สารบัญ	5
สารบัญตาราง.....	8
สารบัญภาพ.....	10
ส่วนที่ 1 บทนำ.....	12
1.1 หลักการและเหตุผล.....	12
1.2 วัตถุประสงค์.....	13
1.3 วิธีการดำเนินงาน.....	13
1.4 ผลที่คาดว่าจะได้รับ.....	14
ส่วนที่ 2 ข้อมูลพื้นฐาน.....	15
2.1 ประเด็นด้านพื้นที่และประชากร.....	15
2.1.1 ที่ตั้งและอาณาเขต.....	15
2.1.2 ลักษณะภูมิประเทศ และภูมิอากาศ.....	15
2.1.3 พื้นที่การปกครอง.....	16
2.1.4 โครงสร้างประชากร.....	17
2.2 ประเด็นด้านสุขภาพ.....	18
2.2.1 หน่วยบริการสาธารณสุข.....	18
2.2.2 ทรัพยากรด้านสาธารณสุข.....	18
2.2.3 ภาวะสุขภาพ ความเจ็บป่วย และการตาย.....	20
2.3 ประเด็นด้านเศรษฐกิจ รายได้ และการทำงาน.....	23
2.3.1 ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด และการขยายตัว.....	23
2.3.2 รายได้ หนี้สิน ความไม่เสมอภาคของรายได้ และการออม.....	24
2.3.3 ภาวะการมีงานทำ.....	26
2.3.4 ผู้ประกันตน.....	29
2.4 ประเด็นด้านการศึกษา.....	30
2.4.1 สถานศึกษา.....	30
2.4.2 เด็กที่เข้าถึงระบบการศึกษาขั้นพื้นฐาน.....	30
2.4.3 กลุ่มเด็กที่มีความเสี่ยงด้านการศึกษา.....	31
2.4.4 ปีการศึกษาเฉลี่ยของประชากรอายุ 15 ปีขึ้นไป.....	34
2.5 ประเด็นด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน.....	35
2.5.1 การรับแจ้งคดีอาญาตามฐานความผิด.....	35
2.5.2 ผู้เสียหายจากการค้ำมนุษย์.....	36
2.5.3 อุบัติเหตุทางถนน.....	37

2.6 ด้านที่อยู่อาศัย	38
ส่วนที่ 3 สถานการณ์กลุ่มเป้าหมายทางสังคม	41
3.1 ด้านเด็กและเยาวชน.....	41
3.1.1 สถานการณ์ทั่วไปด้านเด็กและเยาวชน	41
3.1.2 สถานการณ์เชิงประเด็น.....	45
3.1.2.1 เด็กและเยาวชนกลุ่มเปราะบาง.....	45
3.1.2.2 แม่วัยรุ่น/ แม่วัยรุ่นเลี้ยงเดี่ยว	47
3.1.2.3 พฤติกรรมเด็กและเยาวชน.....	49
3.1.3 เครือข่าย/ สวัสดิการด้านเด็กและเยาวชน.....	51
3.2 ด้านสตรีและสถาบันครอบครัว.....	53
3.2.1 สถานการณ์ทั่วไปด้านสตรีและสถาบันครอบครัว	53
3.2.2 ผู้ถูกระทำความรุนแรงในครอบครัว	56
3.2.3 สถานการณ์เชิงประเด็น.....	59
3.2.3.1 สตรีกลุ่มเปราะบาง	59
3.2.3.2 ความเสมอภาคระหว่างเพศ	60
3.2.4 เครือข่าย/สวัสดิการด้านสตรีและสถาบันครอบครัว	61
3.3 ด้านผู้สูงอายุ.....	62
3.3.1 สถานการณ์ทั่วไปด้านผู้สูงอายุ.....	62
3.3.2 สถานการณ์เชิงประเด็น.....	63
3.3.2.1 ผู้สูงอายุ ตัดบ้าน ตัดเตียง ตัดสังคม	63
3.3.2.2 การทำงานของผู้สูงอายุ.....	64
3.3.3 เครือข่าย/สวัสดิการด้านผู้สูงอายุ	65
3.4 ด้านคนพิการ.....	68
3.4.1 สถานการณ์ทั่วไปด้านคนพิการ	68
3.4.2 สถานการณ์เชิงประเด็น.....	70
3.4.2.1 การศึกษาของคนพิการ	70
3.4.2.2 การทำงานของคนพิการ.....	71
3.4.3 เครือข่าย/สวัสดิการด้านคนพิการ	72
3.5 ด้านกลุ่มคนเปราะบาง	74
3.5.1 สถานการณ์ทั่วไปด้านกลุ่มคนเปราะบาง.....	74
3.5.2 เครือข่าย/สวัสดิการด้านกลุ่มคนเปราะบาง.....	75
ส่วนที่ 4 สถานการณ์เชิงประเด็นทางสังคมและสถานการณ์เร่งด่วน (Hot Issues)	78
4.1 สถานการณ์เชิงประเด็นในระดับพื้นที่.....	78
4.1.1 สถานการณ์กลุ่มเปราะบางรายครัวเรือน	78
4.1.2 ผลการขับเคลื่อนโครงการพัฒนาคุณภาพชีวิตกลุ่มเปราะบางรายครัวเรือน	79
4.2 สถานการณ์ประเด็นเร่งด่วน Hot Issues	84

4.2.1 สถานการณ์ด้านความรุนแรงในครอบครัว.....	84
4.2.2 สถานการณ์การให้บริการ 1300 สายด่วน พม.....	86
4.2.3 สถานการณ์การค้ามนุษย์ของจังหวัดเพชรบูรณ์.....	87
ส่วนที่ 5 การวิเคราะห์แนวโน้มของสถานการณ์ทางสังคม.....	90
5.1 สถานการณ์ทั่วไป.....	90
5.2 สถานการณ์เชิงกลุ่มเป้าหมาย.....	92
5.3 สถานการณ์เชิงประเด็น.....	93
ส่วนที่ 6 บทสรุปและข้อเสนอแนะ.....	95
6.1 บทสรุป.....	95
6.2 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย.....	96
6.3 ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติระดับกลุ่มจังหวัด.....	96
ภาคผนวก.....	97

สารบัญตาราง

ชื่อตาราง	หน้า
ตารางที่ 1 พื้นที่ จำนวนประชากร และความหนาแน่นของประชากร	15
ตารางที่ 2 พื้นที่การปกครองจำแนกตามประเภทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	16
ตารางที่ 3 หน่วยบริการด้านสาธารณสุข	18
ตารางที่ 4 จำนวนอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) ในพื้นที่	19
ตารางที่ 5 สาเหตุการตาย 5 อันดับแรก	20
ตารางที่ 6 สาเหตุผู้ป่วยนอกจิตเวชที่มารับบริการสูงสุด 5 อันดับแรก	20
ตารางที่ 7 อัตราการป่วยเป็นโรคซึมเศร้าต่อจำนวนประชากร	21
ตารางที่ 8 อัตราการฆ่าตัวตายสำเร็จ	22
ตารางที่ 9 อัตราการขยายหรือหดตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดต่อหัว	23
ตารางที่ 10 ประเภทของหนี้สินจำแนกตามวัตถุประสงค์ของการกู้ยืม	24
ตารางที่ 11 ร้อยละของครัวเรือนที่มีการออมเงิน	25
ตารางที่ 12 จำนวนผู้ประกันตนมาตรา 33, 39 และ 40	29
ตารางที่ 13 สถานศึกษาในระบบ นอกกระบบ รายสังกัด	30
ตารางที่ 14 เด็กที่เข้าถึงระบบการศึกษาขั้นพื้นฐาน	30
ตารางที่ 15 จำนวนนักเรียนด้อยโอกาส จำแนกตามประเภทความด้อยโอกาส	32
ตารางที่ 16 จำนวนนักเรียนออกกลางคัน	33
ตารางที่ 17 สาเหตุของการออกกลางคัน	33
ตารางที่ 18 จำนวนผู้เรียนที่ได้รับรหัส G หรือ ไม่มีหลักฐานทางทะเบียนราษฎร (G-code)	34
ตารางที่ 19 การรับแจ้งคดีเกี่ยวกับชีวิต ร่างกาย เพศ	35
ตารางที่ 20 การรับแจ้งคดีความผิดเกี่ยวกับทรัพย์	35
ตารางที่ 21 การจับกุมคดีความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด	36
ตารางที่ 22 กองทุนสวัสดิการชุมชนและสภาองค์กรชุมชน	38
ตารางที่ 23 การขับเคลื่อนโครงการเพชรบูรณ์พอเพียง ระยะที่ 3 ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 ความมั่นคงด้านที่อยู่อาศัย	39
ตารางที่ 24 จำนวนเด็กแรกเกิด	42
ตารางที่ 25 จำนวนเด็กกำพร้า	46
ตารางที่ 26 สภาพปัญหาเด็กที่มีการแจ้งเหตุ จำแนกสภาพปัญหา 5 อันดับแรก	47
ตารางที่ 27 แม่วัยใสและแม่วัยใสเลี้ยงเดี่ยวที่ได้รับสิทธิเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิด	49
ตารางที่ 28 เด็กและเยาวชนที่มีพฤติกรรมไม่เหมาะสม จำแนกตามประเภท	50
ตารางที่ 29 สภาเด็กและเยาวชน	51
ตารางที่ 30 เด็กที่ได้รับเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิด	52
ตารางที่ 31 ศูนย์ชุมชนคุ้มครองเด็ก	52
ตารางที่ 32 สัดส่วนประชากรเพศหญิงต่อประชากรทั้งหมด	53
ตารางที่ 33 ดัชนีมาตรฐานครอบครัวเข้มแข็ง ประจำปี 2566	54
ตารางที่ 34 จำนวนผู้ถูกกระทำความรุนแรงในครอบครัว	56

ตารางที่ 35	จำนวนผู้ถูกระทำความรุนแรงในครอบครัวแบ่งตามด้านต่างๆ	56
ตารางที่ 36	ประเภทสาเหตุการทำกระทำความรุนแรง	58
ตารางที่ 37	อัตราการว่างงานในสตรี	59
ตารางที่ 38	สตรีที่เป็นสมาชิกของกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี	61
ตารางที่ 39	เครือข่ายด้านสตรีและสถาบันครอบครัว	61
ตารางที่ 40	สัดส่วนผู้สูงอายุต่อประชากร	62
ตารางที่ 41	การคัดกรองผู้สูงอายุติดสังคม ติดบ้าน ติดเตียง	63
ตารางที่ 42	ผู้มีงานทำและผู้สูงอายุที่ทำงาน	64
ตารางที่ 43	การสงเคราะห์ผู้สูงอายุที่ประสบปัญหาทางสังคมในภาวะยากลำบาก	65
ตารางที่ 44	เครือข่ายด้านผู้สูงอายุ	66
ตารางที่ 45	คนพิการจำแนกตามประเภทความพิการ	69
ตารางที่ 46	จำนวนนักเรียนพิการที่เข้าเรียนในโรงเรียนแบบเรียนรวม	70
ตารางที่ 47	จำนวนคนพิการที่ได้รับการศึกษาพิเศษ	70
ตารางที่ 48	การรับคนพิการเข้าทำงาน	71
ตารางที่ 49	เครือข่ายด้านคนพิการ	72
ตารางที่ 50	การจัดบริการสำหรับคนพิการ	73
ตารางที่ 51	จำนวนผู้แสดงความสามารถ จำแนกประเภท	74
ตารางที่ 52	จำนวนคนขอทาน	75
ตารางที่ 53	เครือข่ายองค์กรภาครัฐและองค์กรภาคธุรกิจ Corporate Social Responsibility (CSR)	76
ตารางที่ 54	องค์กรพัฒนาเอกชน	76
ตารางที่ 55	องค์กรภาคประชาชน	77
ตารางที่ 56	กลุ่มเป้าหมายตามฐานข้อมูล MSO Logbook แยกรายมิติ	78
ตารางที่ 57	ข้อมูลครัวเรือนเปราะบาง	79
ตารางที่ 58	การให้ความช่วยเหลือด้านที่อยู่อาศัยของ พม.	82
ตารางที่ 59	การให้บริการกู้ยืมเงินของ พม.	83
ตารางที่ 60	จำนวนผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ ปี 2558 – 2566 จำแนกตามรูปแบบ(หน่วย : คน)	87
ตารางที่ 61	ประเภทและจำนวนของสถานประกอบการจังหวัดเพชรบูรณ์	88

สารบัญภาพ

ชื่อภาพ	หน้า
ภาพที่ 1 ทิวเขาเพชรบูรณ์ในพื้นที่อำเภอเขาค้อ	15
ภาพที่ 2 แผนที่จังหวัดเพชรบูรณ์.....	16
ภาพที่ 3 จำนวนประชากร ปี 2566	17
ภาพที่ 4 สัดส่วนประชากร ปี 2566.....	17
ภาพที่ 5 จำนวนบุคลากรทางการแพทย์.....	18
ภาพที่ 6 จำนวนเตียงในสถานพยาบาล.....	19
ภาพที่ 7 อัตราการเพิ่มขึ้นหรือลดลงของผู้ป่วยสะสม	21
ภาพที่ 8 จำนวนผู้ป่วยที่พยายามฆ่าตัวตาย.....	22
ภาพที่ 9 ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดต่อหัว.....	23
ภาพที่ 10 รายได้และหนี้สินต่อครัวเรือน.....	24
ภาพที่ 11 สัมประสิทธิ์ความไม่เสมอภาค (Gini coefficient) ของรายจ่ายเพื่อการอุปโภคบริโภค.....	25
ภาพที่ 12 จำนวนกำลังแรงงาน.....	26
ภาพที่ 13 จำนวนผู้ไม่อยู่ในกำลังแรงงาน.....	26
ภาพที่ 14 จำนวนผู้ว่างงาน.....	27
ภาพที่ 15 อัตราการว่างงาน.....	27
ภาพที่ 16 จำนวนแรงงานนอกระบบ.....	28
ภาพที่ 17 จำนวนคนต่างด้าวที่ได้รับอนุญาตทำงานคงเหลือ.....	28
ภาพที่ 18 จำนวนเด็กนักเรียนยากจนและยากจนพิเศษ	31
ภาพที่ 19 ปีการศึกษาเฉลี่ยของประชากรอายุ 15 ปีขึ้นไป.....	34
ภาพที่ 20 จำนวนผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์	36
ภาพที่ 21 จำนวนผู้บาดเจ็บจากอุบัติเหตุทางถนน	37
ภาพที่ 22 จำนวนผู้เสียชีวิตและทุพพลภาพจากอุบัติเหตุทางถนน	37
ภาพที่ 23 จำนวนบ้านพอเพียงชนบท	38
ภาพที่ 24 ครัวเรือนได้รับการสนับสนุนโครงการบ้านมั่นคง.....	39
ภาพที่ 25 จำนวนเด็กและเยาวชนจำแนกกลุ่มอายุ	41
ภาพที่ 26 อัตราเด็กแรกเกิด.....	42
ภาพที่ 27 ร้อยละของเด็กที่สูงดีสมส่วน	43
ภาพที่ 28 อัตราส่วนพึงพิงวัยเด็ก	44
ภาพที่ 29 จำนวนเด็กในบ้านพักเด็กและครอบครัวจังหวัด.....	45
ภาพที่ 30 จำนวนเด็กและครอบครัวอุปถัมภ์.....	46
ภาพที่ 31 จำนวนเด็กและเยาวชนอายุต่ำกว่า 15 ปี ที่ตั้งครรภ์.....	47
ภาพที่ 32 อัตราการเกิดมีชีพในเด็กและเยาวชน	48
ภาพที่ 33 ร้อยละการตั้งครรภ์ซ้ำในสตรีที่อายุต่ำกว่า 20 ปี.....	48
ภาพที่ 34 จำนวนคดีเด็กและเยาวชนที่ถูกดำเนินคดีโดยสถานพินิจฯ.....	49

ภาพที่ 35 จำนวนคดีสอดส่องเด็กและเยาวชน	50
ภาพที่ 36 จำนวนเด็กและครอบครัวที่ได้รับเงินสงเคราะห์เด็กในครอบครัวยากจน	51
ภาพที่ 37 สัดส่วนประชากรเพศหญิงจำแนกกลุ่มอายุ	53
ภาพที่ 38 ครอบครัวที่จดทะเบียนสมรส หย่าร้าง และอัตราการหย่าร้าง	54
ภาพที่ 39 ร้อยละของครอบครัวเข้มแข็งในภาพรวม	55
ภาพที่ 40 ค่าเฉลี่ยดัชนีความเข้มแข็งด้านต่างๆ	55
ภาพที่ 41 ช่วงอายุผู้ถูกกระทำความรุนแรงในครอบครัว	57
ภาพที่ 42 จำนวนลูกจ้างที่ถูกเลิกจ้าง	59
ภาพที่ 43 สัดส่วนของลูกจ้างสตรีที่ถูกเลิกจ้าง	60
ภาพที่ 44 จำนวนแรงงานในระบบ	60
ภาพที่ 45 อัตราแรงงานในระบบหญิงต่อชาย	61
ภาพที่ 46 จำนวนผู้สูงอายุ	62
ภาพที่ 47 สัดส่วนผู้สูงอายุติดสังคม ติดบ้าน ติดเตียง	63
ภาพที่ 48 ผู้สูงอายุที่กู้ยืมประกอบอาชีพจากกองทุนผู้สูงอายุ	64
ภาพที่ 49 ผู้สูงอายุที่ได้รับการสงเคราะห์ในการจัดการงานศพผู้สูงอายุตามประเพณี	65
ภาพที่ 50 การปรับสภาพที่อยู่อาศัยผู้สูงอายุ	66
ภาพที่ 51 ผู้สูงอายุที่ได้รับเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ	67
ภาพที่ 52 จำนวนคนพิการที่ได้รับการจดทะเบียน	68
ภาพที่ 53 สัดส่วนคนพิการที่ได้รับการจดทะเบียน	68
ภาพที่ 54 สัดส่วนการรับคนพิการเข้าทำงาน	71
ภาพที่ 55 การบริการกู้ยืมเงินกองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ	72
ภาพที่ 56 จำนวนผู้รับเงินเบี้ยความพิการ	73
ภาพที่ 57 จำนวนผู้รับเงินเบี้ยความพิการ	74
ภาพที่ 58 อาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ต่อครัวเรือน	75
ภาพที่ 59 องค์กรสาธารณประโยชน์	77
ภาพที่ 60 องค์กรสวัสดิการชุมชน	77
ภาพที่ 61 สถิติความรุนแรงในครอบครัว ประจำปี 2566	84
ภาพที่ 62 สถิติปัญหาความรุนแรง ช่วงปี 2564 - 2566	85
ภาพที่ 63 ระบบศูนย์ช่วยเหลือสังคม 1300	86
ภาพที่ 64 ขนาดของสถานประกอบการ	88

ส่วนที่ 1

บทนำ

1.1 หลักการและเหตุผล

ตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546 มีสาระสำคัญเกี่ยวข้องกับการบูรณาการ โดยกำหนดว่า “ในกรณีที่ภารกิจใดมีความเกี่ยวข้องกับหลายส่วนราชการหรือเป็นภารกิจที่ใกล้เคียงหรือต่อเนื่องกัน ให้ส่วนราชการที่เกี่ยวข้องนั้นกำหนดแนวทางปฏิบัติราชการ เพื่อให้เกิดการบริหารราชการแบบบูรณาการร่วมกัน โดยมุ่งให้เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจของรัฐ” (มาตรา 10 วรรค 1) ในทางปฏิบัติแม้ว่าจะมีความพยายามในการบริหารแบบบูรณาการในภารกิจที่มีความสำคัญหลายเรื่อง แต่ยังคงเกิดปัญหาความซ้ำซ้อนในการปฏิบัติในหลายๆ ภารกิจ เป็นผลให้เป็นการสิ้นเปลืองทรัพยากรเป็นอย่างมาก การปฏิรูประบบงบประมาณประเทศจาก “ระบบงานงบประมาณเชิงยุทธศาสตร์” สู่ “ระบบงบประมาณเชิงพื้นที่” (Area-Based Budgeting: ABB) ซึ่งเป็นแนวคิดของการทำงบประมาณแบบมีส่วนร่วม (Participatory Budgeting) โดยมีการฟังเสียงประชาชนในพื้นที่ มีกระบวนการทำแผนพัฒนาจากล่างขึ้นบน ตั้งแต่แผนชุมชนจนถึงแผนจังหวัด และให้หน่วยงานทั้งภูมิภาคและท้องถิ่นร่วมกันกลั่นกรอง ทำให้งบประมาณสามารถใช้ให้ตรงกับปัญหาความต้องการของคนในพื้นที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น ซึ่งเป็นทั้งกระบวนการเพิ่มประสิทธิภาพประสิทธิผลการใช้งบประมาณแผ่นดิน การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารจัดการตนเอง การสร้างความโปร่งใสและธรรมาภิบาล การควบคุมพฤติกรรมนักรบการเมืองโดยประชาชนในพื้นที่ และการบูรณาการการทำงานของหน่วย Function และหน่วย Area ที่อยู่ในพื้นที่ร่วมกัน ซึ่งตามแผนปฏิรูปกำหนดให้เริ่มตั้งแต่ปีงบประมาณ 2548

สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดเพชรบูรณ์ มีหน้าที่และอำนาจในการจัดทำรายงานสถานการณ์ทางสังคม พร้อมทั้งนโยบายและยุทธศาสตร์ในการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ระดับจังหวัด ในฐานะหน่วยงานที่สำคัญในการขับเคลื่อนงานด้านสังคม พิทักษ์และคุ้มครองสิทธิแก่กลุ่มเปราะบาง เช่น เด็ก เยาวชน สตรี คนพิการ ผู้สูงอายุ และผู้ด้อยโอกาส เป็นต้น เพื่อให้ประชาชนได้รับบริการด้านสังคมจากหน่วยงานรัฐ และภาคเอกชน ให้สามารถดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างมีศักดิ์ศรี รวมทั้งผลักดันให้เกิดการป้องกันและแก้ไขปัญหาสังคมและพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน เพื่อมุ่งสู่สังคมคุณภาพบนพื้นฐานความรับผิดชอบร่วมกัน สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดเพชรบูรณ์

จึงได้จัดทำรายงานสถานการณ์ทางสังคมจังหวัด ประจำปี 2567 ขึ้น โดยการรวบรวมข้อมูลในห้วงปี 2563 ถึง 2566 เพื่อวิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูลด้านสังคมในจังหวัด ประกอบด้วยสถิติการให้บริการที่เป็นปัจจุบัน ทันต่อสถานการณ์ ครอบคลุมทั้งข้อมูลเชิงกลุ่มเป้าหมาย ข้อมูลเชิงประเด็น ข้อมูลจากระบบสารสนเทศของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ข้อมูลด้านสังคมจากหน่วยงานแวดล้อม หน่วยงาน ข้อมูลที่บ่งชี้ถึงสถานการณ์ทางสังคมตัวชี้วัดที่เป็นสากล รวมทั้งสถานการณ์ทางสังคมอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง และข้อเสนอแนะในการป้องกัน แก้ไขปัญหาทั้งในเชิงนโยบายและปฏิบัติอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

1.2 วัตถุประสงค์

- 1) เพื่อรวบรวม วิเคราะห์ และจัดทำรายงานสถานการณ์ทางสังคมที่เกิดขึ้นในเขตพื้นที่รับผิดชอบของจังหวัด
- 2) เพื่อคาดการณ์แนวโน้มสถานการณ์ทางสังคมและผลกระทบในเขตพื้นที่รับผิดชอบของจังหวัด
- 3) เพื่อนำประเด็นในพื้นที่และประเด็นเร่งด่วน Hot Issues แจ้งเตือนไปยังกลไกในของพื้นที่ นำไปสู่การเฝ้าระวังภัยทางสังคมในเขตพื้นที่รับผิดชอบของจังหวัด
- 4) เพื่อเสนอแนะแนวทางในการแก้ไขปัญหาทางสังคมในพื้นที่รับผิดชอบของจังหวัด

1.3 วิธีการดำเนินงาน

1) ร่วมกำหนดรายการข้อมูลในการจัดทำรายงานสถานการณ์ทางสังคม กับกองมาตรฐานการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ และสำนักงานส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการ 1 – 11 ด้วยวิธีการสำรวจผ่านระบบ Google Forms

2) มีการประชุมเชิงปฏิบัติการจัดทำกรอบแนวทางและวางแผนจัดทำรายงานสถานการณ์ทางสังคม ประจำปี 2567 หน่วยงานในสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวง พม. หน่วยงานระดับกรม/เทียบเท่าภายใต้กระทรวง พม. สสว. 1 – 11 และหน่วยงานภายนอกที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้หน่วยงานผู้ทำการสำรวจ/จัดเก็บข้อมูลพิจารณา รายการข้อมูลประกอบการจัดทำรายงานสถานการณ์ทางสังคม คำนิยามหรือคำอธิบาย และประเด็นเชิงลึกด้านการจัดเก็บ

3) รวบรวมข้อมูลสถิติทั้งในรูปแบบ Open data และข้อมูลที่ต้องทำหนังสือขอข้อมูล เพื่อรวบรวมข้อมูลครบถ้วนตามรายการข้อมูลฯ ที่กำหนด

4) มีการประชุมเชิงปฏิบัติการขับเคลื่อนการวิเคราะห์และจัดทำรายงานสถานการณ์ทางสังคม ประจำปี 2567 เพื่อให้คณะกรรมการวิเคราะห์และรายงานสถานการณ์ทางสังคม พิจารณารูปแบบการนำเสนอ รายงานฯ พร้อมทั้งรับฟังความคิดเห็นของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อปรับปรุงรายงานสถานการณ์ทางสังคม ให้มีความน่าเชื่อถือ

5) มีการประชุมเชิงปฏิบัติการการจัดทำรายงานสถานการณ์ทางสังคม ประจำปี 2567 เพื่อชี้แจงแนวทางการจัดทำรายงานฯ ประจำปี 2567 พร้อมมีหนังสือแจ้งเวียนเพื่อนำส่งข้อมูลเพื่อดำเนินการจัดทำ รายงานสถานการณ์ทางสังคม 2567 ระดับจังหวัด

6) สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด ดำเนินการจัดทำรายงานสถานการณ์ทางสังคมจังหวัด

7) นำเสนอรายงานฯ ให้สำนักงานส่งเสริมและสนับสนุนวิชาการ 1 – 11 เพื่อนำข้อมูลไปจัดทำ รายงานสถานการณ์ทางสังคมระดับกลุ่มจังหวัดและขับเคลื่อนโครงการระดับจังหวัด กลุ่มจังหวัด รวมถึงนำเสนอรายงานฯ ให้กองมาตรฐานการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เพื่อนำข้อมูลไปประมวลผล ภาพรวมรายงานสถานการณ์ทางสังคม ระดับประเทศ

8) นำเสนอรายงานสถานการณ์ทางสังคม เพื่อผู้ว่าราชการจังหวัด/คณะกรรมการจังหวัด เช่น คณะกรรมการบริหารงานจังหวัดแบบบูรณาการ (ก.บ.จ.) หรือ กองทุนส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคม (กสจ.) รับรอง หรือรับทราบ

9) เผยแพร่และประชาสัมพันธ์ต่อส่วนราชการระดับจังหวัด อปท. และ เครือข่าย เพื่อนำไปใช้ประกอบการจัดทำรายงานฯ/แผนงาน/โครงการ/กิจกรรม ให้สอดคล้องกับบริบทพื้นที่ พร้อมทั้งเผยแพร่ผ่านช่องทางต่างๆ ให้ประชาชนได้สามารถศึกษาข้อมูลได้

1.4 ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1) มีข้อมูลสถานการณ์ทางสังคมระดับพื้นที่ ที่ครอบคลุมทุกกลุ่มเป้าหมาย สามารถใช้ประโยชน์ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาสังคม

2) หน่วยงานระดับท้องถิ่นและระดับจังหวัดสามารถนำข้อมูลในพื้นที่ไปใช้ในการกำหนดนโยบาย แผนงานโครงการในการคุ้มครองป้องกันและแก้ไขปัญหาทางสังคมในระดับพื้นที่และหน่วยงานระดับกระทรวง สามารถนำข้อมูลในภาพรวมไปใช้ประโยชน์วิเคราะห์สถานการณ์ปัญหาทางสังคมที่สำคัญและกำหนดนโยบาย แผนงานในการป้องกันและแก้ไขปัญหาสังคมภาพรวมต่อไป

ส่วนที่ 2

ข้อมูลพื้นฐาน

2.1 ประเด็นด้านพื้นที่และประชากร

2.1.1 ที่ตั้งและอาณาเขต

ตารางที่ 1 พื้นที่ จำนวนประชากร และความหนาแน่นของประชากร

จังหวัด	พื้นที่ (ตร.กม.)	จำนวนประชากร	ความหนาแน่นของประชากร*	จำนวนครัวเรือน**
เพชรบูรณ์	12,668.42	967,421	76.36	101,207

ที่มา : สำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง (2566)

*ความหนาแน่นของประชากร (ตร.กม./คน)

**ข้อมูลของกรมการพัฒนาชุมชน (2566)

จังหวัดเพชรบูรณ์ เป็นจังหวัดที่มีแนวเขตติดต่อระหว่างภาคเหนือภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคกลาง มีพื้นที่ประมาณ 12,668.42 ตารางกิโลเมตร หรือคิดเป็น 7,917,760 ไร่ สูงจากระดับทะเล ประมาณ 114 เมตร มีจำนวนประชากร 967,421 คน ความหนาแน่นของประชากร 76.36 (คน /ตร.กม.) และจำนวนครัวเรือน 101,207 ครัวเรือน โดยมีอาณาเขตติดต่อของจังหวัดทั้ง 4 ด้าน ดังนี้

- ทิศเหนือ ติดต่อกับ จังหวัดเลย
- ทิศใต้ ติดต่อกับ จังหวัดลพบุรี
- ทิศตะวันออก ติดต่อกับ จังหวัดขอนแก่น และชัยภูมิ
- ทิศตะวันตก ติดต่อกับ จังหวัดพิษณุโลก นครสวรรค์ และพิจิตร

2.1.2 ลักษณะภูมิประเทศ และภูมิอากาศ

ลักษณะภูมิประเทศ

จังหวัดเพชรบูรณ์มีลักษณะภูมิประเทศเป็นเทือกเขารูปเกือกม้ารอบพื้นที่ด้านเหนือของจังหวัด และมีแนวขนานกันไปทั้งสองข้างทั้งทิศตะวันออกและทิศตะวันตก พื้นที่ราบส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ที่อยู่ตอนกลาง และอำเภอด่านใต้ของจังหวัดเพชรบูรณ์เป็นพื้นที่ลาดชัน จากเหนือถึงใต้ มีพื้นที่ป่าไม้รวม 3,953,455 ไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 45.78 มีแม่น้ำป่าสักเป็นแม่น้ำสายสำคัญที่สุดของจังหวัด ที่ไหลผ่านกลางจังหวัด จากทิศเหนือไปทิศใต้ ยาวประมาณ 350 กิโลเมตร ซึ่งมีต้นน้ำเกิดจากภูเขาผาลาในจังหวัดเลย แม่น้ำป่าสักไหลผ่านอำเภอหล่มเก่า หล่มสัก เมืองเพชรบูรณ์ หนองไผ่ บึงสามพัน วิเชียรบุรี และศรีเทพ

ภาพที่ 1 ทิวเขาเพชรบูรณ์ในพื้นที่อำเภอเขาค้อ

ที่มา : <https://th.wikipedia.org/wiki/จังหวัดเพชรบูรณ์> (2566)

ลักษณะภูมิอากาศ

เนื่องจากพื้นที่ของจังหวัดมีภูเขาล้อมรอบจึงทำให้อากาศร้อนจัดในฤดูร้อน หนาวจัดในฤดูหนาว โดยเฉพาะพื้นที่อำเภอน้ำหนาว อำเภอเขาค้อ และอำเภอหล่มเก่า จะมีอากาศหนาวที่สุด พื้นที่ภูเขาจะมีอากาศเย็นตลอดปีในฤดูร้อนและฤดูฝน อุณหภูมิเฉลี่ยสูงสุด 41.2 องศาเซลเซียส และเฉลี่ยต่ำสุด 11.6 องศาเซลเซียส อุณหภูมิเฉลี่ย 29.57 องศาเซลเซียส ปริมาณน้ำฝนเฉลี่ย 1,373.7 มิลลิเมตรต่อปี ความชื้นสัมพัทธ์เฉลี่ยร้อยละ 68.28

- ฤดูร้อน เริ่มตั้งแต่เดือนมีนาคมถึงเดือนเมษายน
- ฤดูฝน เริ่มตั้งแต่พฤษภาคมถึงเดือนตุลาคม
- ฤดูหนาว เริ่มตั้งแต่เดือนพฤศจิกายนถึงเดือนกุมภาพันธ์

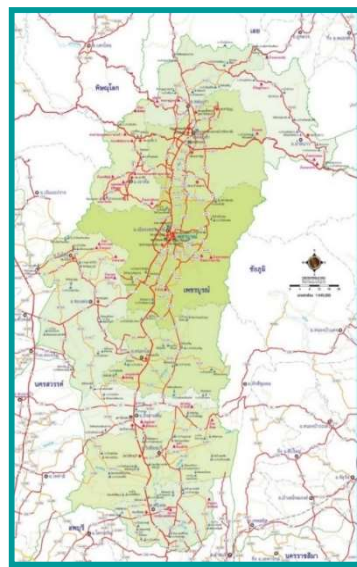
2.13 พื้นที่การปกครอง

ตารางที่ 2 พื้นที่การปกครองจำแนกตามประเภทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ประเภทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	จำนวน (แห่ง)
องค์การบริหารส่วนจังหวัด	1
เทศบาลนคร	-
เทศบาลเมือง	3
เทศบาลตำบล	22
องค์การบริหารส่วนตำบล	102
รวมทั้งหมด	128

ที่มา : กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น (2566)

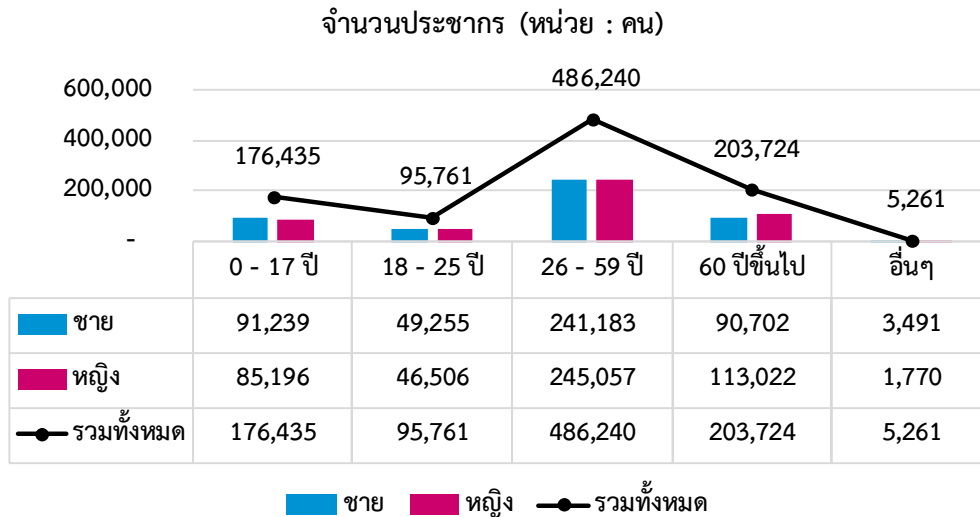
จังหวัดเพชรบูรณ์มีการแบ่งเขตการปกครองออกเป็น 11 อำเภอ 117 ตำบล 1,439 หมู่บ้าน และมีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวม 128 แห่ง ประกอบด้วย องค์การบริหารส่วนจังหวัด 1 แห่ง เทศบาลเมือง 3 แห่ง เทศบาลตำบล 22 แห่ง และองค์การบริหารส่วนตำบล 102 แห่ง

ภาพที่ 2 แผนที่จังหวัดเพชรบูรณ์

ที่มา : จังหวัดเพชรบูรณ์ , <http://www.phetchabun.go.th>

2.1.4 โครงสร้างประชากร

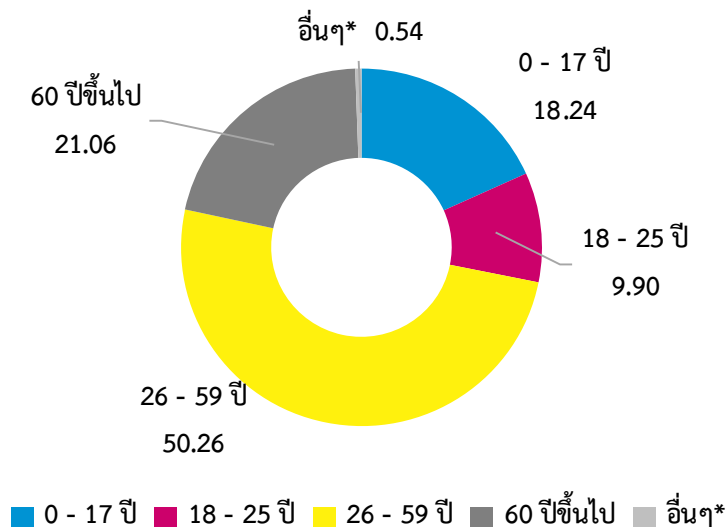
ภาพที่ 3 จำนวนประชากร ปี 2566

ที่มา : สำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง (2566)

*อื่นๆ (รวมजनทรคคต/ทะเบียนบ้านกลาง/มิใช่สัญชาติไทย/อยู่ระหว่างย้าย)

จากจำนวนประชากรที่กล่าวมาข้างต้น พบว่าจังหวัดเพชรบูรณ์ มีสัดส่วนประชากรวัยแรงงานมากที่สุดอยู่ที่ 486,240 คน คิดเป็นร้อยละ 50.26 และมีผู้สูงอายุ เป็นอันดับรองลงมา จำนวน 203,724 คน คิดเป็นร้อยละ 21.06 กลุ่มเด็กที่มีอายุระหว่าง 0-17 ปี จำนวน 176,435 คน คิดเป็นร้อยละ 18.24 และกลุ่มเยาวชนที่อายุระหว่าง 18-25 ปี จำนวน 95,761 คน คิดเป็นร้อยละ 9.90 ตามลำดับ ทั้งนี้แนวโน้มภาพรวม ช่วงปี 2563 - 2566 สัดส่วนของประชากรวัยสูงอายุที่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นทุกปี

สัดส่วนประชากร (หน่วย : ร้อยละ)

ภาพที่ 4 สัดส่วนประชากร ปี 2566

ที่มา : สำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง (2566)

*อื่นๆ (รวมजनทรคคต/ทะเบียนบ้านกลาง/มิใช่สัญชาติไทย/อยู่ระหว่างย้าย)

2.2 ประเด็นด้านสุขภาพ

2.2.1 หน่วยบริการสาธารณสุข

ตารางที่ 3 หน่วยบริการด้านสาธารณสุข

หน่วยบริการสาธารณสุข	จำนวน (แห่ง)
โรงพยาบาลศูนย์ (รพศ.)	-
โรงพยาบาลทั่วไป (รพท.)	2
โรงพยาบาลชุมชน (รพช.)	9
โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล (รพ.สต.)	154
สำนักงานสาธารณสุขอำเภอ	11

ที่มา : สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข (2565)

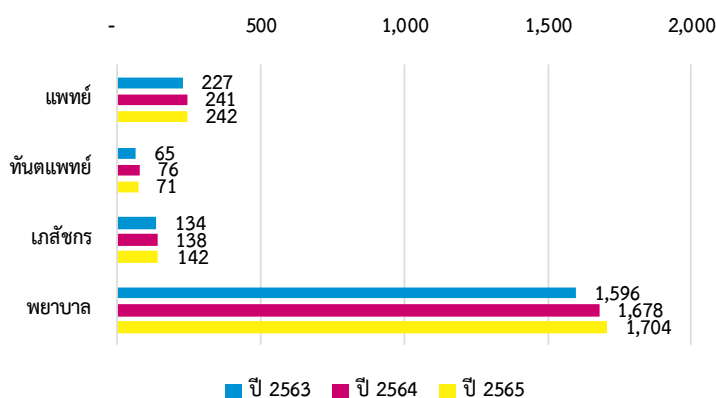
จังหวัดเพชรบูรณ์ มีหน่วยงานบริการสาธารณสุขภาครัฐ ดังนี้ โรงพยาบาลทั่วไป (รพท.) จำนวน 2 แห่ง โรงพยาบาลชุมชน (รพช.) จำนวน 9 แห่ง และโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล (รพ.สต.) จำนวน 154 แห่ง และมีสำนักงานสาธารณสุขอำเภอ จำนวน 176 แห่ง

2.2.2 ทรัพยากรด้านสาธารณสุข

(1) บุคลากรทางการแพทย์

บุคลากรทางการแพทย์ หมายถึง ผู้ที่มีวิชาชีพทางการแพทย์และมีความรู้ความเข้าใจสามารถปฏิบัติงานที่ปลอดภัย ได้แก่ แพทย์ ทันตแพทย์ เภสัชกร พยาบาล เป็นต้น

บุคลากรทางการแพทย์ (หน่วย : คน)

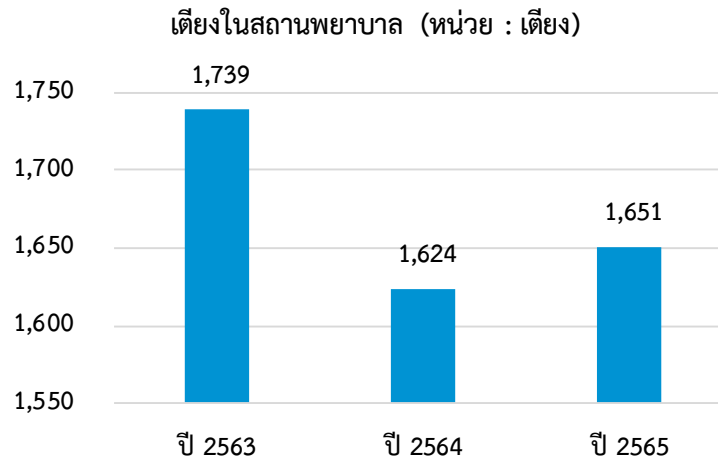

ภาพที่ 5 จำนวนบุคลากรทางการแพทย์

ที่มา : สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข (2565)

จังหวัดเพชรบูรณ์ สามารถจำแนกตามวิชาชีพ และคิดเป็นอัตราส่วนต่อประชากร (จำนวนบุคลากรทางการแพทย์ในวิชาชีพนั้น ๆ 1 คน : จำนวนประชากร) โดยสรุป คือ ในปี 2565 มีพยาบาลมากที่สุด จำนวน 1,704 คน อัตราส่วนต่อประชากร คือ 1 ต่อ 568 คน รองลงมา แพทย์ จำนวน 242 คน อัตราส่วนต่อประชากร 1 ต่อ 3,998 คน เภสัชกร จำนวน 142 คน อัตราส่วนต่อประชากร คือ 1 ต่อ 6,813 คน และทันตแพทย์ จำนวน 71 คน อัตราส่วนต่อประชากร คือ 1 ต่อ 13,626 คน

(2) เติงในสถานพยาบาล

ภาพที่ 6 จำนวนเติงในสถานพยาบาล
ที่มา : สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข (2565)

จากข้อมูลในปี พ.ศ. 2565 พบว่า จังหวัดเพชรบูรณ์มีจำนวนเติงในสถานพยาบาล ทั้งสิ้นจำนวน 1,651 เติง โดยเรียงลำดับตามจำนวนของเติงจากน้อยไปมากในแต่ละจังหวัดพบว่า เพชรบูรณ์เป็นจังหวัดลำดับที่ 44 และอยู่เป็นอันดับ 2 รองจากจังหวัดในเขตสุขภาพเดียวกัน (เขตสุขภาพที่ 2)

(3) อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) ในพื้นที่

ตารางที่ 4 จำนวนอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) ในพื้นที่

จังหวัด	จำนวน อสม. (คน)	ประชากรกลางปี 2566 (คน)	สัดส่วนต่อประชากร*
เพชรบูรณ์	26,941	968,386	36

ที่มา : กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ กระทรวงสาธารณสุข (2566)

*สัดส่วนอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) 1 คน ต่อจำนวนประชากรกลางปี (คน)

จังหวัดเพชรบูรณ์ มีจำนวนอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) ทั้งสิ้น 26,941 คน และมีสัดส่วน อสม. 1 คน ต่อประชากร 36 คน โดยจังหวัดเพชรบูรณ์มี อสม.ครอบคลุมทุกหมู่บ้าน

2.2.3 ภาวะสุขภาพ ความเจ็บป่วย และการตาย

(1) สาเหตุการตาย 5 อันดับแรก

ตารางที่ 5 สาเหตุการตาย 5 อันดับแรก

อันดับ	สาเหตุการตาย	จำนวนทั้งหมด (หน่วย : คน)
อันดับที่ 1	อาการแสดงที่พบจากการตรวจทางห้องปฏิบัติการ	2,354
อันดับที่ 2	โรคหลอดเลือดสมอง	581
อันดับที่ 3	โรคของระบบสืบพันธุ์และทางเดินปัสสาวะอื่น ๆ	508
อันดับที่ 4	โรคปอดบวม	472
อันดับที่ 5	โรกระบบประสาทอื่น ๆ	452

ที่มา : สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข (2565)

สาเหตุการเสียชีวิต 5 อันดับแรกจากโรคต่างๆ ในจังหวัดเพชรบูรณ์ พบว่า อันดับที่ 1 คืออาการแสดงที่พบจากการตรวจทางห้องปฏิบัติการ จำนวน 2,354 คน อันดับที่ 2 โรคหลอดเลือดสมอง จำนวน 581 คน อันดับที่ 3 โรคของระบบสืบพันธุ์และทางเดินปัสสาวะอื่น ๆ จำนวน 508 คน อันดับที่ 4 โรคปอดบวม จำนวน 472 คน และอันดับที่ 5 โรกระบบประสาทอื่น ๆ จำนวน 452 คน

(2) สาเหตุผู้ป่วยนอกจิตเวชที่มารับบริการสูงสุด 5 อันดับ

ตารางที่ 6 สาเหตุผู้ป่วยนอกจิตเวชที่มารับบริการสูงสุด 5 อันดับแรก

อันดับ	สาเหตุ	จำนวนทั้งหมด (หน่วย : คน)
อันดับที่ 1	โรคจิตเภท พฤติกรรมแบบโรคจิตเภท และโรคหลงผิด	5,895
อันดับที่ 2	ความผิดปกติทางจิตและพฤติกรรมที่เกิดจากการใช้สารออกฤทธิ์ต่อจิตประสาท	5,504
อันดับที่ 3	กลุ่มอาการทางพฤติกรรมที่พบร่วมกับความผิดปกติทางสรีรวิทยาและปัจจัยทางกายภาพ	5,229
อันดับที่ 4	ความผิดปกติทางอารมณ์	4,750
อันดับที่ 5	โรคซึมเศร้า	4,514

ที่มา : ระบบคลังข้อมูลด้านการแพทย์และสุขภาพ (HDC) สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข (2566)

จากข้อมูลรายงานผู้ป่วยนอกจิตเวชที่มารับบริการ พบว่ามีสาเหตุในโรคจิตเภท พฤติกรรมแบบโรคจิตเภท และโรคหลงผิดเป็นอันดับแรก จำนวน 5,895 คน และรองลงมา คือความผิดปกติทางจิตและพฤติกรรมที่เกิดจากการใช้สารออกฤทธิ์ต่อจิตประสาท จำนวน 5,504 คน กลุ่มอาการทางพฤติกรรมที่พบร่วมกับความผิดปกติทางสรีรวิทยาและปัจจัยทางกายภาพ จำนวน 5,229 คน ความผิดปกติทางอารมณ์ จำนวน 4,750 บาท และโรคซึมเศร้า จำนวน 4,514 บาท ตามลำดับ

(3) อัตราการป่วยเป็นโรคซึมเศร้าต่อจำนวนประชากรทั้งหมด

ตารางที่ 7 อัตราการป่วยเป็นโรคซึมเศร้าต่อจำนวนประชากร

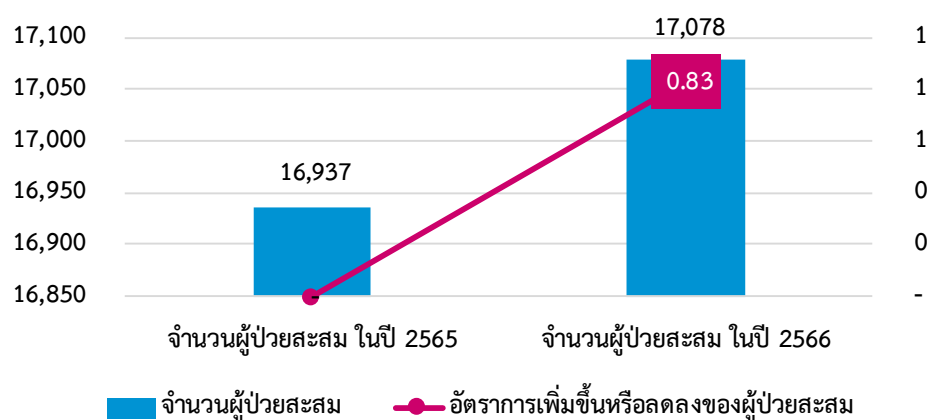
จังหวัด	ผู้ป่วยสะสมก่อนปี 2566	รวมผู้ป่วยเก่าและใหม่ทั้งหมด	อัตราป่วยรายใหม่*
เพชรบูรณ์	15,978	17,078	114
	ผู้ป่วยรายใหม่ในปี 2566		
	1,100		

ที่มา : ระบบคลังข้อมูลด้านการแพทย์และสุขภาพ (HDC) สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข (2566)

*อัตราป่วยเป็นโรคซึมเศร้ารายใหม่ ต่อประชากร 100,000 คน

จำนวนการป่วยโรคซึมเศร้าของจังหวัดเพชรบูรณ์ มีจำนวนสะสมก่อนปี 2566 จำนวน 15,978 ราย และมีผู้ป่วยรายใหม่ 1,100 ราย รวมมีผู้ป่วยทั้งสิ้น 17,078 ราย คิดเป็นอัตราป่วยรายใหม่ต่อ 100,00 ราย ประชากร(ประชากรกลางปี) ที่ 114 ราย เป็นลำดับที่ 65 ของทั้งประเทศ และมีจำนวนอัตราผู้ป่วยที่น้อยกว่าทุกจังหวัดในเขตสุขภาพที่ 2

อัตราการเพิ่มขึ้นหรือลดลงของผู้ป่วยสะสม (หน่วย : ร้อยละ)

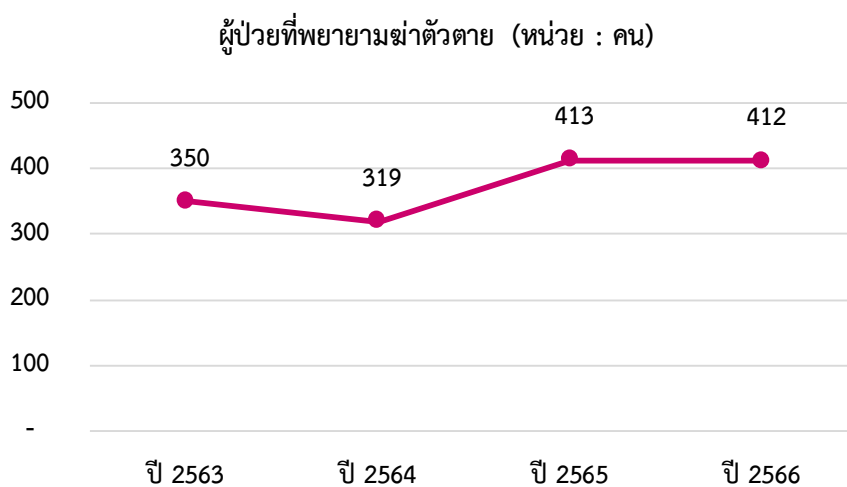

ภาพที่ 7 อัตราการเพิ่มขึ้นหรือลดลงของผู้ป่วยสะสม

ที่มา : ระบบคลังข้อมูลด้านการแพทย์และสุขภาพ (HDC) สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข (2566)

อัตราการเพิ่มขึ้นของผู้ป่วยสะสม ในจังหวัดเพชรบูรณ์ ในปี 2566 มีมากขึ้นกว่าปีที่ผ่านมา โดยคิดเป็นร้อยละ 0.83 ของจำนวนผู้ป่วยสะสม ซึ่งแสดงให้เห็นถึงการเพิ่มขึ้นของผู้ป่วยในช่วงเวลาที่ผ่านมา (2565 - 2566)

(4) การพยายามฆ่าตัวตายและการฆ่าตัวตายสำเร็จ

ภาพที่ 8 จำนวนผู้ป่วยที่พยายามฆ่าตัวตาย

ที่มา : ระบบคลังข้อมูลด้านการแพทย์และสุขภาพ (HDC) สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข (2566)

จากข้อมูลของกระทรวงสาธารณสุข ปี พ.ศ. 2566 พบว่าจังหวัดเพชรบูรณ์มีจำนวนผู้ป่วยที่พยายามฆ่าตัวตาย จำนวน 412 ราย โดยมีจำนวนลดลงจากปี 2565 แค่เพียง 1 คน จากปีที่ผ่านมา

ตารางที่ 8 อัตราการฆ่าตัวตายสำเร็จ

จังหวัด	ผู้ฆ่าตัวตายสำเร็จ (คน)	อัตราการฆ่าตัวตายสำเร็จ*	เกณฑ์เป้าหมาย**
เพชรบูรณ์	89	9.14	ไม่เกิน 8.00 คน

ที่มา : ระบบ Health KPI สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข (2566)

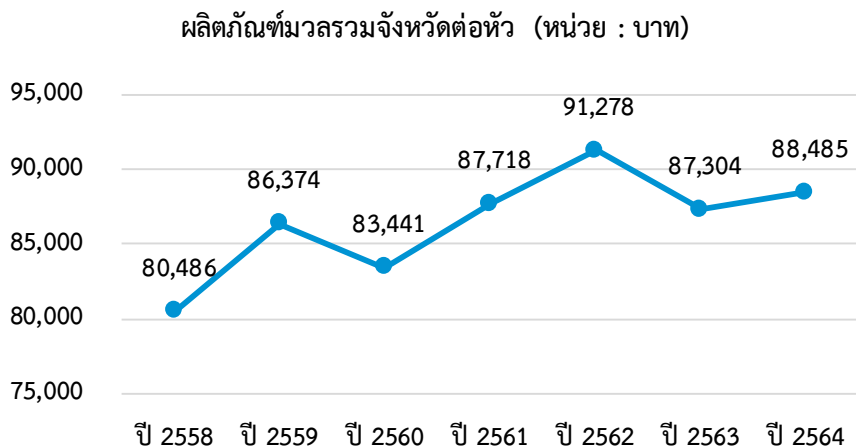
*อัตราการฆ่าตัวตายสำเร็จ ต่อประชากร 100,000 คน

**เกณฑ์เป้าหมายตาม KPI สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข

ในปี 2566 มีจำนวนผู้ป่วยพยายามฆ่าตัวตายสำเร็จ 89 คน โดยมีอัตราการฆ่าตัวตายสำเร็จอยู่ที่ 9.14 คน ต่อประชากร 100,000 คน พบว่ายังสูงกว่าเกณฑ์เป้าหมายตาม KPI ของสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุขที่กำหนดไว้ ไม่เกิน 8.00 คน

2.3 ประเด็นด้านเศรษฐกิจ รายได้ และการทำงาน

2.3.1 ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด และการขยายตัว

ภาพที่ 9 ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดต่อหัว
ที่มา : สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (2564)

จากข้อมูลย้อนหลังตั้งแต่ปี พ.ศ.2558 - 2563 จังหวัดเพชรบูรณ์ มีผลิตภัณฑ์มวลรวมต่อหัวที่สูงขึ้นในทุก ๆ ปี แต่ลดลงในปี พ.ศ. 2563 ส่วนหนึ่งอาจเกิดจากสภาวะเศรษฐกิจโลกและประเทศ ที่ซบเซาเนื่องจากสถานการณ์โควิด -19 และค่อยๆ ฟื้นตัวขึ้นหลังจากมีมาตรการป้องกันและควบคุมโรคที่ชัดเจนขึ้น และในปี พ.ศ.2564 จังหวัดเพชรบูรณ์ มีผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดต่อหัวอยู่ที่ 88,485 บาท

ตารางที่ 9 อัตราการขยายหรือหดตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดต่อหัว

จังหวัด	GPP ปี 2563	GPP ปี 2564	การขยายหรือหดตัว*
เพชรบูรณ์	87,304	88,485	1.35

ที่มา : สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (2564)

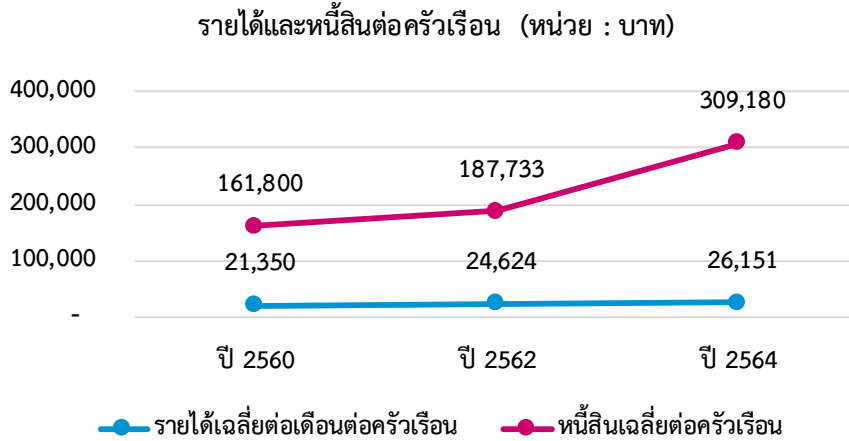
* ข้อมูลในปี 2566 อยู่ในระหว่างการประมวลผล

*อัตราการขยายหรือหดตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดต่อหัว (หน่วย : ร้อยละ)

อัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดอยู่ที่ร้อยละ 1.35 ในปี 2564 มีผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดต่อหัวอยู่ที่ 88,485 บาท ซึ่งเพิ่มขึ้นจาก ปี 2563 ที่มีผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดต่อหัว 87,304 บาท ซึ่งขยายตัวเพิ่มขึ้น คิดเป็นร้อยละ 1.35

2.3.2 รายได้ หนี้สิน ความไม่เสมอภาคของรายได้ และการออม

(1) รายได้และหนี้สินต่อครัวเรือน

ภาพที่ 10 รายได้และหนี้สินต่อครัวเรือน
ที่มา : การสำรวจภาวะเศรษฐกิจและสังคมของครัวเรือน สำนักงานสถิติแห่งชาติ (2564)

จากข้อมูลการสำรวจสถานะเศรษฐกิจและสังคม ของสำนักงานสถิติแห่งชาติ ข้อมูลด้านรายได้ และหนี้สินของครัวเรือนในปี พ.ศ. 2564 จะพบว่า หนี้สินต่อครัวเรือนของประชากรจังหวัดเพชรบูรณ์ มีจำนวนที่เพิ่มขึ้นในแต่ละปี โดยปีพ.ศ. 2562 อยู่ที่ 187,733 บาท เพิ่มขึ้นเป็น 309,180 บาทในปี พ.ศ. 2564 ในขณะที่รายได้เฉลี่ยต่อเดือนครัวเรือนตั้งแต่ปี 2560 - 2564 บาท ก็เพิ่มขึ้นเช่นกันจาก 21,350 บาท ในปี 2560 เป็น 24,624 บาท ในปี 2562 และ 26,151 บาท ในปี 2564 แต่อัตราการเพิ่มขึ้นของหนี้สินครัวเรือนสูงกว่าอัตราการเพิ่มขึ้นของรายได้หลายเท่าตัว

(2) หนี้สินและประเภทของหนี้สิน

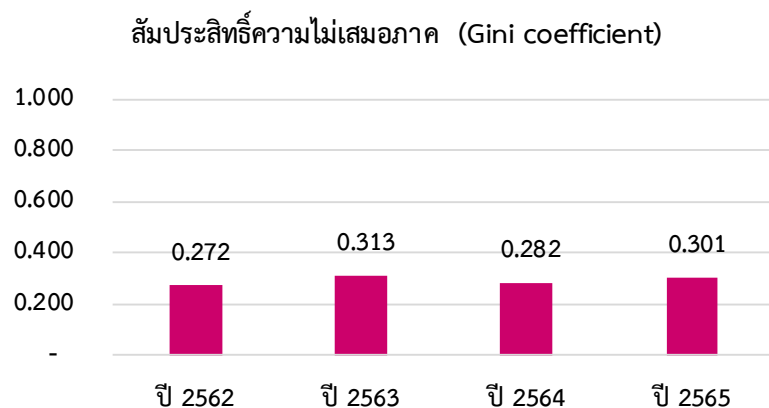
ตารางที่ 10 ประเภทของหนี้สินจำแนกตามวัตถุประสงค์ของการกู้ยืม

ประเภทของหนี้สิน	บาท
เพื่อใช้จ่ายในครัวเรือน	74,491
เพื่อใช้ทำธุรกิจที่ไม่ใช่การเกษตร	8,489
เพื่อใช้ทำการเกษตร	147,739
เพื่อใช้ในการศึกษา	2,529
เพื่อใช้ซื้อ/เช่าซื้อบ้านและที่ดิน	75,796
หนี้สินอื่นๆ	136
หนี้สินทั้งสิ้น	309,180

ที่มา : การสำรวจภาวะเศรษฐกิจและสังคมของครัวเรือน สำนักงานสถิติแห่งชาติ (2564)

โดยการแจกแจงประเภทของหนี้สินจำแนกตามวัตถุประสงค์ของการกู้ยืม (ตารางที่ 10) ส่วนใหญ่ 3 อันดับแรก เป็นค่าใช้จ่ายเพื่อใช้ทำเกษตรกรรม จำนวน 147,739 บาท ร้อยละ 48 ค่าใช้จ่ายเพื่อใช้ซื้อ/เช่าบ้านและที่ดินเพื่อเป็นที่อยู่อาศัยหรือทำกิน จำนวน 75,796 บาท ร้อยละ 25 และค่าใช้จ่ายในครัวเรือนเป็นค่าอุปโภคบริโภค จำนวน 74,491 บาท ร้อยละ 24

(3) สัมประสิทธิ์ความไม่เสมอภาค (Gini coefficient) ของรายจ่ายเพื่อการอุปโภคบริโภค

ภาพที่ 11 สัมประสิทธิ์ความไม่เสมอภาค (Gini coefficient) ของรายจ่ายเพื่อการอุปโภคบริโภค

ที่มา : ข้อมูลจากการสำรวจภาวะเศรษฐกิจและสังคมของครัวเรือน สำนักงานสถิติแห่งชาติ (2565)

หมายเหตุ ประมวลผลโดยกองพัฒนาข้อมูลและตัวชี้วัดสังคม สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

สัมประสิทธิ์ของความไม่เสมอภาค (Gini coefficient) ของรายจ่าย หมายถึง ค่าที่แสดงความแตกต่างของรายจ่ายของครัวเรือน มีค่าระหว่าง 0 - 1 ถ้าเป็น 0 แสดงว่า ไม่มีความแตกต่างของรายจ่าย แต่ถ้าเป็น 1 แสดงว่า มีความแตกต่างของรายจ่ายมากที่สุด จากข้อมูลภาพที่ 11 แสดงให้เห็นถึงภาระค่าใช้จ่ายที่มีค่าใกล้เคียงกัน

(4) ครัวเรือนที่มีการออมเงิน

ตารางที่ 11 ร้อยละของครัวเรือนที่มีการออมเงิน

จังหวัด	ครัวเรือนทั้งหมด	ครัวเรือนที่มีการออมเงิน	ร้อยละของครัวเรือนที่มีการออมเงิน
เพชรบูรณ์	101,207	100,453	99.25

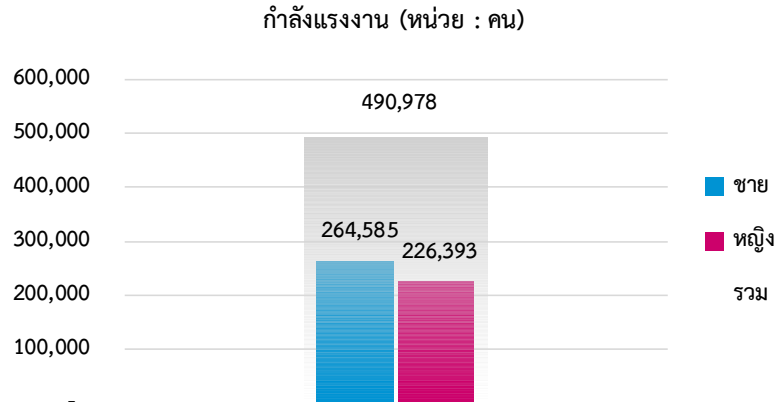
ที่มา : กรมการพัฒนาชุมชน (2566)

หมายเหตุ เป็นข้อมูลจากการสำรวจเท่านั้น

จากการสำรวจข้อมูลโดยกรมการพัฒนาชุมชน (จปฐ. และ กชช.2ค.) ประจำปี 2566 จากกลุ่มเป้าหมาย 101,207 ครัวเรือน พบว่า ครัวเรือนที่มีการออมเงิน มีจำนวน 100,453 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 99.25 ของครัวเรือนมีการเก็บออม โดยมีครัวเรือนที่ไม่มีการออมเงิน 754 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 0.75 ของครัวเรือนไม่มีการเก็บออม

2.3.3 ภาวะการมีงานทำ

(1) กำลังแรงงาน

ภาพที่ 12 จำนวนกำลังแรงงาน

ที่มา : การสำรวจภาวะการทำงานของประชากร สำนักงานสถิติแห่งชาติ (2566)
หมายเหตุ ข้อมูลเฉลี่ยทั้งปี

กำลังแรงงาน หมายถึง บุคคลที่มีอายุ 15 ปีขึ้นไปในวันสำรวจ จังหวัดเพชรบูรณ์ ตามการสำรวจภาวะการมีงานทำในปี พ.ศ. 2566 จังหวัดเพชรบูรณ์กำลังแรงงานทั้งสิ้น 490,978 คน โดยเป็นกำลังแรงงานเพศชาย 264,585 คน คิดเป็นร้อยละ 53.89 และกำลังแรงงานเพศหญิง 226,393 คน คิดเป็นร้อยละ 46.11

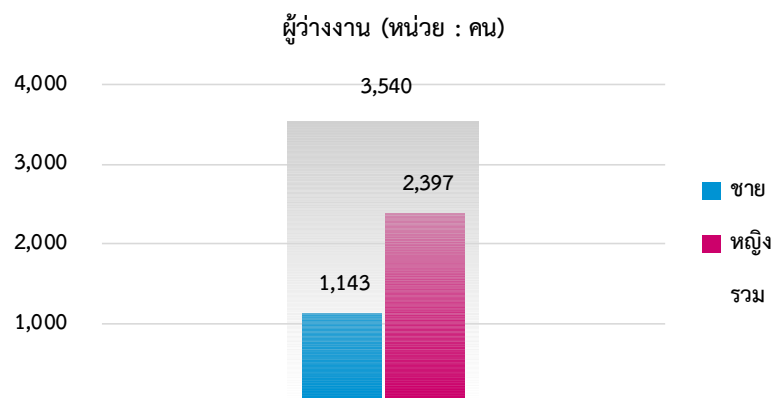

ภาพที่ 13 จำนวนผู้ไม่อยู่ในกำลังแรงงาน

ที่มา : การสำรวจภาวะการทำงานของประชากร สำนักงานสถิติแห่งชาติ (2566)
หมายเหตุ ข้อมูลเฉลี่ยทั้งปี

ผู้ไม่อยู่ในกำลังแรงงาน หมายถึง บุคคลที่มีอายุต่ำกว่า 15 ปี ในวันสำรวจ หรือผู้ที่มีอายุเกิน 15 ปี แต่ไม่ได้ทำงาน และไม่พร้อมที่จะทำงานเนื่องจากเป็นผู้ที่ทำงานบ้าน, เรียนหนังสือ, ยังเด็กเกินไป (มีอายุน้อยกว่า 18 ปี) หรือชราภาพ (มีอายุเกิน 60 ปี), ไม่สามารถทำงานได้ เนื่องจากพิการทางร่างกายหรือจิตใจหรือเจ็บป่วยเรื้อรัง, ไม่สมัครใจทำงาน ฯลฯ จากข้อมูลภาพที่ 13 จังหวัดเพชรบูรณ์มีผู้ไม่อยู่ในกำลังแรงงาน จำนวน 272,764 คน โดยแบ่งเป็นผู้ไม่อยู่ในแรงงานเพศชาย จำนวน 97,277 คน คิดเป็นร้อยละ 35.66 และผู้ไม่อยู่ในแรงงาน เพศหญิง จำนวน 175,487 คน คิดเป็นร้อยละ 64.34

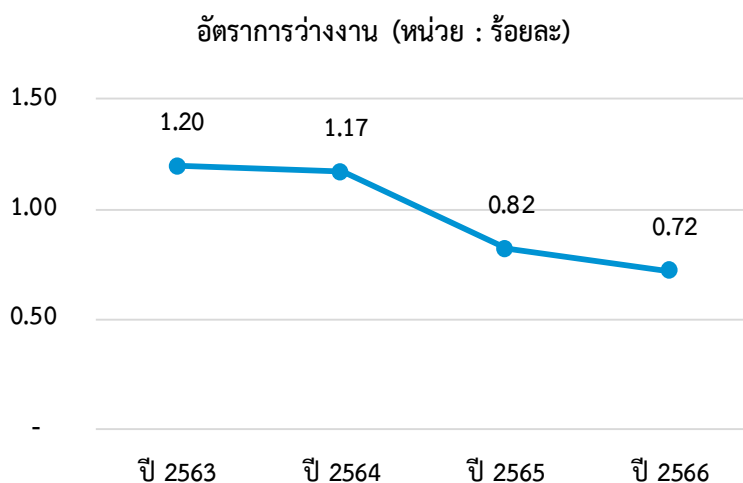
(2) การว่างงาน

ภาพที่ 14 จำนวนผู้ว่างงาน

ที่มา : การสำรวจภาวะการทำงานของประชากร สำนักงานสถิติแห่งชาติ (2566)
หมายเหตุ ข้อมูลเฉลี่ยทั้งปี

จากข้อมูลสำนักงานสถิติแห่งชาติ พบว่า การสำรวจภาวะการทำงานของประชากร ในปี พ.ศ.2566 พบว่าจังหวัดเพชรบูรณ์ มีผู้ว่างงาน จำนวน 3,540 คน มีเพศหญิงมากกว่าเพศชาย โดยแบ่งเป็นหญิง 2,397 คน และชาย 1,143 คน

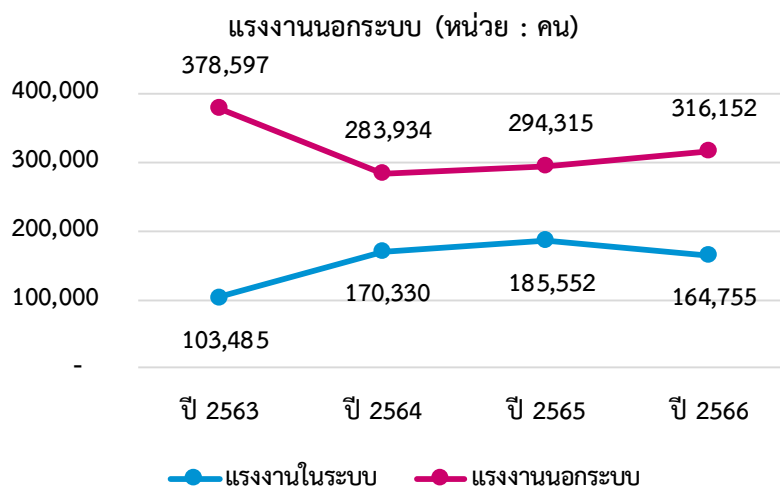

ภาพที่ 15 อัตราการว่างงาน

ที่มา : การสำรวจภาวะการทำงานของประชากร สำนักงานสถิติแห่งชาติ (2566)

จากข้อมูลดังกล่าวข้างต้น เมื่อนำข้อมูลมาวิเคราะห์อัตราการว่างงาน คิดโดยการหาร้อยละของจำนวนผู้ว่างงานต่อกำลังแรงงานทั้งหมด คูณด้วย 100 (มีหน่วยเป็นร้อยละ) พบว่าอัตราการว่างงานของจังหวัดเพชรบูรณ์ อยู่ที่ร้อยละ 0.72 ในปี พ.ศ. 2566 และวิเคราะห์แนวโน้มย้อนหลัง 3 ปีพบว่าจังหวัดเพชรบูรณ์มีแนวโน้มของอัตราการว่างงานที่ ลดลง ตั้งแต่ปี พ.ศ.2564 แสดงถึงคนมีงานทำมากขึ้น ส่งผลต่อให้กิจกรรมทางเศรษฐกิจเพิ่มขึ้นและผลผลิตเพิ่มขึ้นได้ ดังภาพที่ 15

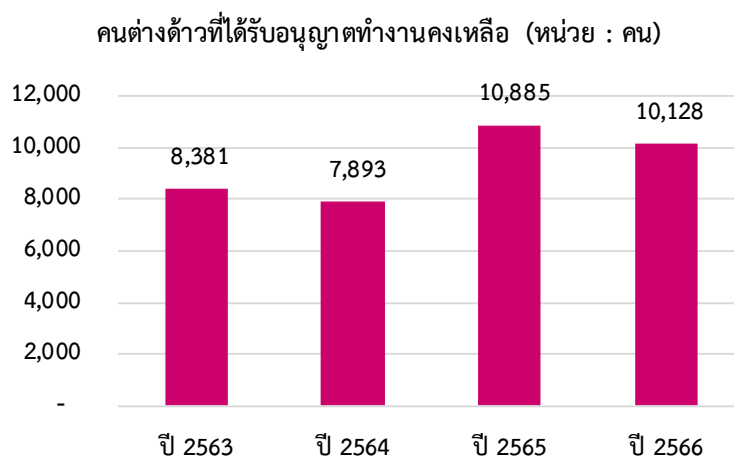
(3) แรงงานนอกระบบ

ภาพที่ 16 จำนวนแรงงานนอกระบบ
ที่มา : กระทรวงแรงงาน (2566)

จังหวัดเพชรบูรณ์ มีสัดส่วนของแรงงานนอกระบบ สูงกว่าแรงงานในระบบ โดยในปี 2566 มีแรงงานนอกระบบ จำนวน 316,152 คน เพิ่มขึ้นจากปี 2565 มีแรงงานนอกระบบ เพียง 294,315 คน และ ปี 2566 มีแรงงานในระบบ 164,755 คน ลดลงจากปี 2565 ที่มีแรงงานในระบบ จำนวน 185,552 คน แสดงให้เห็นว่าสัดส่วนของแรงงานนอกระบบ มีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้น แต่แรงงานในระบบ ของจังหวัดเพชรบูรณ์กลับมีแนวโน้มลดลง

(4) การทำงานของคนต่างด้าว

ภาพที่ 17 จำนวนคนต่างด้าวที่ได้รับอนุญาตทำงานคงเหลือ
ที่มา : กระทรวงแรงงาน กรมการจัดหางาน (2566)

จำนวนการทำงานของคนต่างด้าวที่ได้รับอนุญาตทำงานคงเหลือ ในปี 2566 ลดลงจากปี 2565 จำนวน 757 คน จากจำนวน 10,885 คน เป็น 10,128 คน

2.3.4 ผู้ประกันตน

ตารางที่ 12 จำนวนผู้ประกันตนมาตรา 33, 39 และ 40

ผู้ประกันตนมาตรา 33, 39 และ 40 (หน่วย : คน)	ปี 2563	ปี 2564	ปี 2565	ปี 2566
มาตรา 33	39,307	38,319	41,375	42,105
มาตรา 39	9,406	10,827	10,166	9,431
มาตรา 40	55,013	298,143	299,791	300,150

ที่มา : กระทรวงแรงงาน (2566)

ผู้ประกันตน คือ ลูกจ้างหรือคนทำงานที่มีอายุตั้งแต่ 15 - 60 ปีบริบูรณ์ มีสถานะเป็นพนักงานที่มีนายจ้าง, คนที่ลาออกจากงาน หรือคนที่ประกอบอาชีพอิสระ เช่น เกษตรกร พ่อค้า/แม่ค้าออนไลน์ ฟรีแลนซ์ เป็นต้น ผู้ประกันตนจะมีคุณสมบัติตรงตามเงื่อนไขของกองทุนประกันสังคม โดยในปี 2566 จังหวัดเพชรบูรณ์ มีผู้ประกันตนตามมาตราต่างๆ ดังนี้ มาตรา 33 จำนวน 42,105 คน มาตรา 39 จำนวน 9,431 คน และมาตรา 40 จำนวน 300,150 คน จากตารางแนวโน้มย้อนหลัง 3ปี มีผู้ประกันตนตามมาตรา 33 และ 40 เพิ่มขึ้นต่อเนื่อง แต่ผู้ประกันตนตามมาตรา 39 ลดลงจากปีก่อน

2.4 ประเด็นด้านการศึกษา

2.4.1 สถานศึกษา

ตารางที่ 13 สถานศึกษาในระบบ นอกกระบบ รายสังกัด

สถานศึกษาในระบบ นอกกระบบ รายสังกัด	จำนวน (แห่ง)
สถานศึกษาในระบบ	813
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน	463
สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน	55
สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา	5
สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (เอกชน)	9
กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น	281
สถานศึกษานอกกระบบ	11
กรมส่งเสริมการเรียนรู้	11

ที่มา : ระบบศูนย์บริการแลกเปลี่ยนข้อมูลการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ (ปีการศึกษา 1/2566)

ข้อมูลปี 2566 พบว่า จังหวัดเพชรบูรณ์ มีสถานศึกษาทั้งในและนอกกระบบ รวมทั้งสิ้น 842 แห่ง แบ่งเป็นในระบบ จำนวน 813 แห่ง และนอกกระบบ จำนวน 11 แห่ง

2.4.2 เด็กที่เข้าถึงระบบการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ตารางที่ 14 เด็กที่เข้าถึงระบบการศึกษาขั้นพื้นฐาน

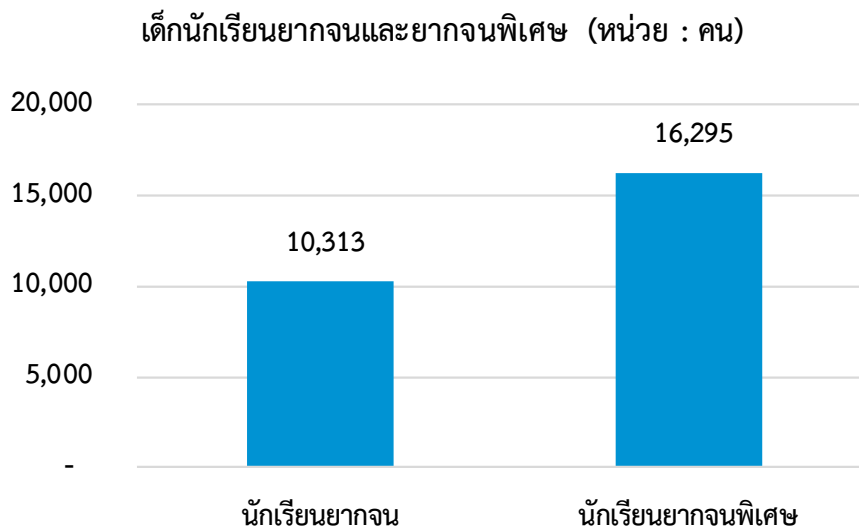
เด็กที่เข้าถึงระบบการศึกษาขั้นพื้นฐาน (หน่วย : คน)	สพฐ.	เอกชน	อปท.	กทม./พทย์ฯ	รวม
เตรียมอนุบาล	-	434	8,234	-	8,668
ก่อนประถมศึกษา	12,407	6,182	1,356	-	19,945
ประถมศึกษา	40,446	16,858	1,604	-	58,908
มัธยมศึกษาตอนต้น	24,214	4,433	922	-	29,569
มัธยมศึกษาตอนปลาย	15,257	1,488	572	-	17,317
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.)	-	-	-	-	7,809

ที่มา : ระบบศูนย์บริการแลกเปลี่ยนข้อมูลการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ (ปีการศึกษา 1/2566)

จังหวัดเพชรบูรณ์ มีเด็กที่เข้าถึงระบบการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่อยู่ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน และ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยแบ่งออกเป็นระดับชั้นจำนวนรวมทั้งหมด ได้แก่ ระดับเตรียมอนุบาล จำนวน 8,668 คน ระดับก่อนประถมศึกษา จำนวน 19,945 คน ระดับประถมศึกษา จำนวน 58,908 คน ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 29,569 คน ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 17,317 คน และระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) จำนวน 7,809 คน

2.4.3 กลุ่มเด็กที่มีความเสี่ยงด้านการศึกษา

(1) เด็กนักเรียนยากจนและยากจนพิเศษ

ภาพที่ 18 จำนวนเด็กนักเรียนยากจนและยากจนพิเศษ

ที่มา : ระบบสารสนเทศเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา iSEE (2565)

จากข้อมูลระบบสารสนเทศเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา iSEE (กองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา) ปี พ.ศ. 2565 พบว่า มีกลุ่มจำนวนนักเรียนยากจน จำนวน 10,313 คน และนักเรียนยากจนพิเศษ จำนวน 16,295 คน

(2) จำนวนนักเรียนด้อยโอกาส จำแนกตามประเภทความด้อยโอกาส

ตารางที่ 15 จำนวนนักเรียนด้อยโอกาส จำแนกตามประเภทความด้อยโอกาส

นักเรียนด้อยโอกาส จำแนกตามประเภทความด้อยโอกาส	(หน่วย : คน)
นักเรียนด้อยโอกาส รวมทั้งหมด	66,538
กำพร้า	31
ชนกลุ่มน้อย	4
เด็กถูกทอดทิ้ง	9
เด็กถูกบังคับให้ขายแรงงาน	-
เด็กที่ถูกทำร้ายทารุณ	-
เด็กที่มีปัญหาเกี่ยวกับยาเสพติด	1
เด็กที่อยู่ในธุรกิจทางเพศ	-
เด็กในสถานพินิจและคุ้มครองเยาวชน	-
เด็กยากจน	66,223
เด็กเร่ร่อน	2
ทำงานรับผิดชอบตนเองและครอบครัว	25
ผลกระทบจากเอดส์	-
มีความด้อยโอกาสมากกว่า 1 ประเภท	243

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (ปีการศึกษา 1/2566)

เด็กด้อยโอกาส หมายถึง เด็กที่อยู่ในสภาวะยากลำบาก เนื่องจากประสบปัญหาต่าง ๆ มีชีวิตความเป็นอยู่ด้อยกว่าเด็กปกติทั่วไป ขาดโอกาสหรือไม่มีโอกาสที่จะเข้ารับบริการทางการศึกษาหรือได้รับพัฒนาทั้งทางร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ สังคม และจิตใจ จำเป็นต้องได้รับความช่วยเหลือเป็นพิเศษ เพื่อให้มีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น มีพัฒนาการที่ถูกต้องเหมาะสมกับวัยและสามารถบรรลุถึงศักยภาพขั้นสูงสุดได้จากข้อมูลของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (ปีการศึกษา 1/2566) พบว่า จังหวัดเพชรบูรณ์ มีนักเรียนด้อยโอกาส รวมทั้งสิ้น 66,538 คน โดยจำแนกตามประเภทความด้อยโอกาสแล้ว พบว่า เป็นเด็กที่มีปัญหาด้านความยากจน 66,223 คน คิดเป็นร้อยละ 99.53 รองลงมา มีความด้อยโอกาสมากกว่า 1 ประเภท 243 คน เป็นเด็กกำพร้า 31 คน ต้องทำงานรับผิดชอบตนเองและครอบครัว 25 คน ถูกทอดทิ้ง 9 คน เป็นเด็กเร่ร่อน 2 คน และเป็นชนกลุ่มน้อย 4 คน ตามลำดับ

(3) จำนวนนักเรียนออกกลางคัน

ตารางที่ 16 จำนวนนักเรียนออกกลางคัน

นักเรียนออกกลางคัน	(หน่วย : คน)
ชาย	14
หญิง	11
รวมทั้งหมด	25

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2565)

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ให้ความหมายไว้ว่า การออกกลางคัน หมายถึง นักเรียนที่ ออกจากระบบโรงเรียนระหว่างปี โดยไม่สามารถกลับเข้ามาเรียนได้ ซึ่งเกิดจากสาเหตุฐานะยากจน มีปัญหาครอบครัว สมรสแล้ว มีปัญหาปรับตัว ต้องคดี/ ถูกจับ เจ็บป่วย อุบัติเหตุพวยพตามผู้ปกครอง หาเลี้ยงครอบครัว และกรณีอื่นๆ ในปี พ.ศ.2565 มีข้อมูลว่าจังหวัดเพชรบูรณ์ มีเด็กนักเรียนออกกลางคัน จำนวน 25 คน แบ่งเป็นเพศชาย 14 คน และเพศหญิง 11 คน

ตารางที่ 17 สาเหตุของการออกกลางคัน

สาเหตุของการออกกลางคัน	(หน่วย : คน)
เจ็บป่วย/อุบัติเหตุ	1
ฐานะยากจน	2
ต้องคดี/ถูกจับ	-
มีปัญหาครอบครัว	5
มีปัญหาในการปรับตัว	3
สมรส	-
หาเลี้ยงครอบครัว	6
อพยพตามผู้ปกครอง	8

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2565)

และสาเหตุของการออกจากระบบการศึกษาในโรงเรียนกลางคัน โดยส่วนใหญ่เกิดจากการอพยพถิ่นฐาน หรือที่อยู่อาศัยตามผู้ปกครอง 8 คน รองลงมาคือ ต้องหาเลี้ยงครอบครัว 6 คน มีปัญหาครอบครัว 5 คน มีปัญหาในการปรับตัว 3 คน มีฐานะยากจน 2 คน และเจ็บป่วย/อุบัติเหตุ 1 คน ตามลำดับ

(4) จำนวนผู้เรียนที่ได้รับรหัส G หรือ ไม่มีหลักฐานทางทะเบียนราษฎร (G-code)

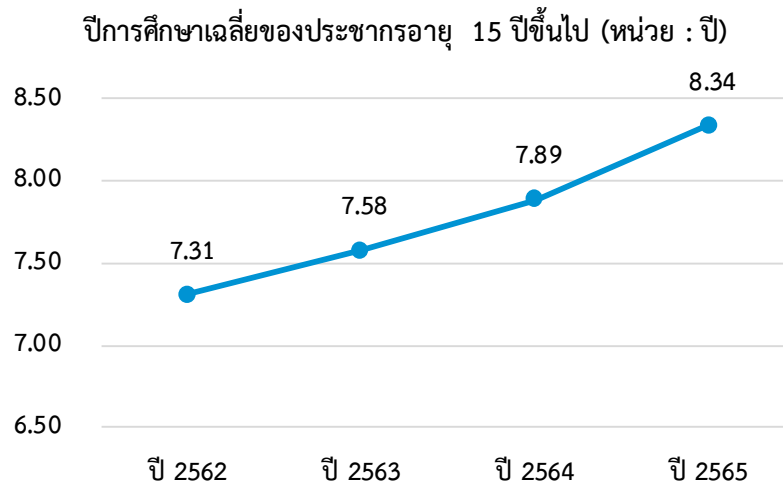
ตารางที่ 18 จำนวนผู้เรียนที่ได้รับรหัส G หรือ ไม่มีหลักฐานทางทะเบียนราษฎร (G-code)

ผู้เรียนที่ได้รับรหัส G (หน่วย : คน)	1/2565	2/2565	1/2566
ชาย	48	48	64
หญิง	47	50	63
รวมทั้งหมด	95	98	127

ที่มา : ระบบศูนย์บริการแลกเปลี่ยนข้อมูลการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ (ปีการศึกษา 1/2566)

นักเรียนรหัส G หมายถึง นักเรียนที่ยังไม่มีบัตรประชาชนคนไทย ซึ่งต้องมีตัวเลขประจำตัวเพื่อใช้ในระบบการศึกษา แต่ไม่เกี่ยวกับเลข 13 หลักของกระทรวงมหาดไทย โดยมีหลักการกำหนดเลขใช้แทนเลข 13 หลัก ดังนี้ เลขหลักที่ 1 G คือ Generate หมายถึงการออกเลขประจำตัว 13 หลักที่ถูกกำหนดขึ้นโดยระบบ DMC (Data Management Center) พบว่าจังหวัดเพชรบูรณ์ มีนักเรียนรหัส G จำนวนทั้งสิ้น 127 คน โดยมีสัดส่วนแยกเพศชาย จำนวน 64 คน และเพศหญิง จำนวน 63 คน

2.4.4 ปีการศึกษาเฉลี่ยของประชากรอายุ 15 ปีขึ้นไป

ภาพที่ 19 ปีการศึกษาเฉลี่ยของประชากรอายุ 15 ปีขึ้นไป

ที่มา : สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ (2565)

หมายเหตุ ประมวลผลโดยสภาพพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (ดัชนีความก้าวหน้าของคน : HAI)

ปีการศึกษาเฉลี่ยของประชากรอายุ 15 ปีขึ้นไป ในปี 2564 มีค่าเท่ากับ 7.89 ปี โดยมีอัตราเพิ่มขึ้นในปี 2565 เป็น 8.34 ปี แสดงให้เห็นว่าคนเพชรบูรณ์มีแนวโน้มได้รับการศึกษาเพิ่มมากขึ้น แต่ยังไม่ถึงเกณฑ์การศึกษาภาคบังคับซึ่งกำหนดไว้ จำนวน 9 ปี

2.5 ประเด็นด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

2.5.1 การรับแจ้งคดีอาญาตามฐานความผิด

(1) การรับแจ้งคดีเกี่ยวกับชีวิต ร่างกาย เพศ

ตารางที่ 19 การรับแจ้งคดีเกี่ยวกับชีวิต ร่างกาย เพศ

รับแจ้ง (หน่วย : คดี)	ชาย	รวม	อัตราต่อประชากร*	อันดับ**
ตามฐานความผิดเกี่ยวกับชีวิต ร่างกาย เพศ	201	375	39	43
	หญิง			
	120			
	ไม่ระบุ			
	54			

ที่มา : สำนักงานตำรวจแห่งชาติ (2566)

*อัตราต่อประชากร 100,000 คน

**จัดอันดับจังหวัดที่มีอัตราต่อประชากร สูงสุด - ต่ำสุด (ไม่รวมกรุงเทพมหานคร)

สถิติรับแจ้งคดีที่เกี่ยวกับชีวิต ร่างกาย และเพศ ของจังหวัดเพชรบูรณ์ ตามข้อมูลจากสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ปี พ.ศ.2566 มีทั้งสิ้น 375 คดี โดยมีสัดส่วนต่อประชากร 43 คดีต่อประชากร 100,000 คน จากภาพรวมระดับประเทศอยู่ในลำดับที่ 43 โดยเรียงจากอันดับสูงสุด - ต่ำสุด (ไม่รวมกรุงเทพมหานคร)

(2) การรับแจ้งคดีความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สิน

ตารางที่ 20 การรับแจ้งคดีความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สิน

รับแจ้ง (หน่วย : คดี)	ชาย	รวม	อัตราต่อประชากร*	อันดับ**
ตามฐานความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สิน	465	922	95	55
	หญิง			
	307			
	ไม่ระบุ			
	150			

ที่มา : สำนักงานตำรวจแห่งชาติ (2566)

*อัตราต่อประชากร 100,000 คน

**จัดอันดับจังหวัดที่มีอัตราต่อประชากร สูงสุด - ต่ำสุด (ไม่รวมกรุงเทพมหานคร)

การรับแจ้งคดีความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สิน ของจังหวัดเพชรบูรณ์ มีจำนวนทั้งสิ้น 922 คดี โดยมีสัดส่วนต่อประชากร 95 คดีต่อประชากร 100,000 คน จากภาพรวมระดับประเทศจังหวัดเพชรบูรณ์อยู่ในลำดับที่ 55 โดยเรียงจากอันดับสูงสุด - ต่ำสุด (ไม่รวมกรุงเทพมหานคร)

(3) การจับกุมคดีความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด

ตารางที่ 21 การจับกุมคดีความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด

จับกุม (หน่วย : คดี)	ชาย	รวม	อัตราต่อประชากร*	อันดับ**
ตามฐานความผิดยาเสพติด	8,555	11,171	1,154	48
	หญิง			
	482			
	ไม่ระบุ			
	2,134			

ที่มา : สำนักงานตำรวจแห่งชาติ (2566)

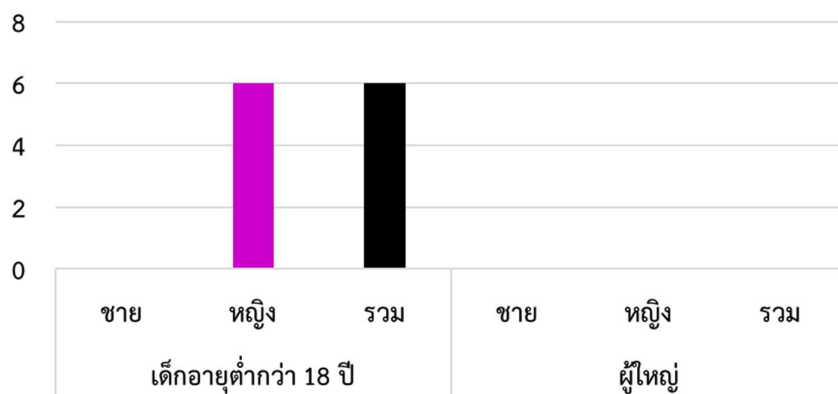
*อัตราคดีต่อประชากร 100,000 คน

**จัดอันดับจังหวัดที่มีอัตราคดีต่อประชากร สูงสุด – ต่ำสุด (ไม่รวมกรุงเทพมหานคร)

การรับแจ้งคดีความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด ของจังหวัดเพชรบูรณ์ มีจำนวนทั้งสิ้น 11,171 คดี โดยมีสัดส่วนต่อประชากร 1,154 คดี ต่อประชากร 100,000 คน จากภาพรวมระดับประเทศอยู่ในลำดับที่ 48 โดยเรียงจากอันดับสูงสุด – ต่ำสุด (ไม่รวมกรุงเทพมหานคร)

2.5.2 ผู้เสียหายจากการค้ำมนุษย์

ผู้เสียหายจากการค้ำมนุษย์ (หน่วย : คน)

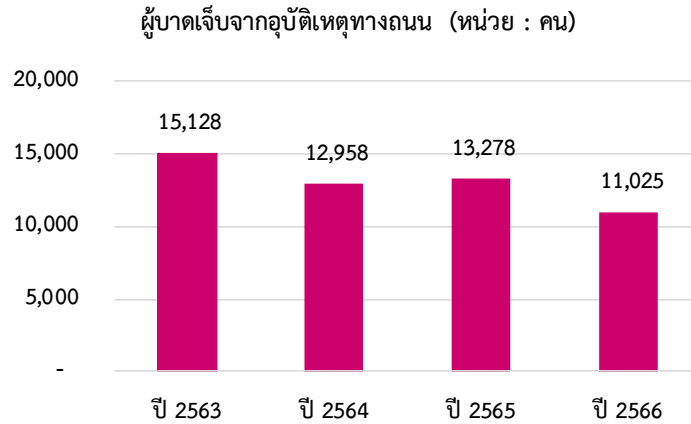
ภาพที่ 20 จำนวนผู้เสียหายจากการค้ำมนุษย์

ที่มา : กองต่อต้านการค้ำมนุษย์ (2566)

ในปีงบประมาณ 2566 สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดเพชรบูรณ์ พร้อมด้วยทีมสหวิชาชีพ ได้ทำการคัดกรอง และคัดแยกผู้เสียหายจากการค้ำมนุษย์ พบว่าเป็นผู้เสียหายคดีค้ำมนุษย์ กรณีการแสวงหาประโยชน์ทางเพศในรูปแบบอื่น จำนวน 6 คน โดยผู้เสียหายเป็นเด็กอายุต่ำกว่า 18 ปี และเพศหญิงทั้งหมด

2.5.3 อุบัติเหตุทางถนน

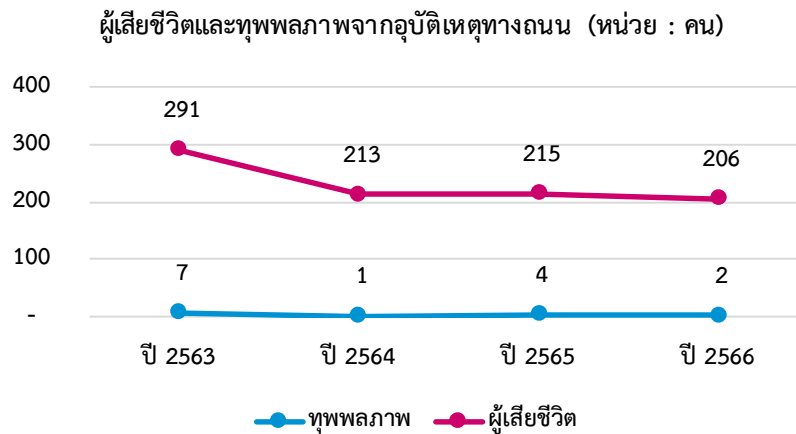
(1) ผู้บาดเจ็บจากอุบัติเหตุทางถนน

ภาพที่ 21 จำนวนผู้บาดเจ็บจากอุบัติเหตุทางถนน
ที่มา : ศูนย์ข้อมูลอุบัติเหตุ เพื่อเสริมสร้างวัฒนธรรมความปลอดภัยทางถนน (2566)

จากข้อมูลของศูนย์ข้อมูลอุบัติเหตุ เพื่อเสริมสร้างวัฒนธรรมความปลอดภัยทางถนน และสถิติย้อนหลัง พบว่าจังหวัดเพชรบูรณ์ มีแนวโน้มของผู้บาดเจ็บจากอุบัติเหตุทางถนนที่ลดลง โดยปี 2565 มีจำนวน 13,278 คน และในปี 2566 มีผู้บาดเจ็บจากอุบัติเหตุทางถนนจำนวน 11,025 ราย ลดลงจากปีก่อนกว่า 2,253 คน

(2) ผู้เสียชีวิตและทุพพลภาพจากอุบัติเหตุทางถนน

ภาพที่ 22 จำนวนผู้เสียชีวิตและทุพพลภาพจากอุบัติเหตุทางถนน
ที่มา : ศูนย์ข้อมูลอุบัติเหตุ เพื่อเสริมสร้างวัฒนธรรมความปลอดภัยทางถนน (2566)

ศูนย์ข้อมูลอุบัติเหตุเพื่อเสริมสร้างวัฒนธรรมความปลอดภัยทางถนน พบว่า จังหวัดเพชรบูรณ์ มีผู้เสียชีวิตจากอุบัติเหตุทางถนน ในปี 2563 จำนวน 291 คน ปี 2564 จำนวน 213 คน ปี 2565 จำนวน 215 คน และปี 2566 จำนวน 206 คน และพบว่า มีผู้ทุพพลภาพจากอุบัติเหตุทางถนน ในปี 2563 จำนวน 7 คน ปี 2564 จำนวน 1 คน ปี 2565 จำนวน 4 คน และปี 2566 จำนวน 2 คน

2.6 ด้านที่อยู่อาศัย

(1) กองทุนสวัสดิการชุมชนและสภาองค์กรชุมชน

ตารางที่ 22 กองทุนสวัสดิการชุมชนและสภาองค์กรชุมชน.

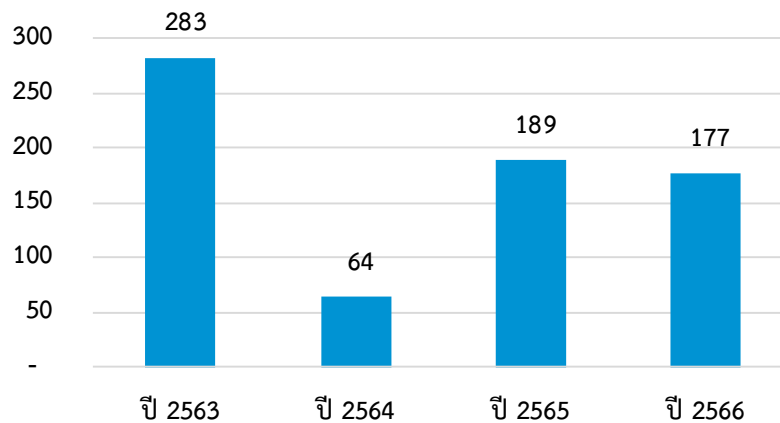
กองทุนสวัสดิการชุมชน และสภาองค์กรชุมชน	(หน่วย : กองทุน/แห่ง)
กองทุนสวัสดิการชุมชน	76
สภาองค์กรชุมชน	130

ที่มา : สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน) และสำนักงาน (2566)

กองทุนสวัสดิการชุมชน หมายถึง กองทุนที่เกิดจากการร่วมคิด ร่วมสร้างระบบ ร่วมบริหารจัดการ ร่วมกันรับผลประโยชน์ ร่วมตรวจสอบประเมินโดยคนในชุมชน เพื่อสร้างหลักประกันความ มั่นคงในชีวิตของสมาชิกในชุมชน ร่วมกันจัดตั้งเป็นสถาบันการเงินที่นำผลประโยชน์มาจัดสวัสดิการแก่สมาชิก บนพื้นฐานของความเอื้ออาทรต่อกัน ด้วยรูปแบบวิธีการที่หลากหลายตามสภาพของชุมชน ปัจจุบันมีจำนวนกองทุนสวัสดิการชุมชนแล้วทั้งสิ้น 76 กองทุน จากพื้นที่การปกครองทั้งหมด 117 ตำบล และในวันที่ 9 กุมภาพันธ์ 2551 ได้มีพระราชบัญญัติสภาองค์กรชุมชน พ.ศ. 2551 ได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา โดยมีเจตนารมณ์สำคัญในการส่งเสริมให้ชุมชน ซึ่งเป็นสังคมรากฐานมีความเข้มแข็งสามารถจัดการตนเองได้อย่างยั่งยืน มีบทบาทสำคัญในการพัฒนาท้องถิ่นตามความหลากหลายของวิถีชีวิต วัฒนธรรมและภูมิปัญญาของท้องถิ่น และจังหวัดเพชรบูรณ์มีสภาองค์กรชุมชนที่จัดตั้งแล้วทั้งสิ้น 130 แห่ง

(2) บ้านพอเพียงชนบท

บ้านพอเพียงชนบท (หน่วย : แห่ง)

ภาพที่ 23 จำนวนบ้านพอเพียงชนบท

ที่มา : สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน) (2566)

โครงการบ้านพอเพียงชนบท เป็นโครงการที่สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน) เพื่อเป็นการแก้ไขปัญหาที่อยู่อาศัยสำหรับผู้มีรายได้น้อย ดำเนินการภายใต้แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาที่อยู่อาศัย 20 ปี (พ.ศ. 2560 – 2579) มีผลการดำเนินการ ในปี พ.ศ.2566 จำนวน 177 แห่ง

(3) ครั้วเรือนได้รับการสนับสนุนโครงการบ้านมั่นคง

ครั้วเรือนได้รับการสนับสนุนโครงการบ้านมั่นคง (หน่วย : ครั้วเรือน)

1	_____				
1	_____				
1	_____				
0	_____				
0	_____				
-	_____	-	-	-	-
		ปี 2563	ปี 2564	ปี 2565	ปี 2566

ภาพที่ 24 ครั้วเรือนได้รับการสนับสนุนโครงการบ้านมั่นคง

ที่มา : สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน) (2566)

โครงการบ้านมั่นคง เป็นโครงการสนับสนุนการพัฒนาที่อยู่อาศัยชุมชนแออัดที่สนับสนุนให้ชุมชนรวมตัวกันเป็นกลุ่ม/องค์กรชุมชนเป็นแกนหลักในการดำเนินการ ซึ่งยังไม่มีผลการดำเนินงานในจังหวัดเพชรบูรณ์

(4) การขับเคลื่อนโครงการด้านที่อยู่อาศัย ร่วมกับหน่วยงานอื่น ๆ ภายในจังหวัด

ตารางที่ 23 การขับเคลื่อนโครงการเพชรบูรณ์พอเพียง ระยะที่ 3 ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 ความมั่นคงด้านที่อยู่อาศัย

หน่วยงาน	โครงการ	เป้าหมาย	ดำเนินการแล้ว
สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดเพชรบูรณ์	1.ปรับปรุงสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัยสำหรับคนพิการ	350 หลัง	350 หลัง
	2.ปรับปรุงสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัยสำหรับผู้สูงอายุ	200 หลัง	225 หลัง
	3.บ้านพอเพียง	177 หลัง	177 หลัง
สำนักงานที่ดินจังหวัดเพชรบูรณ์	โครงการเดินสำรวจออกโฉนดที่ดินและรังวัดรูปแปลงโฉนดที่ดินให้เป็นมาตรฐานเดียวกันให้ครอบคลุมทั่วประเทศ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566	1,872 แปลง	1,872 แปลง

สำนักงานเหล่ากาชาดจังหวัด เพชรบูรณ์11	1. บ้านกาชาดรวมน้ำใจชาว เพชรบูรณ์ปีงบประมาณ 2566	11 หลัง	4 หลัง
	2. ช่อมแซมบ้านผู้ยากไร้ ปีงบประมาณ 2566	33 หลัง	12 หลัง
สำนักงานส่งเสริมการปกครอง ท้องถิ่นจังหวัดเพชรบูรณ์	โครงการก่อสร้างหรือปรับปรุง ช่อมแซมที่อยู่อาศัยให้แก่ ผู้ด้อยโอกาส ผู้ยากไร้ ผู้ยากจน ผู้ พิการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	962 ครัวเรือน	962 ครัวเรือน
สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัด เพชรบูรณ์	โครงการช่อมแซม (สร้าง) ที่อยู่ อาศัย	12 แห่ง	4 แห่ง
ที่ทำการปกครองอำเภอหล่มสัก	โครงการบ้านปันสุขให้ไทหล่ม	4 หลัง	4 หลัง

จังหวัดเพชรบูรณ์ ได้แต่งตั้งคณะทำงานเพชรบูรณ์พอเพียง ระยะที่๓ "คนเพชรบูรณ์ไม่ทิ้งใครไว้ข้างหลัง" โดยได้ขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหาของประชาชนที่มีปัญหาต่างๆ ๕ มิติ ดังนี้ กินอิ่ม(ด้านอาหาร) นอนอุ่น(ด้านที่อยู่อาศัย) ทุนดี(รายได้) ชีวิตพร้อม(สุขภาพ) น้อมพัฒนา(ด้านสังคม) โดยขับเคลื่อนร่วมกับคณะกรรมการบริหารศูนย์อำนวยการขจัดความยากจนและพัฒนาคนทุกช่วงวัยอย่างยั่งยืนตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงจังหวัดเพชรบูรณ์(คจพ.จ.) ซึ่งรวมกันแก้ไขปัญหาประชาชนที่ตกเกณฑ์ ตามข้อมูล TPMAP และผู้ว่าราชการจังหวัดเพชรบูรณ์ ได้แต่งตั้งให้ สนง.พมจ.เพชรบูรณ์ เป็นประธานคณะทำงานเพชรบูรณ์พอเพียง ความมั่นคงด้านที่อยู่อาศัย ขับเคลื่อนการพัฒนาคุณภาพชีวิตด้านที่อยู่อาศัยกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในปีงบประมาณ ๒๕๖๖ ดังนี้

๑. โครงการปรับสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัยสำหรับคนพิการ เป้าหมายจำนวน ๓๕๐ หลัง
๒. โครงการปรับสภาพแวดล้อมและสิ่งอำนวยความสะดวกของผู้สูงอายุให้เหมาะสมและปลอดภัย เป้าหมายจำนวน ๒๐๐ หลัง
๓. บ้านพอเพียง เป้าหมายจำนวน ๑๗๗ หลัง
๔. โครงการเดินสำรวจออกโฉนดที่ดินและรังวัดรูปแปลงโฉนดที่ดินให้เป็นมาตรฐานเดียวกันให้ครอบคลุมทั่วประเทศ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ โดยสำนักงานที่ดินจังหวัดเพชรบูรณ์ เป้าหมายจำนวน ๑,๗๔๙ แปลง
๕. บ้านกาชาดรวมน้ำใจชาวเพชรบูรณ์ ปีงบประมาณ ๒๕๖๖(สร้างบ้านให้กลุ่มเปราะบาง) โดยกาชาดจังหวัดเพชรบูรณ์ เป้าหมายจำนวน ๑๑ หลัง
๖. ช่อมแซมบ้านผู้ยากไร้ ปีงบประมาณ ๒๕๖๖ โดยกาชาดจังหวัดเพชรบูรณ์ เป้าหมายจำนวน ๓๓ หลัง
๗. โครงการก่อสร้างหรือปรับปรุงช่อมแซมที่อยู่อาศัยให้แก่ผู้ด้อยโอกาส ผู้ยากไร้ ผู้ยากจน ผู้พิการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยสำนักงานท้องถิ่นจังหวัดเพชรบูรณ์ เป้าหมาย ๙๖๒ ครัวเรือน
๘. โครงการซ่อม/สร้าง ที่อยู่อาศัย ของคณะสงฆ์ในจังหวัดเพชรบูรณ์ โดยสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดเพชรบูรณ์ เป้าหมาย จำนวน ๑๒ หลัง
๙. โครงการบ้านปันสุขให้ไทหล่ม โดยที่ทำการปกครองอำเภอหล่มสัก เป้าหมาย ๔ หลัง

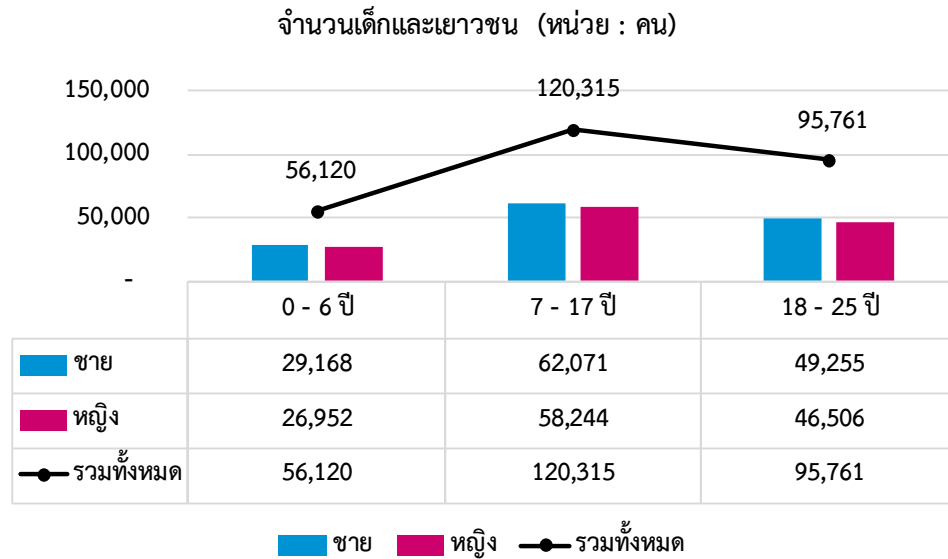
ส่วนที่ 3

สถานการณ์กลุ่มเป้าหมายทางสังคม

3.1 ด้านเด็กและเยาวชน

3.1.1 สถานการณ์ทั่วไปด้านเด็กและเยาวชน

(1) จำนวนเด็กและเยาวชนจำแนกกลุ่มอายุ

ภาพที่ 25 จำนวนเด็กและเยาวชนจำแนกกลุ่มอายุ

ที่มา : สำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง (2566)

จังหวัดเพชรบูรณ์ มีจำนวนเด็กและเยาวชน (อายุ 0 – 25) จำนวนทั้งสิ้น 272,196 คน แบ่งเป็นเพศชาย 140,494 คน และเพศหญิง 131,702 คน

(2) จำนวนและอัตราเด็กแรกเกิด

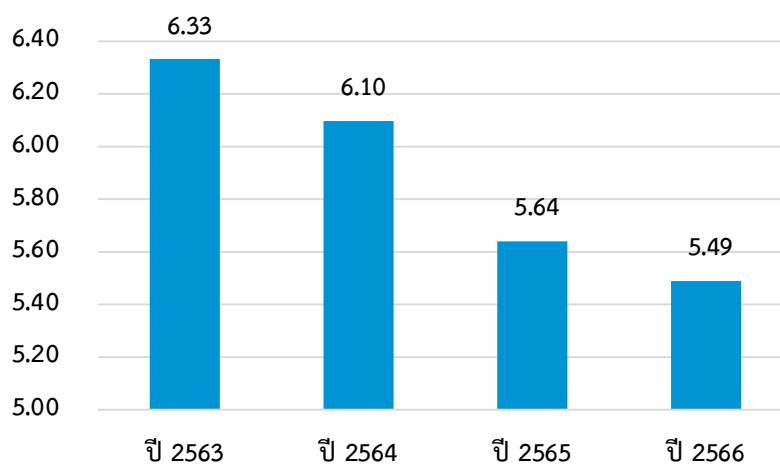
ตารางที่ 24 จำนวนเด็กแรกเกิด

เด็กแรกเกิด (หน่วย : คน)	ปี 2563	ปี 2564	ปี 2565	ปี 2566
ชาย	3,247	3,052	2,873	2,774
หญิง	2,989	2,911	2,619	2,539
รวม	6,236	5,963	5,492	5,313

ที่มา : สำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง (2566)

จำนวนเด็กแรกเกิดของจังหวัดเพชรบูรณ์ มีแนวโน้มลดลงอย่างต่อเนื่อง จากสถิติพบว่าปี 2563 มีจำนวนเด็กแรกเกิด 6,236 คน และปี 2564 มีจำนวนเด็กแรกเกิด 5,963 คน ลดลงจากปี 2563 กว่า 300 คน ปี 2565 มีจำนวนเด็กแรกเกิดลดลงจากปี 2564 กว่า 500 คน โดยปี 2566 มีจำนวนเด็กแรกเกิดเพียง 5,313 คน และมีอัตราเด็กแรกเกิดอยู่ที่ 5.49 ต่อประชากร 1,000 คน

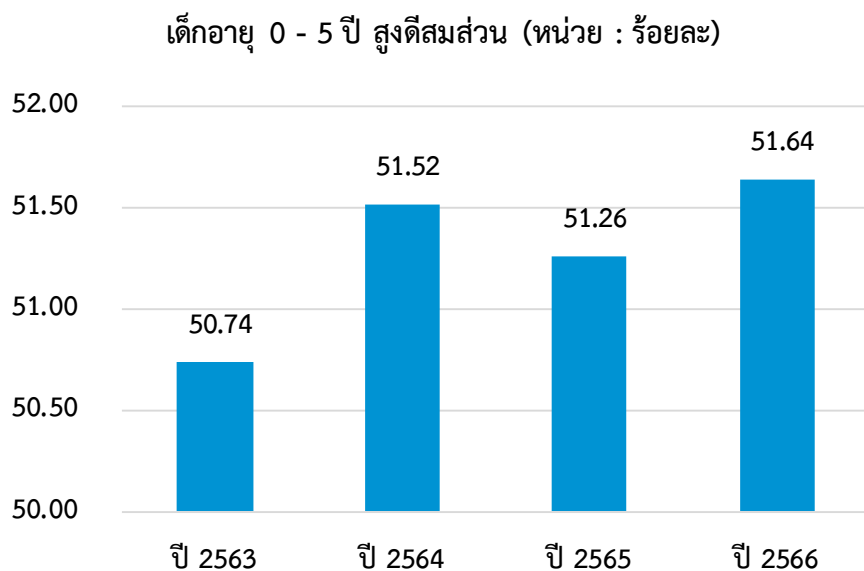
อัตราเด็กแรกเกิด (หน่วย : คน)

ภาพที่ 26 อัตราเด็กแรกเกิด

ที่มา : สำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง (2566)

(3) ร้อยละของเด็กอายุ 0-5 ปี สูงดีสมส่วน

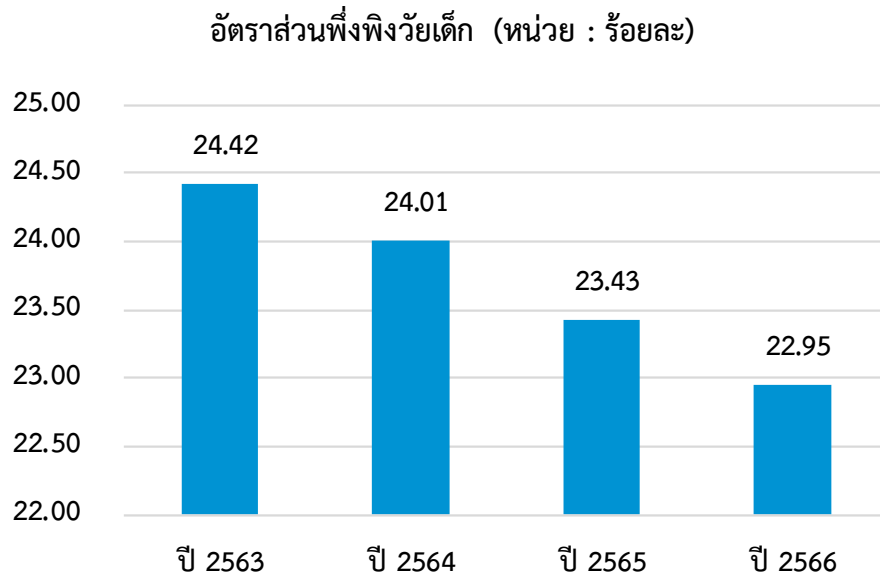

ภาพที่ 27 ร้อยละของเด็กที่สูงดีสมส่วน

ที่มา : ระบบคลังข้อมูลด้านการแพทย์และสุขภาพ (HDC) สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข (2566)

จากข้อมูลของระบบคลังข้อมูลด้านการแพทย์และสุขภาพ (HDC) สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข พ.ศ. 2566 จังหวัดเพชรบูรณ์ มีข้อมูลกลุ่มเด็กเล็ก และเด็กก่อนวัยเรียน (0 – 5 ปี) ได้รับการคัดกรองพัฒนาการโดยการชั่งน้ำหนักและวัดส่วนสูง และประเมินพัฒนาการอยู่ในระดับสูงดีสมส่วน อยู่ที่ร้อยละ 51.64

(4) อัตราส่วนพึงพิงวัยเด็ก

ภาพที่ 28 อัตราส่วนพึงพิงวัยเด็ก
ที่มา : สำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง (2566)

อัตราส่วนพึงพิงวัยเด็ก เป็นตัวชี้วัดที่แสดงถึงภาระการเลี้ยงดูเด็กของประชากรวัยทำงาน นั่นคือประชากรวัยทำงาน 100 คน จะต้องรับภาระเลี้ยงดูเด็กกี่คน โดยอัตราส่วนพึงพิงวัยเด็ก คำนวณจากจำนวนประชากรแรกเกิด -15 ปี ต่อประชากรอายุ 15 - 59 ปี 100 คน

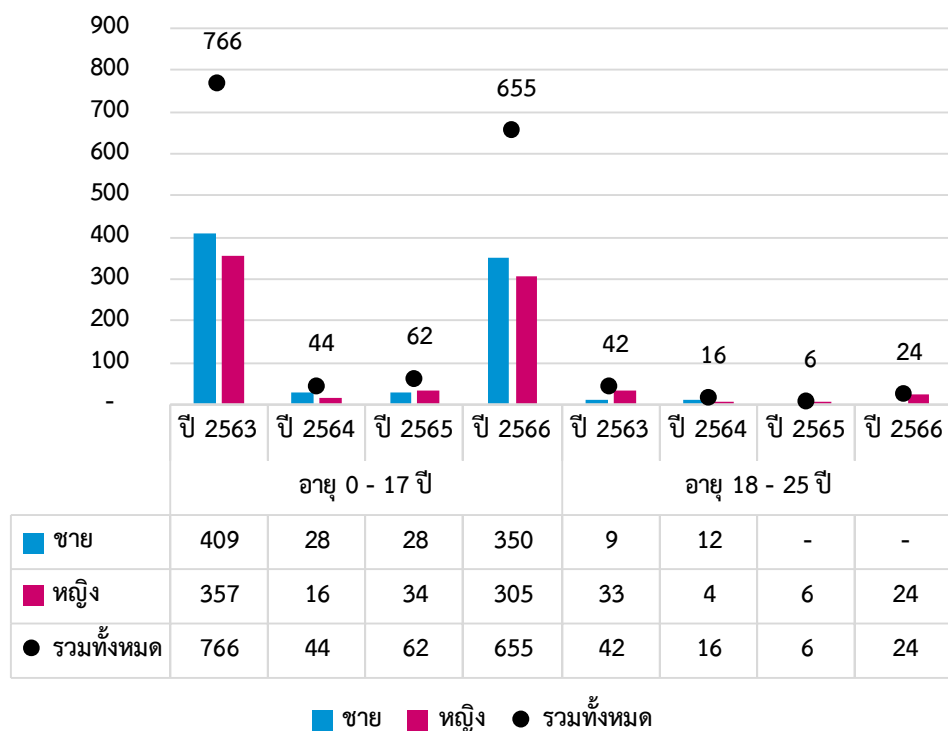
จากสถิติพบว่า จังหวัดเพชรบูรณ์ มีแนวโน้มของอัตราส่วนพึงพิงวัยเด็กลดลงอย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้ภาระการเลี้ยงดูเด็กของประชากรวัยทำงานอยู่ในอัตราส่วนที่ลดลงอย่างต่อเนื่องในทุกปี จากร้อยละ 24.42 ในปี 2563 ร้อยละ 24.01 ในปี 2564 ร้อยละ 23.43 ในปี 2565 และร้อยละ 22.95 ในปี 2566

3.1.2 สถานการณ์เชิงประเด็น

3.1.2.1 เด็กและเยาวชนกลุ่มเปราะบาง

(1) เด็กในบ้านพักเด็กและครอบครัวจังหวัด

เด็กในบ้านพักเด็กและครอบครัวจังหวัด (หน่วย : คน)

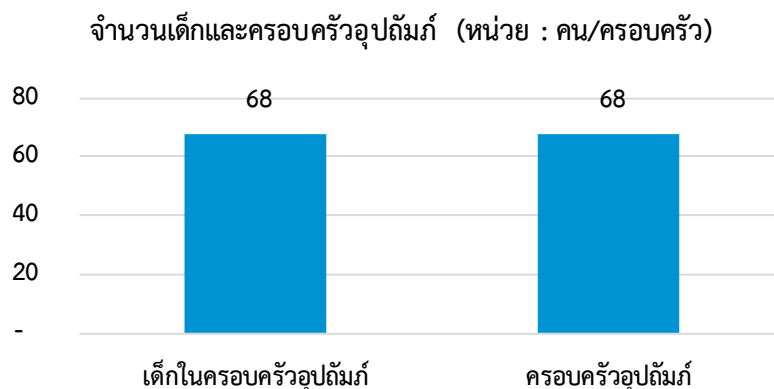
ภาพที่ 29 จำนวนเด็กในบ้านพักเด็กและครอบครัวจังหวัด

ที่มา : กรมกิจการเด็กและเยาวชน (2566)

บ้านพักเด็กและครอบครัว เป็นหน่วยงานที่สามารถอุปการะเลี้ยงดูเด็กเป็นการชั่วคราวเพื่อสืบเสาะวิเคราะห์ปัญหาของเด็กเป็นรายบุคคล หลังจากนั้นจึงกำหนดแนวทางในการสงเคราะห์และคุ้มครองสวัสดิภาพที่เหมาะสมแก่เด็กแต่ละราย โดยให้การสงเคราะห์หรือคุ้มครองสวัสดิภาพได้ไม่เกิน 3 เดือน หากสืบเสาะแล้วพบว่า ครอบครัวไม่สามารถดูแลเด็กได้ อาจส่งเด็กเข้ารับการสงเคราะห์ในสถานสงเคราะห์ สถานพัฒนาและฟื้นฟู โรงเรียน หรือสถานที่อื่นใดที่เหมาะสมแก่เด็ก ซึ่งสถานสงเคราะห์จะเป็นทางเลือกสุดท้ายสำหรับเด็กจริง ๆ

โดยในปี พ.ศ. 2566 มีเด็กที่เข้ารับการคุ้มครองสวัสดิภาพและได้รับการสงเคราะห์ช่วยเหลือทั้งสิ้น 679 คน โดยแบ่งช่วงอายุระหว่าง 0 - 17 ปี จำนวน 655 คน และอายุระหว่าง 18 - 25 ปี จำนวน 24 คน

(2) เด็กในครอบครัวอุปถัมภ์

ภาพที่ 30 จำนวนเด็กและครอบครัวอุปถัมภ์

ที่มา : ฐานข้อมูลสวัสดิการเงินอุดหนุนช่วยเหลือค่าเลี้ยงดูเด็กในครอบครัวอุปถัมภ์ กรมกิจการเด็กและเยาวชน (2566)

ครอบครัวอุปถัมภ์ : หมายถึง “ผู้ขออุปการะและปกครองดูแลเด็กที่ได้รับอนุญาตจากอธิบดีฯ ให้รับเด็กที่พึ่งได้รับการสงเคราะห์ หรือคุ้มครองสวัสดิภาพไปอุปการะและปกครองดูแล และให้หมายความรวมถึงผู้ที่อุปการะหรือปกครองดูแลเด็กที่พึ่งได้รับการสงเคราะห์หรือคุ้มครองสวัสดิภาพอยู่แล้ว และได้รับอนุญาตให้เป็นครอบครัวอุปถัมภ์ด้วย” ซึ่งจังหวัดเพชรบูรณ์ มีเด็กในครอบครัวอุปถัมภ์ทั้งสิ้น 68 คน และมีครอบครัวอุปถัมภ์จำนวน 68 ครอบครัว

(3) เด็กกำพร้า

ตารางที่ 25 จำนวนเด็กกำพร้า

เด็กกำพร้า	(หน่วย : คน)
เด็กกำพร้า	6

ที่มา : ฐานข้อมูลสวัสดิการเงินอุดหนุนช่วยเหลือค่าเลี้ยงดูเด็กในครอบครัวอุปถัมภ์ กรมกิจการเด็กและเยาวชน (2566)

จากฐานข้อมูลกรมกิจการเด็กและเยาวชน พบว่า จังหวัดเพชรบูรณ์ มีเด็กกำพร้าได้รับการช่วยเหลือสวัสดิการเงินอุดหนุนช่วยเหลือค่าเลี้ยงดูเด็กในครอบครัวอุปถัมภ์ พ.ศ. 2566 ทั้งสิ้นจำนวน 6 ราย

(4) สภาพปัญหาเด็กที่มีการแจ้งเหตุ จำแนกสภาพปัญหา 5 อันดับแรก

ตารางที่ 26 สภาพปัญหาเด็กที่มีการแจ้งเหตุ จำแนกสภาพปัญหา 5 อันดับแรก

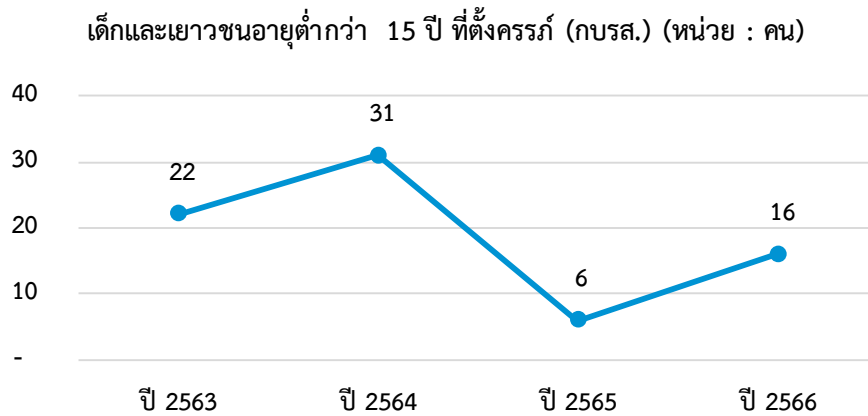
ลำดับ	สภาพปัญหา	จำนวน
1	ครอบครัวยากจน	81
2	ปัญหายาเสพติด	8
3	อื่น ๆ (ไม่ระบุ)	6
4	ถูกทารุณกรรมทางกาย	5
5	ปัญหาสุขภาพ / พิการ	4

ที่มา : ฐานข้อมูลระบบรายงานสถิติรับแจ้งเหตุและสภาพปัญหาเด็ก กรมกิจการเด็กและเยาวชน (2566)

จากรายงานสถิติการรับแจ้งเหตุสภาพปัญหาเด็ก ของกรมกิจการเด็กและเยาวชน พบว่าสภาพปัญหาเด็กและเยาวชนส่วนใหญ่มีปัญหาด้านครอบครัวยากจน รองลงมาคือ ปัญหายาเสพติด และปัญหาอื่น ๆ ปัญหาถูกทารุณกรรมทางกาย และปัญหาสุขภาพ / พิการ ตามลำดับ

3.1.2.2 แม่วัยรุ่น/ แม่วัยรุ่นเลี้ยงเดี่ยว

(1) จำนวนเด็กและเยาวชนอายุต่ำกว่า 15 ปี ที่ตั้งครรภ์ (กบรส.)

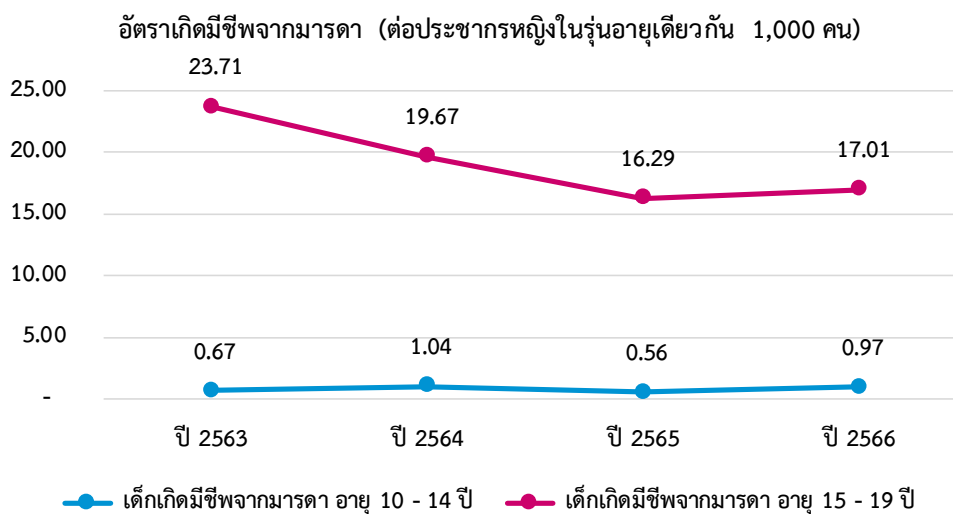

ภาพที่ 31 จำนวนเด็กและเยาวชนอายุต่ำกว่า 15 ปี ที่ตั้งครรภ์

ที่มา : ระบบคลังข้อมูลด้านการแพทย์และสุขภาพ (HDC) สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข (2566)

จากข้อมูลระบบคลังข้อมูลด้านการแพทย์และสุขภาพ (HDC) สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข ปี 2566 พบข้อมูลว่ามีเด็กเพศหญิง ซึ่งมีอายุต่ำกว่า 15 ปีที่ตั้งครรภ์ จำนวน 16 คนเพิ่มขึ้นจากปี 2565 ที่มีจำนวน 6 คน ซึ่งเพิ่มขึ้นจากเดิม จำนวน 10 คน

(2) อัตราการเกิดมีชีพในเด็กและเยาวชน

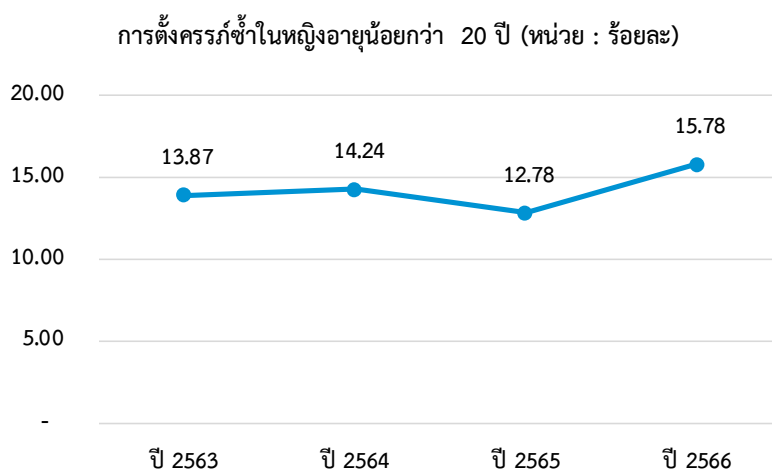

ภาพที่ 32 อัตราการเกิดมีชีพในเด็กและเยาวชน

ที่มา : ระบบคลังข้อมูลด้านการแพทย์และสุขภาพ (HDC) สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข (2566)

จากข้อมูลของกระทรวงสาธารณสุข พบว่ามีอัตราการเกิดมีชีพจากมารดาที่มีอายุระหว่าง 10 – 14 ปี มีอัตรา 0.97 ต่อประชากรหญิงรุ่นเดียวกัน 1,000 คน (เพิ่มขึ้นจากปี 2565) ที่มีอัตรา 0.56 ต่อประชากรหญิงรุ่นเดียวกัน 1,000 คน และในเด็กหญิงที่มีอายุระหว่าง 15 – 19 ปี มีอัตรา 17.01 ต่อประชากรในรุ่นเดียวกัน 1,000 คน (เพิ่มขึ้นจากปี 2565) ที่มีอัตรา 16.29 ต่อประชากรหญิงรุ่นเดียวกัน 1,000 คน

(3) ร้อยละการตั้งครรภ์ซ้ำในสตรีที่อายุต่ำกว่า 20 ปี

ภาพที่ 33 ร้อยละการตั้งครรภ์ซ้ำในสตรีที่อายุต่ำกว่า 20 ปี

ที่มา : ระบบคลังข้อมูลด้านการแพทย์และสุขภาพ (HDC) สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข (2566)

จังหวัดเพชรบูรณ์ มีอัตราการตั้งครรภ์ซ้ำของเด็กและเยาวชน ที่มีอายุต่ำกว่า 20 ปี ในปี 2565 อยู่ที่ร้อยละ 12.78 ซึ่งในปี 2566 มีอัตราการตั้งครรภ์ซ้ำของเด็กและเยาวชนเพิ่มขึ้นอยู่ที่ร้อยละ 15.78

(4) แม่วัยใสและแม่วัยใสเลี้ยงเดี่ยวที่ได้รับสิทธิ์เงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิด
ตารางที่ 27 แม่วัยใสและแม่วัยใสเลี้ยงเดี่ยวที่ได้รับสิทธิ์เงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิด

แม่วัยใสและแม่วัยใสเลี้ยงเดี่ยวที่ได้รับสิทธิ์เงินอุดหนุน เพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิด (หน่วย : คน)	แม่เลี้ยงเดี่ยว	แม่วัยใส	แม่วัยใสเลี้ยงเดี่ยว
ลงทะเบียน	1,953	5,677	361
ได้รับสิทธิ	1,195	3,800	270
ได้รับเงิน	1,193	3,790	268

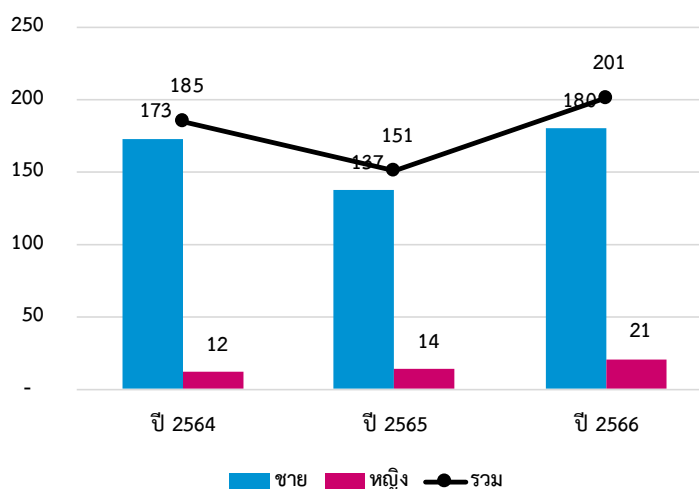
ที่มา : กองส่งเสริมการพัฒนาและสวัสดิการเด็ก เยาวชน และครอบครัว กรมกิจการเด็กและเยาวชน (2566)

ข้อมูลของกองส่งเสริมการพัฒนาและสวัสดิการเด็ก เยาวชน และครอบครัว กรมกิจการเด็กและเยาวชน เปิดเผยข้อมูลของแม่วัยใสและแม่วัยใสเลี้ยงเดี่ยว ที่ลงทะเบียนขอรับสวัสดิการจากโครงการเงินอุดหนุนเพื่อการดูแลเด็กแรกเกิดทั้งสิ้น 7,991 คน และได้รับสิทธิจากโครงการเป็นจำนวนทั้งสิ้น 5,265 คน คิดเป็นร้อยละ 65.89 ของผู้ที่ลงทะเบียนขอรับสวัสดิการฯ และได้รับเงินอุดหนุนฯ แล้วจำนวน 5,251 คน

3.1.2.3 พฤติกรรมเด็กและเยาวชน

(1) จำนวนคดีเด็กและเยาวชนที่ถูกดำเนินคดีโดยสถานพินิจฯ

คดีเด็กและเยาวชนกระทำผิดที่ถูกส่งมายังสถานพินิจและคุ้มครอง
เด็กและเยาวชน (หน่วย : คน)

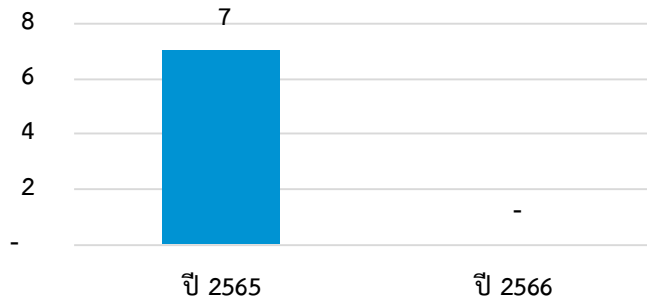
ภาพที่ 34 จำนวนคดีเด็กและเยาวชนที่ถูกดำเนินคดีโดยสถานพินิจฯ

ที่มา : กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน (2566)

จากสถิติคดีของกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน ย้อนหลัง 3 ปี พบว่าจังหวัดเพชรบูรณ์ มีสถิติจำนวนเด็กและเยาวชนกระทำผิดที่เพิ่มขึ้นจากปี โดยในปี พ.ศ.2565 มีจำนวน 151 คน และปี 2566 มีจำนวน 201 คน โดยผู้กระทำผิดส่วนใหญ่เป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 89.55 ของจำนวนเด็กและเยาวชนกระทำผิด

(2) จำนวนคดีสอดส่องเด็กและเยาวชน

จำนวนคดีสอดส่องเด็กและเยาวชน (หน่วย : คน)

ภาพที่ 35 จำนวนคดีสอดส่องเด็กและเยาวชน
ที่มา : กรมคุมประพฤติ (2566)

กรมคุมประพฤติ รายงานสถิติคดีควบคุมและสอดส่องเด็กและเยาวชน พบว่าในปี 2565 มีจำนวน 7 คน แต่ในปี 2566 ไม่มีจำนวนคดีสอดส่องเด็กและเยาวชน

(3) เด็กและเยาวชนที่มีพฤติกรรมไม่เหมาะสม

ตารางที่ 28 เด็กและเยาวชนที่มีพฤติกรรมไม่เหมาะสม จำแนกตามประเภท

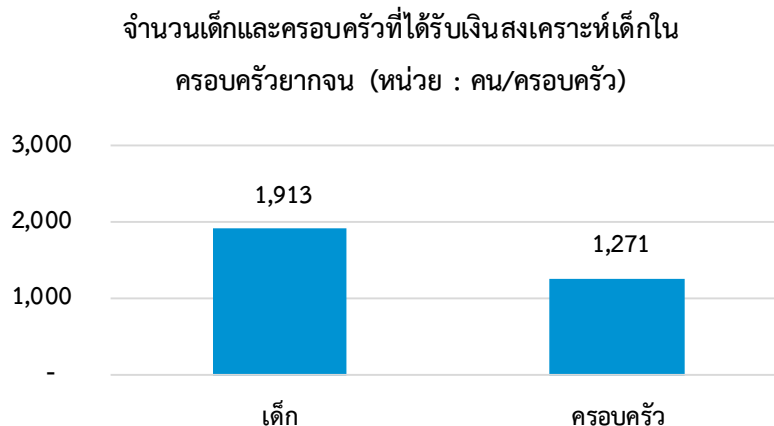
เด็กและเยาวชนที่มีพฤติกรรมไม่เหมาะสม	(หน่วย : คน)
เด็กและเยาวชนที่มีพฤติกรรมไม่เหมาะสม รวมทั้งหมด	4
ดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ สูบบุหรี่และติดสารเสพติดร้ายแรง เช่น ยาบ้า กัญชา เป็นต้น	-
มั่วสุมและทำความรำคาญให้กับชาวบ้าน	1
ติดเกม และเล่นการพนันต่างๆ	-
มีพฤติกรรมทางเพศ	-
อื่นๆ	3

ที่มา: ระบบ CPIS กรมกิจการเด็กและเยาวชน (2566)

ทั้งนี้ในรายงานระบบ CPIS กรมกิจการเด็กและเยาวชน ปี พ.ศ.2566 พบเด็กและเยาวชนที่มีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมทั้งสิ้น 4 คน

3.1.3 เครือข่าย/ สวัสดิการด้านเด็กและเยาวชน

(1) เงินสงเคราะห์เด็กในครอบครัวยากจน

ภาพที่ 36 จำนวนเด็กและครอบครัวที่ได้รับเงินสงเคราะห์เด็กในครอบครัวยากจน

ที่มา : ฐานข้อมูลสวัสดิการเงินสงเคราะห์เด็กในครอบครัวยากจน กรมกิจการเด็กและเยาวชน (2566)

จังหวัดเพชรบูรณ์ ได้รับการจัดสรรงบประมาณมีจำนวนครอบครัวที่ได้รับเงินสงเคราะห์เด็กในครอบครัวยากจนทั้งสิ้น 1,271 ครอบครัว และให้การสงเคราะห์เด็กไปแล้วทั้งสิ้น 1,913 คน โดยแบ่งเป็นเพศชาย 992 คน และเพศหญิง 921 คน เป็นงบประมาณทั้งสิ้น 2,350,000 บาท โดยสภาพปัญหาหลักของครอบครัวเด็กและเยาวชน คือมีปัญหาด้านครอบครัว 887 ครอบครัว รองลงมาคือด้านการมีงานทำ และรายได้ 866 ครอบครัว และด้านที่อยู่อาศัย 2 ครอบครัว

(2) สภาเด็กและเยาวชน

ตารางที่ 29 สภาเด็กและเยาวชน

จำนวนสภาเด็กและเยาวชน	(หน่วย : แห่ง/กิจกรรม/คน)
จำนวนสภาเด็กและเยาวชน	139
จำนวนสภาเด็กและเยาวชนที่จัดตั้งแล้ว	71
จำนวนกิจกรรม	25
จำนวนคน	1,884

ที่มา : กรมกิจการเด็กและเยาวชน (2566)

พระราชบัญญัติส่งเสริมการพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ พ.ศ. 2550 และที่แก้ไขเพิ่มเติม(ฉบับที่2) พ.ศ. 2560 ได้กำหนดให้มีการจัดตั้งสภาเด็กและเยาวชนทุกระดับ (ตำบล/เทศบาล/อำเภอ/เขต/จังหวัด/กรุงเทพมหานคร/แห่งประเทศไทย) รวมทั้งสิ้น 8,780 แห่ง จังหวัดเพชรบูรณ์ มีการจัดตั้งแล้วจำนวน 71 แห่ง ซึ่งมีจำนวนสมาชิกสภาเด็กทั้งสิ้น 1,884 คน มีการดำเนินกิจกรรมไปแล้ว 25 โครงการ/กิจกรรม

(3) เด็กที่ได้รับเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิด

ตารางที่ 30 เด็กที่ได้รับเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิด

ผู้ลงทะเบียน (หน่วย : คน)	เพศชาย	ผู้ลงทะเบียนรวม	ผู้ได้รับเงินอุดหนุน	สัดส่วน*
ผู้ลงทะเบียน	29,569	56,846	33,365	58.69
	เพศหญิง			
	27,277			

ที่มา : ฐานข้อมูลสวัสดิการการเงินสงเคราะห์เด็กในครอบครัวยากจน กรมกิจการเด็กและเยาวชน (2566)

จากฐานข้อมูลผู้ได้รับเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิด กรมกิจการเด็กและเยาวชนข้อมูลของจังหวัดเพชรบูรณ์ พบว่ามีจำนวนผู้ลงทะเบียน(บิดา มารดา ผู้ปกครอง) เพื่อขอรับสวัสดิการในโครงการเงินอุดหนุนเด็กแรกเกิด ไปแล้วทั้งสิ้น 56,846 ราย (ตั้งแต่ปีเริ่มโครงการ คือ พ.ศ. 2558)และได้รับเงินอุดหนุนไปแล้ว 33,365 คน คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 58.69 เป็นงบประมาณทั้งสิ้น 22,084,800 บาท

(4) จำนวนศูนย์ชุมชนคุ้มครองเด็ก

ตารางที่ 31 ศูนย์ชุมชนคุ้มครองเด็ก

ศูนย์ชุมชนคุ้มครองเด็ก	(หน่วย : แห่ง)
ศูนย์ชุมชนคุ้มครองเด็ก	46

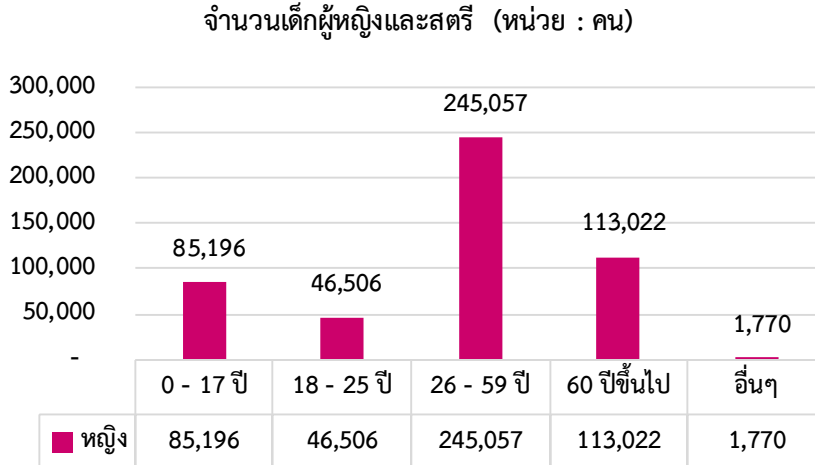
ที่มา : กรมกิจการเด็กและเยาวชน (2566)

การดำเนินงานศูนย์ชุมชนคุ้มครองเด็ก ของกรมกิจการเด็กและเยาวชนเริ่มดำเนินการในปี พ.ศ. 2566 ปัจจุบันมีการจัดตั้ง จำนวน 46 แห่ง

3.2 ด้านสตรีและสถาบันครอบครัว

3.2.1 สถานการณ์ทั่วไปด้านสตรีและสถาบันครอบครัว

(1) สัดส่วนประชากรเพศหญิง จำแนกกลุ่มอายุ

ภาพที่ 37 สัดส่วนประชากรเพศหญิงจำแนกกลุ่มอายุ

ที่มา : สำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง (2566)

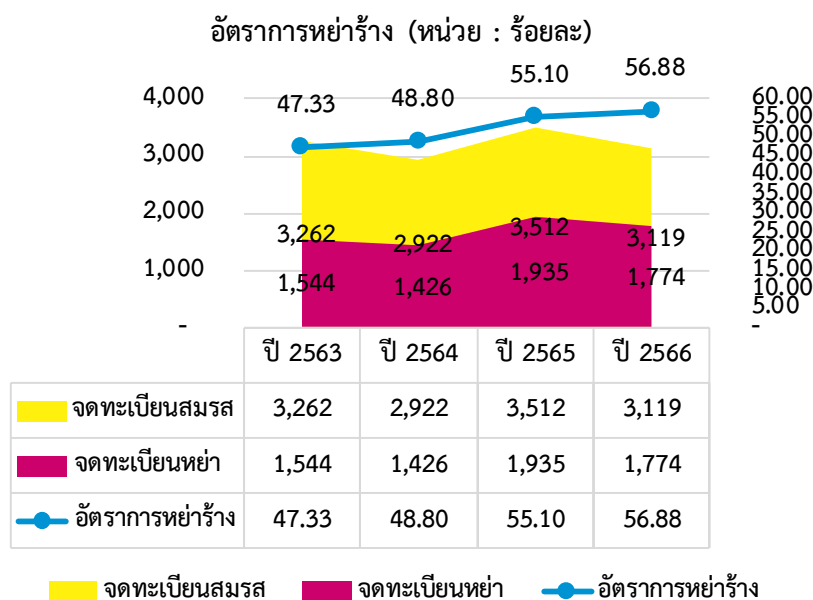
จังหวัดเพชรบูรณ์ มีประชากรเพศหญิง จำนวนทั้งสิ้น 491,551 คน คิดเป็นร้อยละ 50.81 ของประชากรทั้งหมด โดยแบ่งตามช่วงอายุได้ดังนี้ เด็กเพศหญิง 85,196 คน (ร้อยละ 17.33), เยาวชนเพศหญิง 46,506 คน (ร้อยละ 9.46), วัยทำงานเพศหญิง 245,057 คน (ร้อยละ 49.85), สตรีสูงอายุ 113,022 คน (ร้อยละ 22.99)

ตารางที่ 32 สัดส่วนประชากรเพศหญิงต่อประชากรทั้งหมด

สัดส่วนประชากรเพศหญิงต่อประชากรทั้งหมด	(หน่วย : คน/ร้อยละ)
ประชากรรวม	967,421
ประชากรเพศหญิง	491,551
สัดส่วนประชากรเพศหญิงต่อประชากรทั้งหมด	50.81

ที่มา : สำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง (2566)

(2) ครอบครัวยุติการทะเบียนสมรส หย่าร้าง และอัตราการหย่าร้าง

ภาพที่ 38 ครอบครัวยุติการทะเบียนสมรส หย่าร้าง และอัตราการหย่าร้าง

ที่มา : สำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง (2566)

จังหวัดเพชรบูรณ์ มีจำนวนการจดทะเบียนสมรส จำนวน 3,119 ราย และมีการจดทะเบียนหย่าร้าง จำนวน 1,774 ราย เมื่อคำนวณอัตราการหย่าร้าง พบว่ามีอัตราการหย่าร้างที่ร้อยละ 56.88 เมื่อเทียบกับการจดทะเบียนในปีเดียวกันและพบว่าแนวโน้มการหย่าร้างเพิ่มขึ้นเล็กน้อย

(3) ดัชนีมาตรฐานครอบครัวเข้มแข็ง

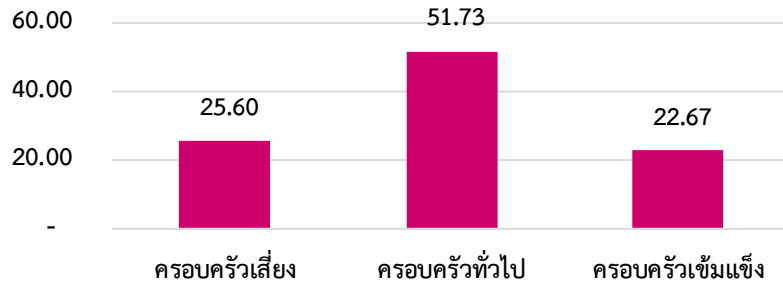
ตารางที่ 33 ดัชนีมาตรฐานครอบครัวเข้มแข็ง ประจำปี 2566

ค่าเฉลี่ยดัชนีความเข้มแข็งในภาพรวม	(หน่วย : ร้อยละ)
จำนวนครอบครัวที่สำรวจ	750
ค่าเฉลี่ยดัชนีความเข้มแข็งในภาพรวม	71.51

ที่มา : กรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว กองส่งเสริมสถาบันครอบครัว (2566)

จากการสำรวจข้อมูลกลุ่มตัวอย่างครอบครัวในจังหวัดเพชรบูรณ์ 750 ครอบครัว ในปี พ.ศ.2566 พบว่าค่าเฉลี่ยของดัชนีความเข้มแข็งครอบครัวในภาพรวมอยู่ที่ ร้อยละ 71.51

ร้อยละของครอบครัวเข้มแข็งในภาพรวม (หน่วย : ร้อยละ)

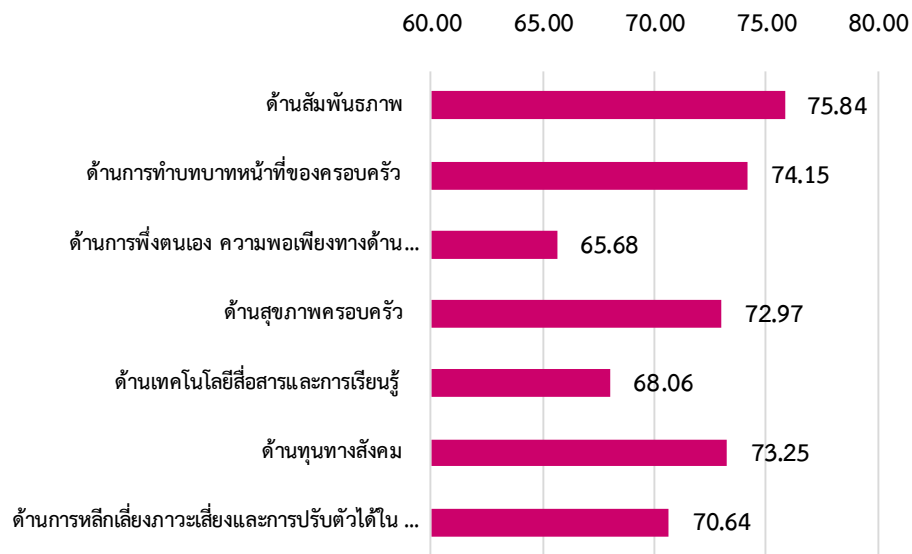

ภาพที่ 39 ร้อยละของครอบครัวเข้มแข็งในภาพรวม

ที่มา : กรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว กองส่งเสริมสถาบันครอบครัว (2566)

โดยสถิติครอบครัวเข้มแข็งในภาพรวม มีครอบครัวที่ชาย ร้อยละ 25.60 เป็นครอบครัวหญิง 51.73 และเป็นครอบครัวเข้มแข็ง ร้อยละ 22.67

ค่าเฉลี่ยดัชนีความเข้มแข็งด้านต่างๆ (หน่วย : ร้อยละ)

ภาพที่ 40 ค่าเฉลี่ยดัชนีความเข้มแข็งด้านต่างๆ

ที่มา : กรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว กองส่งเสริมสถาบันครอบครัว (2566)

โดยจากค่าเฉลี่ยดัชนีความเข้มแข็งด้านต่าง ๆ พบว่า ค่าเฉลี่ยที่มากที่สุด คือด้านสัมพันธภาพ รองลงมา ด้านการทำบทบาทหน้าที่ของครอบครัว และค่าเฉลี่ยที่น้อยที่สุด คือ ด้านการพึ่งตนเองและความพอเพียงทางด้านเศรษฐกิจ

3.2.2 ผู้ถูกระทำความรุนแรงในครอบครัว

(1) จำนวนผู้ถูกระทำความรุนแรงในครอบครัว

ตารางที่ 34 จำนวนผู้ถูกระทำความรุนแรงในครอบครัว

ผู้ถูกระทำความรุนแรงในครอบครัว	(หน่วย : คน)
ชาย	2
หญิง	29
รวมทั้งหมด	31

ที่มา : กรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว กองส่งเสริมสถาบันครอบครัว (2566)

หมายเหตุ. เป็นเพียงข้อมูลจากระบบการคุ้มครองช่วยเหลือเด็ก สตรี และผู้ถูกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัวเท่านั้น

จากระบบข้อมูลการคุ้มครองช่วยเหลือเด็ก สตรี และผู้ถูกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พบว่า จังหวัดเพชรบูรณ์ มีเหตุการณ์กระทำความรุนแรงต่อคนในครอบครัวทั้งสิ้น 31 ราย

(2) ประเภทความรุนแรง

ตารางที่ 35 จำนวนผู้ถูกระทำความรุนแรงในครอบครัวแบ่งตามด้านต่างๆ

ผู้ถูกระทำความรุนแรงในครอบครัวแบ่งตามด้านต่างๆ	(หน่วย : คน)
ด้านร่างกาย	17
ด้านเพศ	1
ด้านจิตใจ	13
เสียชีวิต	-

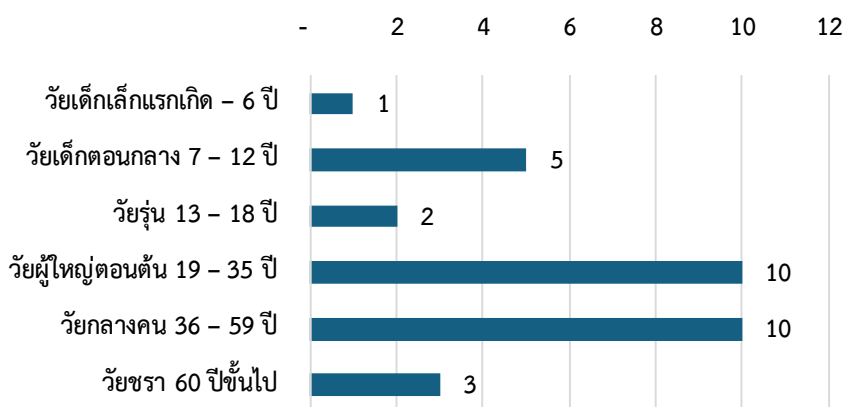
ที่มา : กรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว กองส่งเสริมสถาบันครอบครัว (2566)

หมายเหตุ. เป็นเพียงข้อมูลจากระบบการคุ้มครองช่วยเหลือเด็ก สตรี และผู้ถูกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัวเท่านั้น

เมื่อแบ่งแยกประเภทของความรุนแรง พบว่าเป็นการกระทำความรุนแรงด้านร่างกายสูงที่สุดจำนวน 17 ราย และรองลงมาคือด้านจิตใจ จำนวน 13 ราย และความรุนแรงในด้านเพศ 1 ราย และไม่มีเหตุที่ถึงแก่ชีวิต

(3) ช่วงอายุผู้ถูกระทำความรุนแรงในครอบครัว

ผู้ถูกระทำความรุนแรงในครอบครัว จำแนกอายุ (หน่วย : คน)

ภาพที่ 41 ช่วงอายุผู้ถูกระทำความรุนแรงในครอบครัว

ที่มา : กรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว กองส่งเสริมสถาบันครอบครัว (2566)

หมายเหตุ. เป็นเพียงข้อมูลจากระบบการคุ้มครองช่วยเหลือเด็ก สตรี และผู้ถูกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัวเท่านั้น

โดยช่วงวัยที่มีผู้ถูกระทำความรุนแรงมากที่สุด คือวัยกลางคน(36-59 ปี) จำนวน 10 ราย รองลงมาคือวัยผู้ใหญ่ตอนต้น (19 - 35 ปี) จำนวน 10 ราย และความรุนแรงต่อวัยเด็กตอนกลาง จำนวน 5 ราย

(4) สาเหตุการทำให้ความรุนแรง

ตารางที่ 36 ประเภทสาเหตุการทำให้ความรุนแรง

ประเภทสาเหตุการทำให้ความรุนแรง	(หน่วย : คน)
ยาเสพติด	5
สุรา	3
การพนัน	-
หย่าร้าง	2
หึงหวง	-
บันดาลโทสะ	1
ความเครียดทางเศรษฐกิจ	-
ปัญหาสุขภาพกาย	-
ปัญหาสุขภาพจิต	5
มีความรู้สึกที่ตนเองมีอำนาจมากกว่า	2
สุรา+ยาเสพติด	1
หึงหวง+บันดาลโทสะ	-
หึงหวง+หย่าร้าง	2
สุรา+บันดาลโทสะ	9
ยาเสพติด+บันดาลโทสะ	1

ที่มา : กรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว กองส่งเสริมสถาบันครอบครัว (2566)

หมายเหตุ. เป็นเพียงข้อมูลจากระบบการคุ้มครองช่วยเหลือเด็ก สตรี และผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัวเท่านั้น

โดยมีผู้ถูกกระทำจากสาเหตุของการกระทำความรุนแรงจากหลายรูปแบบ โดยส่วนใหญ่มาจากการดื่มสุราและมีพฤติกรรมที่ก้าวร้าว โมโห จนบันดาลโทสะ จำนวน 9 คน และรองลงมาคือความรุนแรงที่เกิดขึ้นจากยาเสพติด จำนวน 5 คน และปัญหาสุขภาพจิต จำนวน 5 คน และอื่นๆ ตามลำดับ

3.2.3 สถานการณ์เชิงประเด็น

3.2.3.1 สตรีกลุ่มเปราะบาง

(1) อัตราการว่างงานในสตรี

ตารางที่ 37 อัตราการว่างงานในสตรี

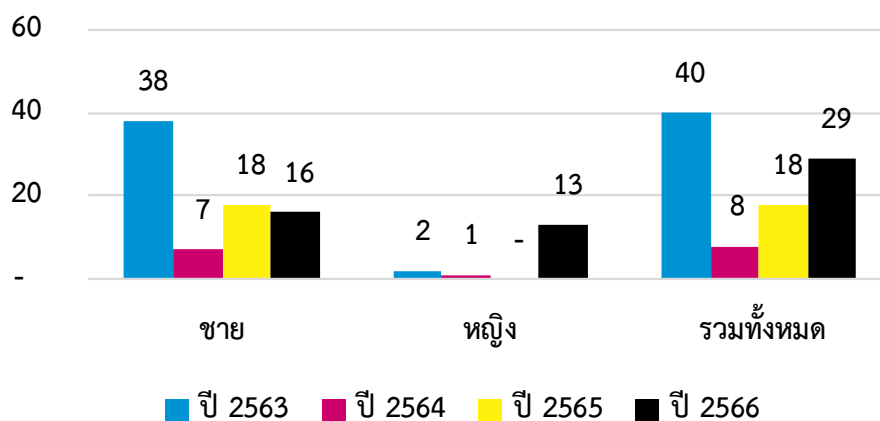
กำลังแรงงานรวม	ผู้ว่างงานเพศหญิง	อัตราการว่างงานในสตรี
226,393	2,397	1.06

ที่มา : การสำรวจภาวะการทำงานของประชากร สำนักงานสถิติแห่งชาติ (2566)

จากข้อมูลการสำรวจภาวะการทำงานของประชากร สำนักงานสถิติแห่งชาติ (2566) จังหวัดเพชรบูรณ์ มีกำลังแรงงานเพศหญิงทั้งสิ้น 226,393 และเป็นผู้ว่างงานจำนวน 2,397 เมื่อคิดเป็นอัตราการว่างงานร้อยละ 1.06 ต่อจำนวนกำลังแรงงานเพศหญิงทั้งหมด

(2) ลูกจ้างสตรีที่ถูกเลิกจ้าง

การถูกเลิกจ้าง (หน่วย : คน)

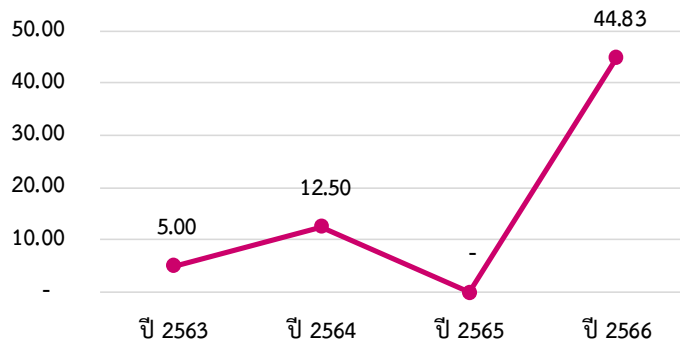

ภาพที่ 42 จำนวนลูกจ้างที่ถูกเลิกจ้าง

ที่มา : กระทรวงแรงงาน กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน (2566)

จากข้อมูลของกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน พบว่าจังหวัดเพชรบูรณ์ มีข้อมูลจำนวนของลูกจ้างที่ถูกเลิกจ้างในปี พ.ศ. 2566 เป็นจำนวนทั้งสิ้น 29 คน โดยแยกเป็นเพศชาย 16 คน และเพศหญิง 13 คน

สัดส่วนของลูกจ้างสตรีที่ถูกเลิกจ้าง (หน่วย : ร้อยละ)

ภาพที่ 43 สัดส่วนของลูกจ้างสตรีที่ถูกเลิกจ้าง

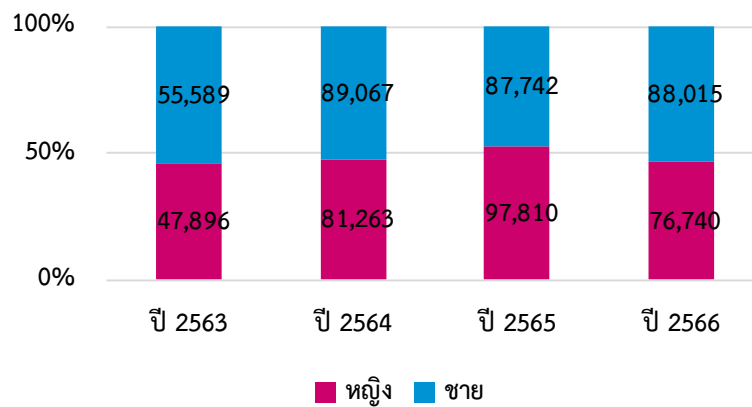
ที่มา : กระทรวงแรงงาน กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน (2566)

เมื่อวิเคราะห์สัดส่วนพบว่า การถูกจ้างในเพศหญิง ปีพ.ศ. 2566 มีสัดส่วนร้อยละ 44.83 หลังจากในปี พ.ศ.2565 ไม่มีการถูกเลิกจ้างงานเลย

3.2.3.2 ความเสมอภาคระหว่างเพศ

(1) อัตราแรงงานในระบบหญิงต่อชาย

จำนวนแรงงานในระบบ (หน่วย : คน)

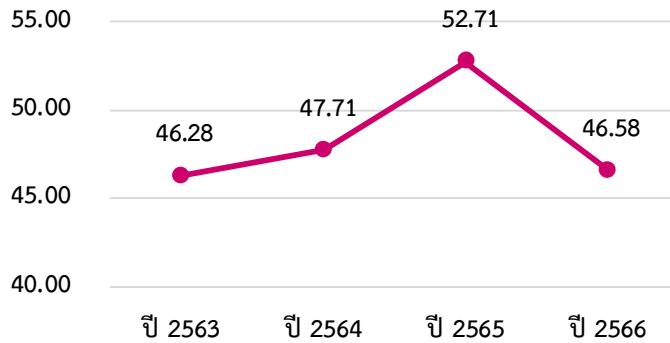

ภาพที่ 44 จำนวนแรงงานในระบบ

ที่มา : การสำรวจแรงงานนอกระบบ สำนักงานสถิติแห่งชาติ (2566)

จากข้อมูลการการสำรวจแรงงานนอกระบบ สำนักงานสถิติแห่งชาติ จังหวัดเพชรบูรณ์ ปี 2566 มีแรงงานในระบบทั้งสิ้น 164,755 คน แยกเป็นเพศหญิง จำนวน 76,740 คน และเพศชาย จำนวน 88,015 คน

อัตราแรงงานในระบบหญิงต่อชาย (หน่วย : ร้อยละ)

ภาพที่ 45 อัตราแรงงานในระบบหญิงต่อชาย
ที่มา : การสำรวจแรงงานนอกระบบ สำนักงานสถิติแห่งชาติ (2566)

เมื่อสังเกตจากอัตราแรงงานในระบบหญิงต่อชาย พบว่า ในปี พ.ศ. 2565 มีอัตราร้อยละ 52.71 และ ปี 2566 อยู่ที่ร้อยละ 46.58 ซึ่งปี 2566 มีอัตราแรงงานในระบบหญิงต่อชายลดลงจากปีก่อน

(2) สตรีและองค์กรที่เป็นสมาชิกของกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี

ตารางที่ 38 สตรีที่เป็นสมาชิกของกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี

สมาชิกของกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี	(หน่วย : องค์กร/คน)
สมาชิกแบบองค์กร	1,606
สมาชิกแบบบุคคล	294,598

ที่มา : สำนักงานกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี กรมการพัฒนาชุมชน (2566)

จังหวัดเพชรบูรณ์ มีจำนวนสตรีที่เป็นสมาชิกของกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีแบบองค์กรทั้งสิ้น 1,606 องค์กร และแบบบุคคล จำนวน 294,598 คน

3.2.4 เครือข่าย/สวัสดิการด้านสตรีและสถาบันครอบครัว

ตารางที่ 39 เครือข่ายด้านสตรีและสถาบันครอบครัว

เครือข่าย/สวัสดิการด้านสตรีและสถาบันครอบครัว	(หน่วย : แห่ง)
ศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชน (ศพค.)	127
ศพค. ที่จดทะเบียนเป็นองค์กรสาธารณะประโยชน์	1
ศูนย์ปฏิบัติการเพื่อป้องกันการกระทำ ความรุนแรงในครอบครัวระดับตำบล (ศปก.ต.)	6

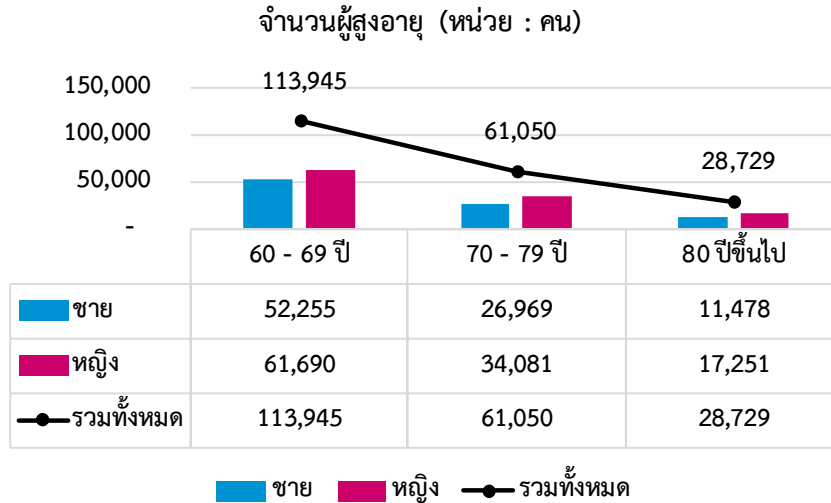
ที่มา : กรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว (2566)

จังหวัดเพชรบูรณ์ มีเครือข่ายด้านสตรีและสถาบันครอบครัว ทั้งสิ้น 134 แห่ง แบ่งเป็นศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชน(ศพค.) จำนวน 127 แห่ง ศพค.ที่จดทะเบียนเป็นองค์กรสาธารณะประโยชน์ จำนวน 1 แห่ง และศูนย์ปฏิบัติการเพื่อป้องกันการกระทำ ความรุนแรงในครอบครัวระดับตำบล(ศปก.ต.) จำนวน 6 แห่ง

3.3 ด้านผู้สูงอายุ

3.3.1 สถานการณ์ทั่วไปด้านผู้สูงอายุ

(1) จำนวนผู้สูงอายุ จำแนกตามเพศ และกลุ่มอายุ

ภาพที่ 46 จำนวนผู้สูงอายุ

ที่มา : สำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง (2566)

จากข้อมูลประชากรพื้นฐานของจังหวัดเพชรบูรณ์ ในปี พ.ศ.2566 มีจำนวนประชากรในจังหวัดทั้งสิ้น 967,421 คน เมื่อวิเคราะห์ จำนวนสัดส่วนประชากรที่เป็นผู้สูงอายุ เป็นจำนวน 203,724 คน คิดเป็นร้อยละ 21.06 กล่าวได้ว่าจังหวัดเพชรบูรณ์ ได้เข้าสู่สังคมผู้สูงอายุโดยสมบูรณ์แล้ว(Aged Society) และเมื่อแบ่งกลุ่มประชากร (ตามพระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ.2546) แบ่งผู้สูงอายุไว้ 3 กลุ่ม คือ 1.ผู้สูงอายุวัยต้น (อายุ 60 - 69 ปี) มีจำนวน 113,945 คน 2.ผู้สูงอายุวัยกลาง (อายุ 70 - 79 ปี) มีจำนวน 61,050 คน 3. ผู้สูงอายุวัยปลาย (อายุ 80 ปีขึ้นไป) มีจำนวน 28,729 คน

(2) สัดส่วนผู้สูงอายุต่อประชากร

ตารางที่ 40 สัดส่วนผู้สูงอายุต่อประชากร

สัดส่วนผู้สูงอายุต่อประชากรทั้งหมด	(หน่วย : คน/ร้อยละ)
ประชากรรวม	967,421
ผู้สูงอายุ 60 ปี ขึ้นไป	203,724
สัดส่วนผู้สูงอายุต่อประชากรทั้งหมด	21.06

ที่มา : สำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง (2566)

3.3.2 สถานการณ์เชิงประเด็น

3.3.2.1 ผู้สูงอายุ ตัดบ้าน ตัดเตียง ตัดสังคม

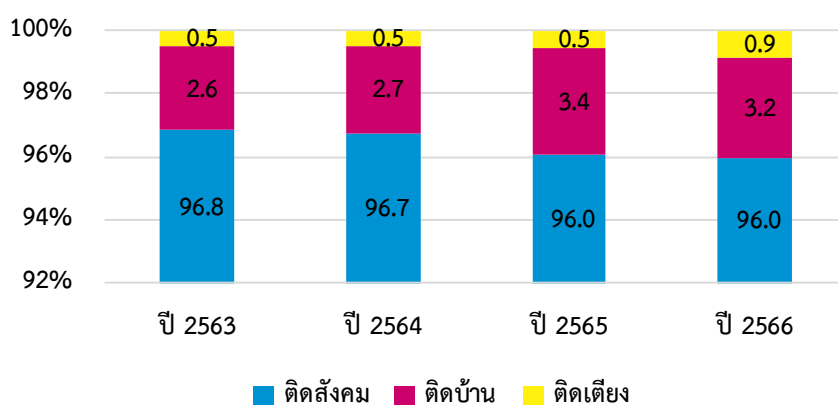
ตารางที่ 41 การคัดกรองผู้สูงอายุติดสังคม ตัดบ้าน ตัดเตียง

การคัดกรองผู้สูงอายุติดสังคม ตัดบ้าน ตัดเตียง (หน่วย : คน)	ปี 2563	ปี 2564	ปี 2565	ปี 2566
ติดสังคม	109,517	102,607	95,668	132,349
ตัดบ้าน	2,994	2,915	3,399	4,357
ตัดเตียง	603	532	546	1,207
ผู้สูงอายุได้รับการคัดกรอง	113,114	106,054	99,613	137,913

ที่มา : ระบบคลังข้อมูลด้านการแพทย์และสุขภาพ (HDC) สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข (2566)

จากระบบคลังข้อมูลด้านการแพทย์และสุขภาพ (HDC) สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข พ.ศ. 2566 จึงสามารถแยกกลุ่มตามการประเมิน ADL จากผู้สูงอายุที่ได้รับการคัดกรองทั้งสิ้น 137,913 คน (ร้อยละ 67.70 ของประชากรผู้สูงอายุ) เป็น กลุ่มตัดเตียง 1,207 คน คิดเป็นร้อยละ 0.88 จากผู้ที่ได้รับการคัดกรอง , กลุ่มตัดบ้าน 4,357 คน คิดเป็นร้อยละ 3.16 จากผู้ที่ได้รับการคัดกรอง, กลุ่มติดสังคม 132,349 คิดเป็นร้อยละ 95.97 จากผู้ที่ได้รับการคัดกรอง

การคัดกรองผู้สูงอายุติดสังคม ตัดบ้าน ตัดเตียง (หน่วย : ร้อยละ)

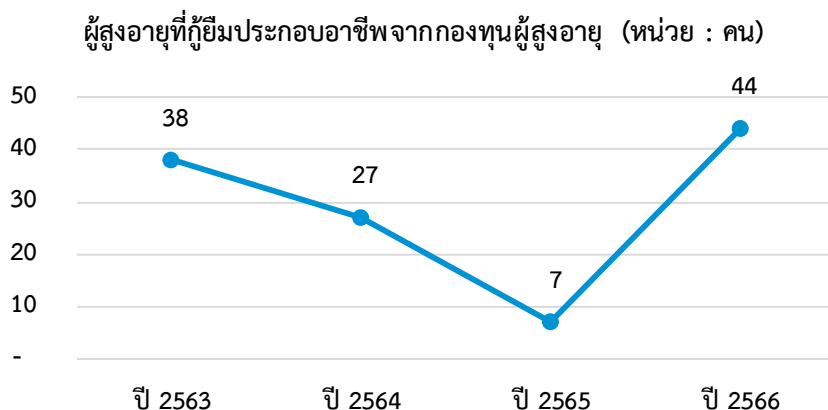
ภาพที่ 47 สัดส่วนผู้สูงอายุติดสังคม ตัดบ้าน ตัดเตียง

ที่มา : สำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง (2566)

จากข้อมูลการคัดกรองผู้สูงอายุติดสังคม ตัดบ้าน ตัดเตียง ดังกล่าว เมื่อนำมาแสดงผล 4 ปีย้อนหลัง พบว่า ปี 2566 จังหวัดเพชรบูรณ์ มีกลุ่มผู้สูงอายุที่อยู่ในกลุ่มติดสังคม ร้อยละ 96 และตัดบ้านที่ลดลงเหลือ ร้อยละ 3.2 แต่มีจำนวนผู้สูงอายุตัดเตียงมากขึ้น ร้อยละ 0.9

3.3.2.2 การทำงานของผู้สูงอายุ

(1) ผู้สูงอายุที่กู้ยืมประกอบอาชีพจากกองทุนผู้สูงอายุ

ภาพที่ 48 ผู้สูงอายุที่กู้ยืมประกอบอาชีพจากกองทุนผู้สูงอายุ
ที่มา : กรมกิจการผู้สูงอายุ (2566)

จากข้อมูลของกรมกิจการผู้สูงอายุ พบว่าจังหวัดเพชรบูรณ์ มีจำนวนผู้สูงอายุขอกู้เงินเพื่อประกอบอาชีพ (ไม่มีดอกเบีย) จากกองทุนผู้สูงอายุ โดยในปี พ.ศ.2564 มีผู้สูงอายุกู้ยืมฯ จำนวน 27 คน และ พ.ศ.2565 จำนวนลดลงเหลือเพียง 7 คน และเพิ่มมากขึ้น ในปี 2566 ซึ่งมีจำนวนเพิ่มขึ้นเป็น 44 คน

(2) แรงงานผู้สูงอายุต่อผู้มีงานทำทั้งหมด

ตารางที่ 42 ผู้มีงานทำและผู้สูงอายุที่ทำงาน

ผู้มีงานทำและผู้สูงอายุที่ทำงาน	ผู้มีงานทำ	ผู้สูงอายุที่ทำงาน	แรงงานผู้สูงอายุ(ร้อยละ)
ชาย	256,851	47,649	17.66
หญิง	215,055	37,278	
รวมทั้งหมด	480,907	84,927	

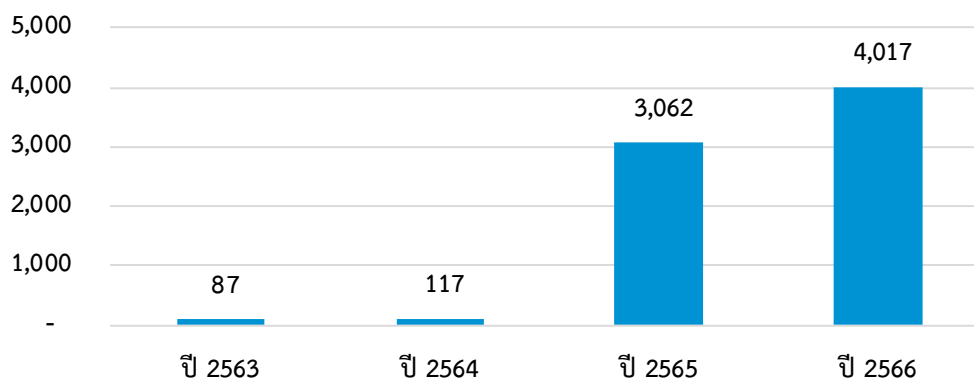
ที่มา : โครงการสำรวจภาวะการทำงานของประชากรกลุ่มสถิติแรงงาน สำนักงานสถิติแห่งชาติ (2566)

จากโครงการสำรวจภาวะการทำงานของประชากรกลุ่มสถิติแรงงาน สำนักงานสถิติแห่งชาติ ในปี พ.ศ.2566 พบว่าจังหวัดเพชรบูรณ์ มีข้อมูลผู้มีงานทำทั้งสิ้น 480,907 คน พบว่าเป็นผู้สูงอายุที่ทำงานจำนวน 230,609 คน คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 47.95 ของผู้มีงานทำทั้งหมด โดยมีสัดส่วนระหว่างเพศที่ใกล้เคียงกัน

3.3.3 เครือข่าย/สวัสดิการด้านผู้สูงอายุ

(1) ผู้สูงอายุที่ได้รับการสงเคราะห์ในการจัดการงานศพผู้สูงอายุตามประเพณี

ผู้สูงอายุที่ได้รับการสงเคราะห์ในการจัดการศพตามประเพณี (หน่วย : คน)

ภาพที่ 49 ผู้สูงอายุที่ได้รับการสงเคราะห์ในการจัดการงานศพผู้สูงอายุตามประเพณี
ที่มา : กรมกิจการผู้สูงอายุ (2566)

ค่าจัดการศพผู้สูงอายุตามประเพณี เป็นการจ่ายเงินสงเคราะห์ (เงินอุดหนุน) ให้กับผู้สูงอายุตามประกาศกระทรวง พม. ได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ 19 พฤษภาคม 2563 เล่ม 137 ตอนพิเศษ 117 ง ซึ่งจะช่วยเหลือเป็นเงิน รายละ 3,000 บาท ให้กับผู้สูงอายุที่มีฐานะยากจนตามคุณสมบัติบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ จากข้อมูลของกรมกิจการผู้สูงอายุ ปี พ.ศ.2566 จังหวัดเพชรบูรณ์ ได้ให้เงินสงเคราะห์ค่าจัดการศพผู้สูงอายุตามประเพณี ไปแล้วทั้งสิ้น จำนวน 4,017 คน

(2) การสงเคราะห์ผู้สูงอายุที่ประสบปัญหาทางสังคมในภาวะยากลำบาก

ตารางที่ 43 การสงเคราะห์ผู้สูงอายุที่ประสบปัญหาทางสังคมในภาวะยากลำบาก

การสงเคราะห์ผู้สูงอายุที่ประสบปัญหาทางสังคมในภาวะยากลำบาก	(หน่วย : คน)
จำนวนรวม ปี 2566	145

ที่มา : กรมกิจการผู้สูงอายุ (2566)

ในปีงบประมาณ 2566 จังหวัดเพชรบูรณ์ ได้ดำเนินการช่วยเหลือผู้สูงอายุที่อยู่ในสภาวะยากลำบากไปแล้วทั้งสิ้น จำนวน 145 คน

(3) เครือข่าย/ สวัสดิการด้านผู้สูงอายุ

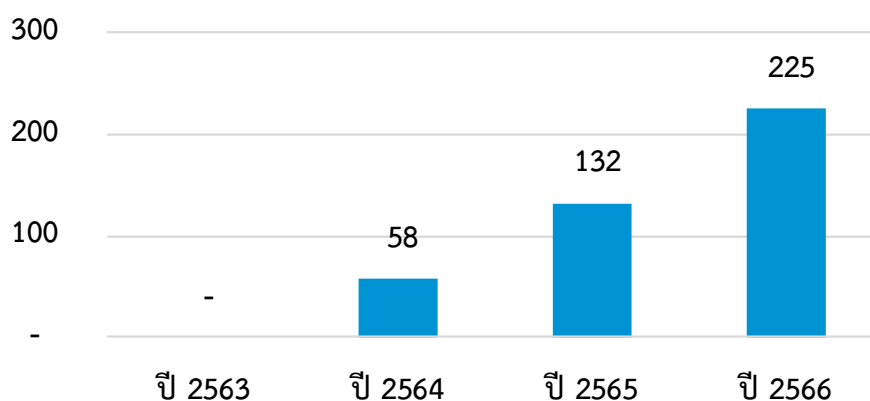
ตารางที่ 44 เครือข่ายด้านผู้สูงอายุ

เครือข่ายด้านผู้สูงอายุ	(หน่วย : คน/แห่ง)
คลังปัญญาผู้สูงอายุ (คน)	276
ศูนย์พัฒนาคุณภาพชีวิตและส่งเสริมอาชีพผู้สูงอายุ (ศพอส.) (แห่ง)	40
โรงเรียนผู้สูงอายุ (แห่ง)	81

ที่มา : สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดเพชรบูรณ์ (2566)

สำหรับเครือข่าย/สวัสดิการด้านผู้สูงอายุ ของจังหวัดเพชรบูรณ์ ประกอบไปด้วยกิจกรรมการส่งเสริมพลังคลังปัญญาของผู้สูงอายุ โดยมีการขึ้นทะเบียนไปแล้วทั้งสิ้น 276 คน กิจกรรมการจัดตั้งศูนย์พัฒนาคุณภาพชีวิตและส่งเสริมอาชีพผู้สูงอายุ (ศพอส.) ที่ดำเนินการจัดตั้งร่วมกับ อบต./เทศบาล จำนวน 40 แห่ง และมีการดำเนินการกิจกรรมโรงเรียนผู้สูงอายุ จำนวน 81 แห่ง

การปรับสภาพที่อยู่อาศัยผู้สูงอายุ (หน่วย : ครั้วเรือน)

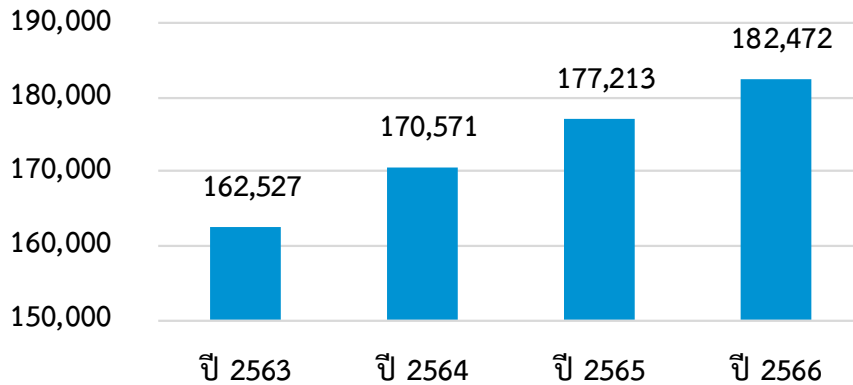

ภาพที่ 50 การปรับสภาพที่อยู่อาศัยผู้สูงอายุ

ที่มา : กรมกิจการผู้สูงอายุ (2566)

การปรับสภาพที่อยู่อาศัยของผู้สูงอายุ เป็นการดำเนินงานโครงการ เพื่อปรับปรุง/ซ่อมแซมบ้านของผู้สูงอายุให้มีความเหมาะสมและปลอดภัยในการดำเนินชีวิต ในส่วนของกรมกิจการผู้สูงอายุมีการดำเนินการสำรวจความต้องการและดำเนินการในทุกๆ ปี และได้จำนวนหลังที่มากขึ้นในทุกๆ ปี โดยทำการสำรวจผ่านหน่วยงาน อบต. เช่น เทศบาล/อบต. ในพื้นที่ ในปี พ.ศ.2566 ดำเนินไปแล้วทั้งสิ้น 225 ครั้วเรือน

ผู้สูงอายุที่ได้รับเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ (หน่วย : คน)

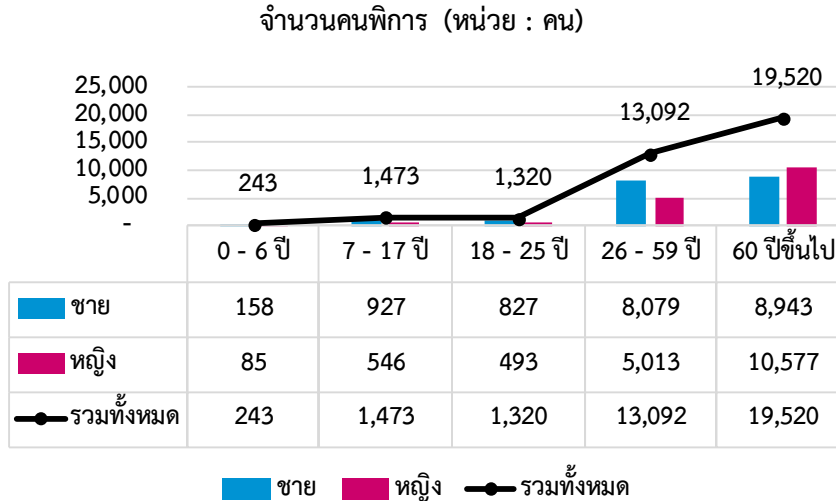
ภาพที่ 51 ผู้สูงอายุที่ได้รับเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ
ที่มา : กรมบัญชีกลาง (2566)

เบี้ยยังชีพผู้สูงอายุคือ สวัสดิการที่รัฐมีไว้เพื่อช่วยเหลือผู้สูงอายุ เบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ หรือเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ นับว่าเป็นอีกสวัสดิการขั้นพื้นฐานที่ภาครัฐจัดสรรไว้ให้กับผู้สูงอายุ คือ บุคคลที่มีอายุ 60 ปีขึ้นไป เพื่อเป็นเงินช่วยเหลือ และแบ่งเบาภาระค่าใช้จ่ายการดำรงชีวิตในแต่ละเดือน จากข้อมูลโดยกรมบัญชีกลาง ในปี พ.ศ.2566 จังหวัดเพชรบูรณ์ มีผู้ได้รับเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ 182,472 คน คิดเป็นร้อยละ 89.57 จากจำนวนผู้สูงอายุทั้งหมด

3.4 ด้านคนพิการ

3.4.1 สถานการณ์ทั่วไปด้านคนพิการ

(1) คนพิการต่อประชากร จำแนกช่วงอายุ

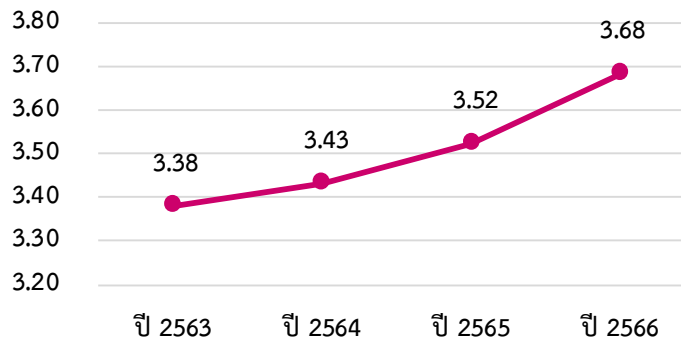

ภาพที่ 52 จำนวนคนพิการที่ได้รับการจดทะเบียน

ที่มา : กรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ (2566)

จังหวัดเพชรบูรณ์ มีจำนวนผู้พิการที่ได้รับการจดทะเบียนทั้งสิ้น 35,648 คน คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 3.68 ของประชากรทั้งหมดและมีแนวโน้มสูงขึ้นทุกปี โดยสามารถแยกเป็นเพศชาย 18,934 คน เพศหญิง 16,714 คน โดยคนพิการส่วนใหญ่จะเป็นคนพิการผู้สูงอายุ 19,520 คน หรือร้อยละ 54.75 คนพิการที่อยู่ในวัยทำงาน 13,092 คน คิดเป็นร้อยละ 36.73

สัดส่วนคนพิการต่อประชากร (หน่วย : ร้อยละ)

ภาพที่ 53 สัดส่วนคนพิการที่ได้รับการจดทะเบียน

ที่มา : กรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ (2566)

(2) คนพิการจำแนกตามประเภทความพิการ

ตารางที่ 45 คนพิการจำแนกตามประเภทความพิการ

สัดส่วนคนพิการต่อประชากร	(หน่วย : คน)
ทางการเห็น	3,191
ทางการได้ยินหรือสื่อความหมาย	4,917
ทางการเคลื่อนไหวหรือทางร่างกาย	19,400
ทางจิตใจหรือพฤติกรรม	3,233
ทางสติปัญญา	2,653
ทางการเรียนรู้	240
ทางออทิสติก	230
พิการมากกว่า 1 ประเภท	1,784
ไม่ระบุ	-

ที่มา : กรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ (2566)

เมื่อจำแนกคนพิการตามประเภทความพิการ พบว่าส่วนใหญ่มีความพิการทางการเคลื่อนไหวหรือทางร่างกาย จำนวน 19,400 คน (ร้อยละ 54.42) รองลงมาคือความพิการทางการได้ยินและสื่อความหมาย จำนวน 4,917 คน (ร้อยละ 13.79) และพิการทางการเห็น จำนวน 3,233 คน (ร้อยละ 9.07) ทั้งนี้มีคนพิการซ้ำซ้อนหรือพิการมากกว่า 1 ประเภท จำนวน 1,784 คน ดังตารางที่ 44

3.4.2 สถานการณ์เชิงประเด็น

3.4.2.1 การศึกษาของคนพิการ

(1) นักเรียนพิการที่เข้าเรียนในโรงเรียนแบบเรียนรวม

ตารางที่ 46 จำนวนนักเรียนพิการที่เข้าเรียนในโรงเรียนแบบเรียนรวม

คนพิการในโรงเรียนแบบเรียนรวม	อนุบาล	ประถมศึกษา	มัธยมศึกษา	คนพิการเรียนร่วม
ชาย	3	1,366	868	2,237
หญิง	1	587	329	917
รวมทั้งหมด	4	1,953	1,197	3,154

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (ปีการศึกษา 1/2566)

การศึกษาแบบเรียนรวม หมายถึง การรับเด็กเข้ารับการศึกษโดยไม่แบ่งแยกความบกพร่องของเด็กหรือคัดแยกเด็กที่ด้อยกว่าเด็กส่วนใหญ่ออกจากชั้นเรียน แต่จะใช้การบริหารจัดการและวิธีการในการให้เด็กเกิดการเรียนรู้และพัฒนาการตามความต้องการ จำเป็นอย่างเหมาะสมเป็นรายบุคคล จากข้อมูลของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในปีการศึกษา 1/2566 พบว่าจังหวัดเพชรบูรณ์ มีนักเรียนพิการที่เข้าโรงเรียนแบบเรียนรวม 3,154 คน แบ่งเป็นระดับชั้น ในระดับชั้นอนุบาล จำนวน 4 คน ประถมศึกษา จำนวน 1,953 คน และระดับมัธยมศึกษา จำนวน 1,197 คน

(2) คนพิการที่ได้รับการศึกษาพิเศษ

ตารางที่ 47 จำนวนคนพิการที่ได้รับการศึกษาพิเศษ

คนพิการที่ได้รับการศึกษาพิเศษ	ปี 2563	ปี 2564	ปี 2565	ปี 2566
โรงเรียนเฉพาะคนพิการ	217	213	148	159
โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์	232	222	213	242
ศูนย์การศึกษาพิเศษ	297	306	301	301
รวมทั้งหมด	746	741	662	702

ที่มา : สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2566)

การศึกษาพิเศษ หมายถึง การจัดการศึกษาสำหรับบุคคลที่มีความบกพร่องทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ สังคม การสื่อสารและการเรียนรู้ หรือมีร่างกายพิการหรือทุพพลภาพ หรือไม่สามรถพึ่งพาตนเองได้ หรือไม่มีผู้ดูแล หรือผู้ด้อยโอกาส จังหวัดเพชรบูรณ์มีศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัด จำนวน 3 แห่ง ได้แก่ โรงเรียนโสตศึกษาจังหวัดเพชรบูรณ์ โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ และศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดเพชรบูรณ์ โดยดูแลนักเรียนทั้งสิ้น 702 คน ในปี พ.ศ.2566

3.4.2.2 การทำงานของคนพิการ

(1) สถานประกอบการและอัตราส่วนที่ต้องรับคนพิการเข้าทำงาน

ตารางที่ 48 การรับคนพิการเข้าทำงาน

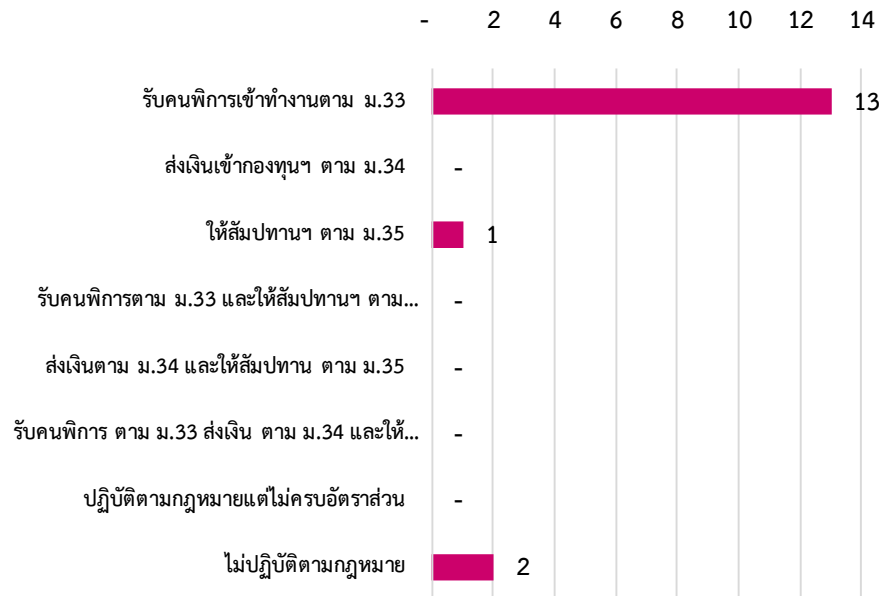
สถานประกอบการและอัตราส่วนที่ต้องรับคนพิการเข้าทำงาน	(หน่วย : แห่ง/คน)
สถานประกอบการที่มีลูกจ้างตั้งแต่ 100 คน ขึ้นไป	18
อัตราส่วนที่ต้องรับคนพิการเข้าทำงาน	58

ที่มา : กรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ (2566)

พระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ.2550 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2556 มาตรา 33 การจ้างงานคนพิการ และกฎกระทรวงแรงงาน กำหนดให้นายจ้างหรือสถานประกอบการและหน่วยงานของรัฐที่มีลูกจ้างตั้งแต่ 100 คนขึ้นไป รับคนพิการเข้าทำงานในอัตราส่วน 100:1 คน เศษของร้อยคน ถ้าเกิน 50 คนต้องรับคนพิการเพิ่มอีก 1 คน จังหวัดเพชรบูรณ์ มีสถานประกอบการที่มีลูกจ้างตั้งแต่ 100 คนขึ้นไป จำนวน 18 แห่ง โดยมีอัตราส่วนที่ต้องรับคนพิการเข้าทำงาน จำนวน 58 คน

(2) สัดส่วนการรับคนพิการเข้าทำงาน

สัดส่วนการรับคนพิการเข้าทำงาน (หน่วย : คน)

ภาพที่ 54 สัดส่วนการรับคนพิการเข้าทำงาน

ที่มา : กรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ (2566)

จังหวัดเพชรบูรณ์ มีสัดส่วนการรับคนพิการเข้าทำงาน ตามมาตรา 33 จำนวน 13 คน ให้สัมปทาน ตามมาตรา 35 จำนวน 1 คน และไม่ได้ปฏิบัติตามกฎหมาย จำนวน 2 คน

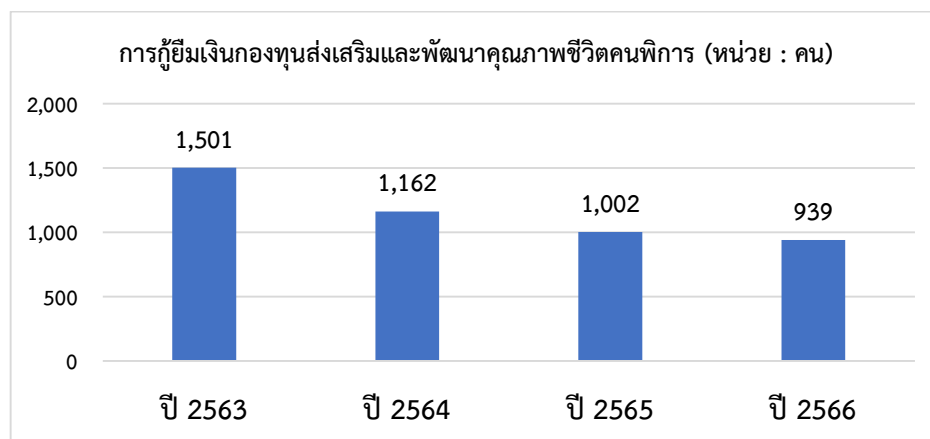
3.4.3 เครือข่าย/สวัสดิการด้านคนพิการ

ตารางที่ 49 เครือข่ายด้านคนพิการ

เครือข่ายด้านคนพิการ	(หน่วย : แห่ง)
ศูนย์บริการคนพิการจังหวัด	1
ศูนย์บริการคนพิการทั่วไป	132
องค์กรด้านคนพิการ	8

ที่มา : กรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ (2566)

จังหวัดเพชรบูรณ์ มีการจัดตั้งศูนย์บริการคนพิการจังหวัด จำนวน 1 แห่ง ซึ่งตั้งออกมาเป็นศูนย์บริการเบ็ดเสร็จ ที่ให้บริการทั้งผู้สูงอายุ และคนพิการ โดยมีศูนย์บริการคนพิการทั่วไป ทั้งสิ้น 132 แห่ง ที่จัดตั้งโดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 127 แห่ง หน่วยงานภาครัฐ (รพ.) จำนวน 3 แห่ง โรงเรียนโสตศึกษาจังหวัดเพชรบูรณ์ 1 แห่ง นอกจากนี้แล้วยังมีองค์กรด้านคนพิการ เช่น สมาคม ชมรม ที่ทำงานด้านคนพิการ ทั้งสิ้น 8 แห่ง

ภาพที่ 55 การบริการกู้ยืมเงินกองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ

ที่มา : กรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ (2566)

การให้บริการกู้ยืมเงินกองทุนคนพิการ เป็นการบริการคนพิการ และผู้ดูแลคนพิการ เพื่อใช้เป็นทุนประกอบอาชีพหรือขยายกิจการ รายบุคคลรายละไม่เกิน 60,000 บาท รายกลุ่ม กลุ่มละไม่เกิน 1 ล้านบาท ผ่อนชำระภายในระยะเวลาไม่เกิน 5 ปี โดยไม่คิดดอกเบี้ย ทั้งนี้ หากมีผู้ประสงค์จะกู้ยืมเงินเกินกว่าวงเงินที่กำหนด ให้มีการพิจารณาเป็นราย ๆ ไป โดยไม่เกิน 120,000 บาท ในปี พ.ศ.2566 จังหวัดเพชรบูรณ์ มีคนพิการยื่นคำขอกู้ยืมเงินและอนุมัติไปแล้ว จำนวน 939 ราย

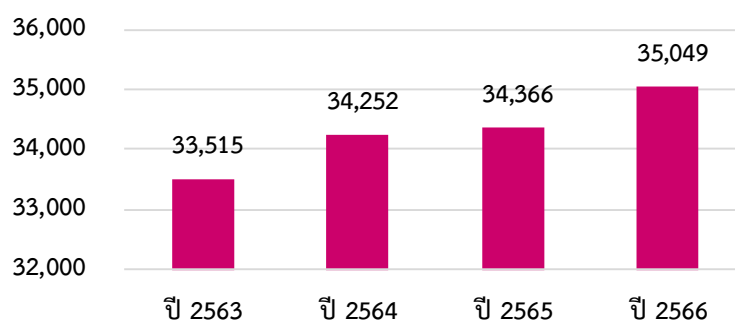
ตารางที่ 50 การจัดบริการสำหรับคนพิการ

การบริการสำหรับคนพิการ	(หน่วย : คน)
การให้บริการกายอุปกรณ์สำหรับคนพิการ	10
บริการผู้ช่วยคนพิการ (PA)	17
คนพิการที่ใช้บริการผู้ช่วยคนพิการ (PA)	81
บริการล่ามภาษามือ	1

ที่มา : กรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ (2566)

สำหรับด้านการให้บริการคนพิการ ศูนย์บริการคนพิการทั่วไปจังหวัดเพชรบูรณ์ ได้จัดให้มีบริการ การให้บริการกายอุปกรณ์สำหรับช่วยคนพิการ จำนวน 10 คน บริการผู้ช่วยคนพิการ (PA) จำนวน 17 คน คนพิการที่ใช้บริการผู้ช่วยคนพิการ จำนวน 81 คน และบริการล่ามภาษามือ จำนวน 1 คน

จำนวนผู้รับเงินเบี้ยความพิการ (หน่วย : คน)

ภาพที่ 56 จำนวนผู้รับเงินเบี้ยความพิการ

ที่มา : กรมบัญชีกลาง (2566)

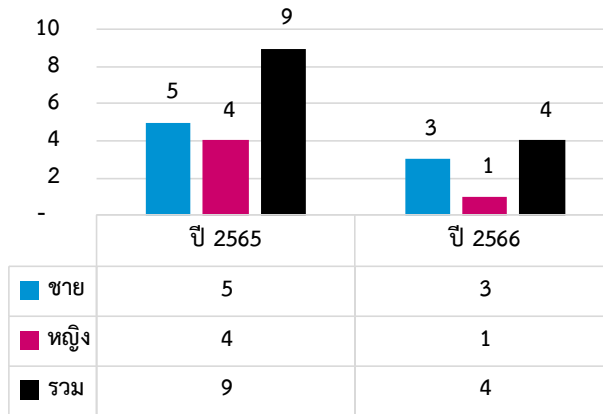
จากจำนวนผู้พิการจังหวัดเพชรบูรณ์ทั้งสิ้น 35,648 คน ในปี พ.ศ.2566 มีคนพิการที่ได้รับเบี้ยคนพิการ จำนวน 35,049 คน คิดเป็นร้อยละ 98.32

3.5 ด้านกลุ่มคนเปราะบาง

3.5.1 สถานการณ์ทั่วไปด้านกลุ่มคนเปราะบาง

(1) การให้บริการของศูนย์คุ้มครองคนไร้ที่พึ่ง

ผู้ใช้บริการของศูนย์คุ้มครองคนไร้ที่พึ่ง (หน่วย : คน)

ภาพที่ 57 จำนวนผู้รับเงินเบี้ยความพิการ

ที่มา : กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ (2566)

คนไร้ที่พึ่ง หมายถึง บุคคลซึ่งไร้ที่อยู่อาศัยและไม่มี รายได้เพียงพอ แก่การยังชีพและให้รวมถึงบุคคลที่อยู่ในสภาวะยากลำบากและไม่อาจพึ่งพาบุคคลอื่นได้ ซึ่งศูนย์คุ้มครองคนไร้ที่พึ่งจังหวัดเพชรบูรณ์ ทำหน้าที่สำรวจและติดตามสภาพปัญหาที่เกี่ยวกับคนไร้ที่พึ่ง และเป็นสถานแรกรับ คัดกรอง คุ้มครองและประสานส่งต่อไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จากข้อมูลผู้มาใช้บริการ ในปี พ.ศ.2565 และ พ.ศ.2566 ทั้งสิ้น จำนวน 13 ราย

(2) ผู้แสดงความสามารถ จำแนกประเภท

ตารางที่ 51 จำนวนผู้แสดงความสามารถ จำแนกประเภท

ผู้แสดงความสามารถ	(หน่วย : คน)
ผู้แสดงความสามารถ รวมทั้งหมด	15
ด้านการแสดงดนตรี	10
ด้านการแสดงนาฏศิลป์	5
ด้านการแสดงละคร	-
ด้านการแสดงศิลปะ	-
ด้านการแสดงกายกรรม	-
อื่นๆ	-

ที่มา : กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ (2566)

ผู้แสดงความสามารถ คือ ผู้ที่ทำการแสดงความสามารถ ไม่ว่าจะเป็นการเล่นดนตรีหรือการแสดงอื่นใด เช่น การแสดงกายกรรม การแสดงนาฏศิลป์ การแสดงศิลปะ การแสดงละคร หรือการนำสัตว์มาแสดงความสามารถ เพื่อให้มาซึ่งเงิน หรือทรัพย์สินจากผู้ชมหรือผู้ฟัง โดยในปี พ.ศ.2566 มีผู้ติดต่อยื่นคำขอมิบัตรทั้งสิ้น จำนวน 15 คน แบ่งเป็นผู้แสดงความสามารถด้านการแสดงดนตรี จำนวน 10 คน และ ด้านการแสดงนาฏศิลป์ จำนวน 5 คน

(3) จำนวนคนขอทาน

ตารางที่ 52 จำนวนคนขอทาน

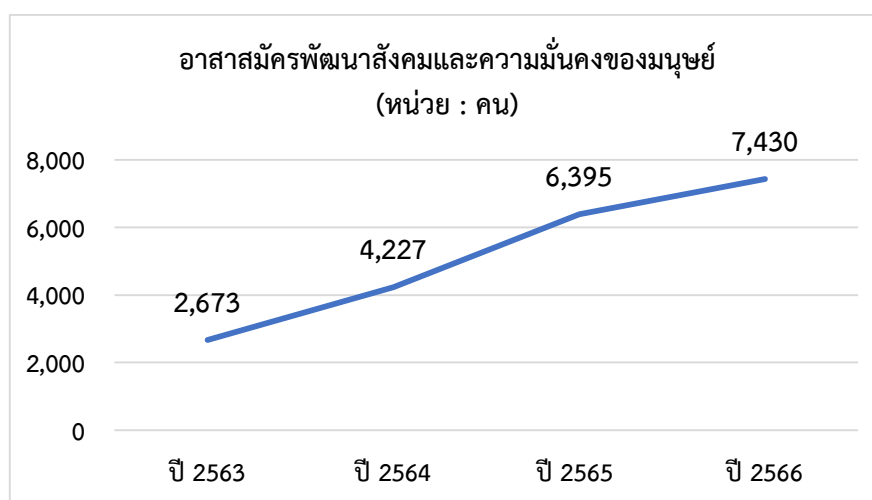
คนขอทาน	(หน่วย : คน)
จำนวนรวม ปี 2566	25

ที่มา : ระบบฐานข้อมูลการจัดระเบียบคนขอทาน กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ (2566)

ขอทาน คือ การขอเงินหรือทรัพย์สินจากผู้อื่นเพื่อเลี้ยงชีพ การกระทำเพื่อให้ผู้อื่นสงสารและสงเงินหรือทรัพย์สินให้ ซึ่งการกระทำดังกล่าวไม่ได้เป็นการแสดงความสามารถ ในปี พ.ศ.2566 จังหวัดเพชรบูรณ์ พบผู้ทำการขอทานทั้งสิ้น 25 คน

3.5.2 เครือข่าย/สวัสดิการด้านกลุ่มคนเปราะบาง

(1) อาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

ภาพที่ 58 อาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ต่อครัวเรือน

ที่มา : ระบบทะเบียนอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ

อาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (อพม.) คือ ประชาชนที่มีจิตอาสาหรืออาสาสมัครที่มีอยู่ในพื้นที่อยู่แล้ว ซึ่งเป็นผู้รู้และเข้าใจปัญหาสังคมในพื้นที่เป็นอย่างดี และเข้ามาเป็นอพม. เพื่อช่วยเหลือกลุ่มเป้าหมายตามบทบาทภารกิจของ พม. คือ เด็ก เยาวชน สตรี คนพิการ ผู้สูงอายุ และคนไร้ที่พึ่ง โดยทำหน้าที่

1. ชี้เป้า เฝ้าระวัง โดยการสำรวจกลุ่มเป้าหมาย คัดกรองปัญหา และคัดกรองกลุ่มเป้าหมาย
2. ให้ความช่วยเหลือในเบื้องต้น เช่น อาหาร เครื่องนุ่งห่ม ที่อยู่อาศัย ยารักษาโรคหรือการให้คำปรึกษา
3. ส่งต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อให้การช่วยเหลือ

และ อพม. ทำหน้าที่ด้วยจิตอาสา ด้วยหัวใจที่ต้องการช่วยเหลือคนที่ตกทุกข์ได้ยากโดยไม่หวังผลตอบแทนใดๆ ปี 2563 มีจำนวน 2,673 คน ปี 2564 จำนวน 4,227 คน ปี 2565 มี ปัจจุบันจังหวัดเพชรบูรณ์ มีจำนวน อพม. ทั้งสิ้น 7,430 คน

(2) ภาคิเครือช่าย

ตารางที่ 53 เครือช่ายองคักรภาครัฐและองคักรภาครุทิจ Corporate Social Responsibility (CSR)

เครือช่ายองคักรภาครัฐและองคักรภาครุทิจ Corporate Social Responsibility (CSR)	(หน่วย : แทง)
จำนวนสะสม ปี 2563 – 2566	27

ที่มา : กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ (2566)

ในการทำงานด้านกลุ่มคนเปราะบาง นอกจากหน่วยงานภาครัฐแล้ว ยังมีองคักรภาคิเครือช่ายที่มีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมทางสังคมต่างๆ ของจังหวัดเพชรบูรณ์ ดังนี้

Corporate Social Responsibility (CSR) หรือบริษัทบริหาร หมายถึง การดำเนินกิจกรรมภายในและภายนอกองคักร ที่ค้ำนึ่งถึงผลกระทบต่อสังคมทั้งในระดับใกล้และไกล ด้วยการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ในองคักรหรือทรัพยากรจากภายนอกองคักร ในอันที่ จะทำให้ได้อยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างเป็นปกติสุข โดยปัจจุบันศูนย์ส่งเสริมความรับผิดชอบต่อสังคมของภาครุทิจจังหวัดเพชรบูรณ์ มีจำนวนเครือช่ายที่ร่วมขับเคลื่อนกิจกรรมเพื่อสังคม จำนวนทั้งสิ้น 27 องคักร

ตารางที่ 54 องคักรพัฒนาเอกชน

องคักรพัฒนาเอกชน	(หน่วย : แทง)
มูลนิธิ	1
สมาคม	5
องคักรสาธารณประโยชน์	60
องคักรสถานสาธารณกุศล	-
กลุ่มชมรม ฯ	8

ที่มา : กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ และสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดเพชรบูรณ์ (2566)

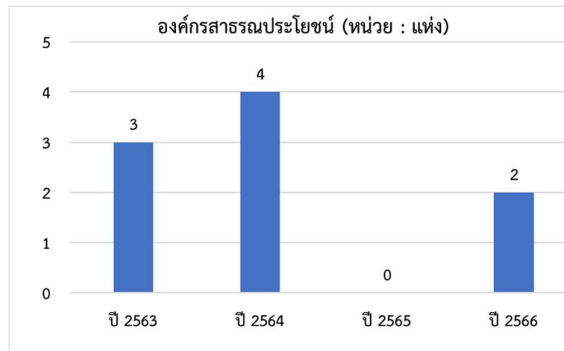
องคักรพัฒนาเอกชน เป็นองคักรที่วัตถุประสงค์ไม่แสวงหาผลกำไร และดำเนินการพัฒนาสังคมและสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชน อาทิ การพัฒนาชนบท การพัฒนาชนบท การพัฒนาชุมชนเมือง การพัฒนาสตรี สิทธิเด็ก สิทธิสตรี สิทธิแรงงาน การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ตัวอย่างเช่น มูลนิธิ สมาคม จังหวัดเพชรบูรณ์ มีองคักรพัฒนาเอกชน ทั้งสิ้น 74 แทง ประกอบด้วย สมาคม 5 แทง มูลนิธิ 1 แทง องคักรสาธารณประโยชน์ 60 แทง และกลุ่มชมรมฯ 8 แทง

ตารางที่ 55 องค์กรภาคประชาชน

องค์กรภาคประชาชน	(หน่วย : แห่ง)
องค์กรชุมชน	-
สภาองค์กรชุมชน	130
องค์กรสวัสดิการชุมชน	50
กลุ่มเพื่อการพัฒนาชุมชน	101
กลุ่มชมรม ฯ	674

ที่มา : กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ (2566)

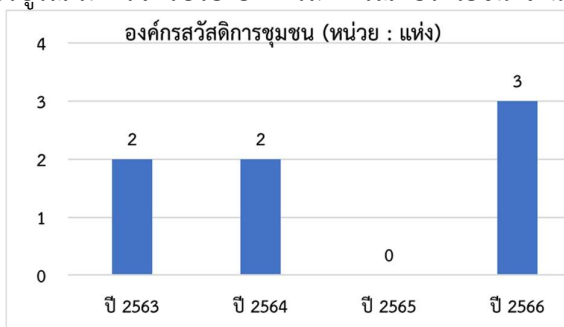
องค์กรภาคประชาชน หมายถึง องค์กรภาคประชาชนที่ไม่แสวงหากำไร มีหรือไม่มีสถานะทางกฎหมาย มีเป้าหมายเพื่อการพัฒนาสังคม ยกระดับคุณภาพชีวิต และ/หรือขจัดความยากจนของประชาชนในเขตชนบทและเขตเมือง โดยจังหวัดเพชรบูรณ์ มีองค์กรภาคประชาชนทั้งสิ้น 955 แห่ง แบ่งเป็น สภาองค์กรชุมชน จำนวน 130 แห่ง องค์กรสวัสดิการชุมชน จำนวน 50 แห่ง กลุ่มเพื่อการพัฒนาชุมชน จำนวน 101 แห่ง และกลุ่มชมรมฯ จำนวน 674 คน

ภาพที่ 59 องค์กรสาธารณประโยชน์

ที่มา : กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ (2566)

องค์กรสาธารณประโยชน์ คือ มูลนิธิ สมาคมหรือองค์กรภาคเอกชนที่ดำเนินกิจการและมีผลงานด้านการจัดสวัสดิการสังคมอย่างต่อเนื่อง และยื่นจดรับการรับรองเป็นองค์กรสาธารณประโยชน์ตามกฎหมาย ในปี พ.ศ.2566 จังหวัดเพชรบูรณ์ มีการจดรับรององค์กรสาธารณประโยชน์ จำนวน 2 แห่ง

ภาพที่ 60 องค์กรสวัสดิการชุมชน

ที่มา : กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ (2566)

องค์กรสวัสดิการชุมชน ตาม พรบ.ส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคม พ.ศ. 2546 หมายถึงองค์กรที่ภาคประชาชนจัดตั้งขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์ในการจัดสวัสดิการสังคมให้แก่สมาชิกในชุมชน หรือปฏิบัติงานด้านการจัดสวัสดิการสังคมของเครือข่ายองค์กรสวัสดิการชุมชน และได้รับการรับรองให้ดำเนินงานตาม พรบ.ส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคม พ.ศ. 2546 ในปี พ.ศ.2566 จังหวัดเพชรบูรณ์ มีการจดรับรององค์กรสวัสดิการชุมชน จำนวน 3 แห่ง

ส่วนที่ 4

สถานการณ์เชิงประเด็นทางสังคมและสถานการณ์เร่งด่วน (Hot Issues)

4.1 สถานการณ์เชิงประเด็นในระดับพื้นที่

4.1.1 สถานการณ์กลุ่มเปราะบางรายครัวเรือน

กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ร่วมกับ เนคเทค และสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) ได้คัดกรองและนำเข้าข้อมูลและพัฒนาแพลตฟอร์มเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตกลุ่มเปราะบางรายครัวเรือน (สมุดพกครอบครัวอิเล็กทรอนิกส์ : MSO-LOGBOOK) และบันทึกข้อมูลครัวเรือนไปแล้วกว่า 9.9 แสนครัวเรือน ครอบคลุมคนทุกช่วงวัยกว่า 1 ล้าน 7 แสนราย ใน 77 จังหวัด โดยระบบสามารถคัดกรองครัวเรือน ครอบครัว และบุคคลได้ตามประเภทปัญหา และตามระดับความเปราะบาง 4 ระดับ ซึ่งจะช่วยให้กระทรวง พม. สามารถลำดับความสำคัญในการแก้ปัญหาและประสานงานกับหน่วยงานภาคีอื่นที่เกี่ยวข้องได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ตารางที่ 56 กลุ่มเป้าหมายตามฐานข้อมูล MSO Logbook แยกรายมิติ

กลุ่มเป้าหมายตามฐานข้อมูล MSO Logbook	ปี 2566
จำนวนคนเปราะบาง	13,607
- ด้านความเป็นอยู่	7,424
- ด้านการศึกษา	813
- ด้านสุขภาพ	1,112
- ด้านรายได้	12,195
- ด้านการเข้าถึงบริการภาครัฐ	349

จากตารางที่ 56 ซึ่งเป็นข้อมูล ปี พ.ศ.2566 (30 กันยายน 2566) จังหวัดเพชรบูรณ์ มีคนเปราะบาง ทั้ง 5 มิติ ที่นำเข้าระบบแล้วทั้งสิ้น 13,607 คน แยกเป็น ด้านรายได้ จำนวน 12,195 ครัวเรือน รองลงมา ด้านความเป็นอยู่ จำนวน 7,424 ครัวเรือน ด้านสุขภาพ จำนวน 1,112 ครัวเรือน ด้านการศึกษา จำนวน 813 ครัวเรือน และด้านการเข้าถึงบริการภาครัฐ จำนวน 349 ครัวเรือน ตามลำดับ จากข้อมูลข้างต้น แสดงให้เห็นว่าปัญหาส่วนใหญ่ของกลุ่มเปราะบางในจังหวัด คือปัญหาด้านรายได้และความเป็นอยู่ ทั้งนี้ สมาชิกครัวเรือนกลุ่มเปราะบางอาจประสบปัญหาทางสังคมมากกว่า 1 ด้าน

ตารางที่ 57 ข้อมูลครัวเรือนเปราะบาง

ข้อมูลครัวเรือนเปราะบาง	ปี 2566
จำนวนครัวเรือนเปราะบาง	13,607
ระดับความเปราะบางของครัวเรือน	
- ระดับ 0	63
- ระดับ 1	5,043
- ระดับ 2	8,152
- ระดับ 3	349

ทั้งนี้ ได้มีการกำหนดนิยามระดับความเปราะบางของครัวเรือนในระบบไว้ 4 ระดับ ได้แก่

- ⇒ ระดับ 0 : ครัวเรือนที่ไม่ตกมีติรายได้และบุคคลที่มีภาวะพึ่งพิง
- ⇒ ระดับที่ 1 : ครัวเรือนที่มีรายได้น้อยและมีปัญหาด้านที่อยู่อาศัย
- ⇒ ระดับที่ 2 : ครัวเรือนที่มีรายได้น้อยและมีบุคคลที่อยู่ในภาวะพึ่งพิง 1 – 2 คน
- ⇒ ระดับที่ 3 : ครัวเรือนที่มีรายได้น้อยและมีบุคคลอยู่ในภาวะพึ่งพิงมากกว่า 2 คน

จากตารางที่ 57 ทำให้เห็นว่า จังหวัดเพชรบูรณ์ มีจำนวนครัวเรือนเปราะบางที่คัดกรองและนำเข้าสู่ระบบแล้วทั้งสิ้น 13,607 ครัวเรือน อยู่ในระดับ 3 จำนวน 349 ครัวเรือน ระดับ 2 จำนวน 8,152 ครัวเรือน และระดับ 1 จำนวน 5,043 ครัวเรือน

4.1.2 ผลการขับเคลื่อนโครงการพัฒนาคุณภาพชีวิตกลุ่มเปราะบางรายครัวเรือน

ในปีงบประมาณ พ.ศ.2566 หน่วยงานในสังกัดกระทรวง พม. (One Home) ได้ร่วมกันดำเนินการขับเคลื่อนโครงการพัฒนาคุณภาพชีวิตกลุ่มเปราะบางรายครัวเรือน ดังนี้

- สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด จัดประชุมชี้แจงแนวทางในการขับเคลื่อนโครงการพัฒนาคุณภาพชีวิตกลุ่มเปราะบางรายครัวเรือน ประจำปี พ.ศ.2566 โดยการคัดกรองและนำเข้าข้อมูลในระบบสมุดพกครัวเรือน (MSO-Logbook) โดยการลงพื้นที่เยี่ยมบ้าน และจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพชีวิตรายครัวเรือน และบูรณาการให้ความช่วยเหลือ พัฒนาคุณภาพชีวิตกลุ่มเปราะบางรายครัวเรือน ในมิติที่ประสบปัญหา โดยจัดสรรกลุ่มเป้าหมายครัวเรือนเปราะบางให้กับหน่วยงานในสังกัดกระทรวง พม.ในจังหวัด (One Home)

- บูรณาการร่วมกับภาคีเครือข่าย หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ความช่วยเหลือ และพัฒนาคุณภาพชีวิตกลุ่มเปราะบางรายครัวเรือนที่ประสบปัญหามิติความเป็นอยู่และมิติการเข้าถึงบริการของรัฐให้ครบทุกสภาพปัญหา และบันทึกผลการดำเนินงานในระบบ MSO-Logbook

- บูรณาการร่วมกับจังหวัดเพชรบูรณ์ ภายใต้โครงการเพชรบูรณ์พอเพียง โดยมีคณะกรรมการจัดความยากจนและพัฒนาคนทุกช่วงวัยอย่างยั่งยืนตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง(คจพ.) และคณะทำงานขับเคลื่อนโครงการเพชรบูรณ์พอเพียง ระยะ 3 "คนเพชรบูรณ์ไม่ทิ้งใครไว้ข้างหลัง" ประจำปีงบประมาณ 2566 เป็นกลไกขับเคลื่อนการพัฒนาคุณภาพชีวิตกลุ่มเปราะบาง โดยได้นำข้อมูลกลุ่มเปราะบางในมิติต่างๆ พิจารณาช่วยเหลือและพัฒนาคุณภาพชีวิตตามความเหมาะสม เป็นรายกรณี

- สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดเพชรบูรณ์ ได้มีการบูรณาการด้านที่อยู่อาศัย ภายใต้การขับเคลื่อนโครงการเพชรบูรณ์พอเพียง ระยะ 3 ได้ กำหนดแผนในการพัฒนาคุณภาพชีวิตกลุ่มเปราะบาง ที่ประสบปัญหาด้านที่อยู่อาศัยโดยได้วางเป้าหมายดังนี้

1. โครงการปรับสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัยสำหรับคนพิการ เป้าหมายจำนวน 350 หลัง
 2. โครงการปรับสภาพแวดล้อมและสิ่งอำนวยความสะดวกของผู้สูงอายุให้เหมาะสมและปลอดภัย เป้าหมายจำนวน 200 หลัง
 3. บ้านพอเพียง เป้าหมายจำนวน 177 หลัง
 4. โครงการเดินสำรวจออกโฉนดที่ดินและรังวัดรูปแปลงโฉนดที่ดินให้เป็นมาตรฐานเดียวกันให้ครอบคลุมทั่วประเทศ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 โดยสำนักงานที่ดินจังหวัดเพชรบูรณ์ เป้าหมายจำนวน 1,749 แปลง
 5. บ้านกาชาดรวมน้ำใจชาวเพชรบูรณ์ ปีงบประมาณ 2566(สร้างบ้านให้กลุ่มเปราะบาง) โดยกาชาดจังหวัดเพชรบูรณ์ เป้าหมายจำนวน 11 หลัง
 6. ซ่อมแซมบ้านผู้ยากไร้ ปีงบประมาณ 2566 โดยกาชาดจังหวัดเพชรบูรณ์ เป้าหมายจำนวน 33 หลัง
 7. โครงการก่อสร้างหรือปรับปรุงซ่อมแซมที่อยู่อาศัยให้แก่ผู้ด้อยโอกาส ผู้ยากไร้ ผู้ยากจน ผู้พิการขององค์กรส่วนท้องถิ่น โดยสำนักงานท้องถิ่นจังหวัดเพชรบูรณ์ เป้าหมาย 962 ครัวเรือน
- สรุปผลการดำเนินงานในปี พ.ศ.2566 ได้ดำเนินการบันทึกข้อมูลสมุดพกครอบครัวทั้งสิ้น 13,564 ครัวเรือน และให้ความช่วยเหลือรายมิติเรียงลำดับจากมากไปน้อย ดังนี้

- มิติด้านความเป็นอยู่ จำนวน 5,616 ครัวเรือน
- มิติด้านรายได้ จำนวน 9,112 ครัวเรือน
- มิติด้านสุขภาพ จำนวน 399 ครัวเรือน
- มิติด้านการเข้าถึงบริการภาครัฐ จำนวน 296 ครัวเรือน
- มิติด้านการศึกษา จำนวน 329 ราย

โดยแยกเป็นระดับการดำเนินการช่วยเหลือครัวเรือนเปราะบางระดับ 3 จำนวน 347 ครัวเรือน, ครัวเรือนเปราะบางระดับ 2 จำนวน 8,115 ครัวเรือน และครัวเรือนเปราะบางระดับ 1 จำนวน 5,039 ครัวเรือน

การช่วยเหลือด้วยสิทธิ/สวัสดิการ/บริการ ของ พม.

ตารางที่ 57 การบันทึกข้อมูลการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบปัญหาทางสังคม

ชื่อเงินอุดหนุน	ให้ความช่วยเหลือ (หน่วย:คน/ราย)	งบประมาณ (หน่วย : บาท)
เงินสงเคราะห์ช่วยเหลือทางสังคมกรณีฉุกเฉิน (สป.)	561	1,326,000.00
เงินอุดหนุนสนับสนุนเงินสงเคราะห์และฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ (พก.)	123	340,00.00
เงินสงเคราะห์ผู้สูงอายุในภาวะยากลำบาก (ผส.)	145	435,000.00
เงินสงเคราะห์ในการจัดการศพผู้สูงอายุตามประเพณี (ผส.)	2,304	6,912,000.00
เงินอุดหนุนเงินสงเคราะห์ผู้มีรายได้น้อยและผู้ไร้ที่พึ่ง (พส.)	1,448	3,324,000.00
เงินอุดหนุนเงินสงเคราะห์คนไทยตกทุกข์ได้ยากในประเทศกลับภูมิลำเนา (พส.)	9	6,500.00
เงินช่วยเหลือค่าเลี้ยงดูเด็กในครอบครัวอุปถัมภ์ (ดย.)	49	1,512,000.00
เงินสงเคราะห์เด็กในครอบครัวยากจน (ดย.)	1,271	2,350,000.00

สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดเพชรบูรณ์ ได้ดำเนินการบันทึกข้อมูลการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบปัญหาทางสังคมและการเบิกจ่ายงบประมาณ 8 เงินอุดหนุน เข้าสู่ระบบอิเล็กทรอนิกส์ของหน่วยงานในสังกัด พม. โดยแยกเป็นประเภทของเงินอุดหนุนได้ ดังนี้

1. เงินสงเคราะห์ช่วยเหลือทางสังคมกรณีฉุกเฉิน (สป.) ดำเนินการช่วยเหลือ 561 คน เป็นจำนวนเงินช่วยเหลือ ทั้งสิ้น 1,326,000 บาท

2. เงินอุดหนุนสนับสนุนเงินสงเคราะห์และฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ (พก.) ดำเนินการช่วยเหลือ 123 คน เป็นจำนวนเงินช่วยเหลือ ทั้งสิ้น 340,000 บาท

3. เงินสงเคราะห์ผู้สูงอายุในภาวะยากลำบาก (ผส.) ดำเนินการช่วยเหลือ 145 คน เป็นจำนวนเงินช่วยเหลือ ทั้งสิ้น 435,000 บาท

4. เงินสงเคราะห์ในการจัดการศพผู้สูงอายุตามประเพณี (ผส.) ดำเนินการช่วยเหลือ 2,304 คน เป็นจำนวนเงินช่วยเหลือ ทั้งสิ้น 6,912,000 บาท

5. เงินอุดหนุนเงินสงเคราะห์ผู้มีรายได้น้อยและผู้ไร้ที่พึ่ง (พส.) ดำเนินการช่วยเหลือ 1,448 คน เป็นจำนวนเงินช่วยเหลือ ทั้งสิ้น 3,324,000 บาท

6. เงินอุดหนุนเงินสงเคราะห์คนไทยตกทุกข์ได้ยากในประเทศกลับภูมิลำเนา (พส.) ดำเนินการช่วยเหลือ 9 คน เป็นจำนวนเงินช่วยเหลือ ทั้งสิ้น 6,500 บาท

7. เงินช่วยเหลือค่าเลี้ยงดูเด็กในครอบครัวอุปถัมภ์ (ดย.) ดำเนินการช่วยเหลือ 49 คน เป็นจำนวนเงินช่วยเหลือทั้งสิ้น 1,512,000 บาท

8. เงินสงเคราะห์เด็กในครอบครัวยากจน (ดย.) ดำเนินการช่วยเหลือ 1,271 คน เป็นจำนวนเงินช่วยเหลือทั้งสิ้น 2,350,000 บาท

ตารางที่ 58 การให้ความช่วยเหลือด้านที่อยู่อาศัยของ พม.

ชื่อโครงการ	ให้ความช่วยเหลือ (หน่วย:หลัง)	งบประมาณ (หน่วย : บาท)
ปรับสภาพแวดล้อมและสิ่งอำนวยความสะดวกของผู้สูงอายุ	225	5,890,016.00
ปรับสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัยให้แก่คนพิการ	350	13,898,420.64
บ้านพอเพียง (พอช.)	177	3,699,300.00

สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดเพชรบูรณ์ ได้ดำเนินการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบปัญหาทางสังคมที่มีปัญหาสิทธิความเป็นอยู่ โดยเฉพาะด้านที่อยู่อาศัย สำหรับกลุ่มผู้สูงอายุ คนพิการ และกลุ่มเปราะบาง ด้วยสิทธิ/สวัสดิการโครงการต่าง ๆ ดังนี้

1. การปรับสภาพแวดล้อมและสิ่งอำนวยความสะดวกของผู้สูงอายุให้เหมาะสมและปลอดภัย ประจำปีงบประมาณ 2566 จำนวน 225 หลัง โดยมีการเบิกจ่ายให้ความช่วยเหลือ เป็นจำนวนเงินทั้งสิ้น 5,890,016 บาท

2. การปรับสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัยให้แก่คนพิการ ประจำปีงบประมาณ 2566 จำนวน 350 หลัง โดยมีการเบิกจ่ายให้ความช่วยเหลือ เป็นจำนวนเงินทั้งสิ้น 13,898,420.64 บาท

3. โครงการบ้านพอเพียง (สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน) ระดับจังหวัดเพชรบูรณ์ ได้ดำเนินการซ่อมแซมบ้านผู้มีรายได้น้อย จำนวน 177 หลัง โดยมีงบประมาณในการซ่อมแซม เป็นจำนวนเงินทั้งสิ้น 3,699,300 บาท

ตารางที่ 59 การให้บริการกู้ยืมเงินของ พม.

ชื่อบริการ	ให้บริการ (หน่วย:ราย)	งบประมาณ (หน่วย : บาท)
การให้บริการกู้ยืมเงินทุนเพื่อประกอบอาชีพสำหรับผู้สูงอายุ	253	6,699,500.00
การกู้ยืมเงินกองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ จังหวัดเพชรบูรณ์	939	61,121,000.00

ที่มา : สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดเพชรบูรณ์ (2566)

กระทรวง พม. ได้มีบริการของกองทุนเพื่อการกู้ยืมทั้งสำหรับผู้สูงอายุ และคนพิการ ได้นำไปใช้ตามวัตถุประสงค์ต่าง ๆ โดยสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดเพชรบูรณ์ เป็นหน่วยงานสื่อกลางให้ผู้ที่ต้องการเข้ามาติดต่อขอรับบริการ รวมถึงการพิจารณาและอนุมัติการเบิกจ่าย โดยคณะกรรมการฯ และสรุปผลการดำเนินงานประจำปีงบประมาณ 2566 ได้ดังนี้

1. การให้บริการกู้ยืมเงินทุนเพื่อประกอบอาชีพสำหรับผู้สูงอายุ จังหวัดเพชรบูรณ์ โดยได้รับการอนุมัติ จำนวน 253 ราย เป็นจำนวนเงินทั้งสิ้น 6,699,500 บาท
2. การกู้ยืมเงินกองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ จังหวัดเพชรบูรณ์ โดยได้รับการอนุมัติ จำนวน 939 ราย เป็นจำนวนเงินทั้งสิ้น 61,121,000 บาท

4.2 สถานการณ์ประเด็นเร่งด่วน Hot Issues

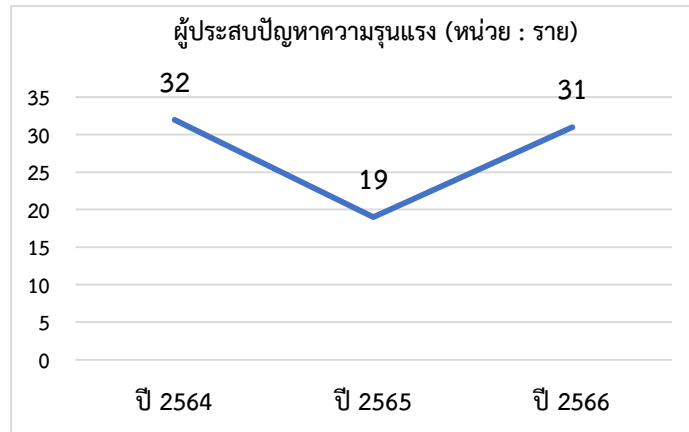
4.2.1 สถานการณ์ด้านความรุนแรงในครอบครัว

จากสถานการณ์ความรุนแรงในครอบครัว จังหวัดเพชรบูรณ์ ประจำปี 2566 โดยศูนย์ปฏิบัติการเพื่อป้องกันการกระทำความรุนแรงในครอบครัว มีผู้ประสบปัญหา รวมจำนวนทั้งสิ้น 31 ราย โดยได้รับแหล่งที่มาของการประสาน/แจ้งเหตุ ได้แก่ ศูนย์ช่วยเหลือสังคม สายด่วน 1300 จำนวน 13 ราย จากโรงพยาบาล/ศูนย์พึ่งได้ 4 ราย ศปก.สค จำนวน 3 ราย อำเภอ/ศตธ./ท้องถิ่น จำนวน 4 ราย ศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดเพชรบูรณ์ 1 ราย บ้านพักเด็กและครอบครัวจังหวัด 3 ราย พลเมืองดี/สื่อมวลชน 2 ราย และ เข้ามาติดต่อที่พม. จำนวน 1 ราย

ภาพที่ 61 สถิติความรุนแรงในครอบครัว ประจำปี 2566
ที่มา : สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดเพชรบูรณ์ (2566)

ภาพรวมของความรุนแรงที่เกิดขึ้น โดยส่วนใหญ่แล้วเกิดขึ้นมาจากสาเหตุของความรุนแรง คือ การดื่มสุรา/การใช้สายเสพติด รองลงมาคือ ก่อบันดาลโทสะ และเกิดจากปัญหาสุขภาพ ซึ่งรูปแบบความรุนแรงแบ่งออกเป็น ทำร้ายร่างกาย/ตบตี จำนวน 17 ราย ทำร้ายจิตใจ/คำพูด/ข่มขู่ จำนวน 12 ราย และความรุนแรงทางเพศ โดยผู้เสียหายที่เป็นผู้ถูกระทำ เป็นเพศหญิง จำนวน 27 ราย และ เพศชาย จำนวน 4 ราย

ภาพที่ 62 สถิติปัญหาความรุนแรง ช่วงปี 2564 - 2566
ที่มา : สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดเพชรบูรณ์ (2566)

จากสถิติความรุนแรงในครอบครัว ประจำปี พบว่า ในปี 2564 มีผู้ประสบปัญหาความรุนแรงสูงถึง 32 ราย และลดลง ในปี 2565 เหลือเพียง 19 ราย ซึ่งในปัจจุบันตัวเลขจำนวนของผู้ประสบหาวฯ กลับเพิ่มขึ้นมาอีกครั้ง เป็น 31 ราย โดยสาเหตุของของความรุนแรงส่วนใหญ่ ล้วนเกิดจาก สุรา/ยาเสพติด เป็นเหตุให้เกิดการทำร้ายร่างกาย/ตบตี และโดยส่วนใหญ่ เพศที่เป็นผู้ถูกกระทำส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ในทุกปี

4.2.2 สถานการณ์การให้บริการ 1300 สายด่วน พม.

จากรายงานการช่วยเหลือประชาชนผ่านช่องทางสายด่วน พม. 1300 ในปี พ.ศ. 2566 โดยแยกเป็นช่องทางโทรศัพท์ 950 กรณี แจ้งเหตุออนไลน์ 211 กรณี จากสื่อและข่าว 28 กรณี รวมทั้งสิ้น 1,189 กรณี พบว่าการแจ้งเหตุส่วนใหญ่อยู่ในพื้นที่อำเภอเมืองเพชรบูรณ์ เป็นการโทรเพื่อขอความช่วยเหลือเร่งด่วน 317 กรณี ขอรับคำปรึกษา/สอบถามปัญหา 283 กรณี และอื่นๆ ที่ไม่เกี่ยวข้อง 589 กรณี รวมการให้ความช่วยเหลือโดยหน่วยเคลื่อนที่เร็ว และการลงพื้นที่เพื่อตรวจสอบข้อเท็จจริง 729 กรณี

ประเด็นปัญหาส่วนใหญ่ที่ขอรับบริการและความช่วยเหลือได้แก่ ด้านรายได้และความปลอดภัย 245 กรณี รองลงมาคือปัญหาความรุนแรง 24 กรณี ด้านปัญหาความสัมพันธ์ในครอบครัว 14 กรณี และปัญหาสุขภาพหรืออุบัติเหตุ 9 กรณี

ภาพที่ 63 ระบบศูนย์ช่วยเหลือสังคม 1300

ที่มา : กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์, <http://hotline1300.m-society.go.th> (2566)

4.2.3 สถานการณ์การค้ามนุษย์ของจังหวัดเพชรบูรณ์

ตารางที่ 60 จำนวนผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ ปี 2558 – 2566 จำแนกตามรูปแบบ(หน่วย : คน)

ปี	รูปแบบ/อายุ														รวม		
	การแสวงหาประโยชน์จากการค้าประเวณี		การบังคับใช้แรงงานหรือบริการ		การผลิตหรือเผยแพร่วัตถุหรือสื่อลามก		การแสวงหาประโยชน์ทางเพศในรูปแบบอื่น		การเอาคนลงเป็นทาส		การนำคนมาขอตาน		การบังคับใช้ตัววัยอะเพื่อการค้า			การอื่นใดที่คล้ายคลึงกันอันเป็นการขูดรีดบุคคลไม่ว่าบุคคลนั้นจะยินยอมหรือไม่ก็ตาม	
	ต่ำกว่า 18 ปี	18 ปี ขึ้น	ต่ำกว่า 18 ปี	18 ปี ขึ้น	ต่ำกว่า 18 ปี	18 ปี ขึ้น	ต่ำกว่า 18 ปี	18 ปี ขึ้น	ต่ำกว่า 18 ปี	18 ปี ขึ้น	ต่ำกว่า 18 ปี	18 ปี ขึ้น	ต่ำกว่า 18 ปี	18 ปี ขึ้น		ต่ำกว่า 18 ปี	18 ปี ขึ้น
2564	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0
2565	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2
2566							6	-									6

จากตาราง จะเห็นได้ว่า พ.ศ. 2564 จังหวัดเพชรบูรณ์ ไม่มีคดีและผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ เนื่องจากปีงบประมาณ พ.ศ.2562 จังหวัดเพชรบูรณ์ ได้มีลงนามบันทึกข้อตกลงความร่วมมือ **MOU** การป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และได้รณรงค์ประชาสัมพันธ์ป้องกัน และปราบปรามการค้ามนุษย์อย่างจริงจัง ภายหลังจาก ในปี 2566 จังหวัดเพชรบูรณ์ พบผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ เป็นหญิงไทย อายุต่ำกว่า 18 ปี ถูกแสวงหาประโยชน์ทางเพศในรูปแบบอื่น จำนวน 6 คน จึงได้ทำการคัดกรองตรวจสอบก่อนจะจัดให้มีการคัดแยกผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ โดยทีมสหวิชาชีพ จากนั้นสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดเพชรบูรณ์ ได้ดำเนินการคุ้มครองสวัสดิภาพผู้เสียหายฯ โดยการส่งต่อเข้ารับการคุ้มครองสวัสดิภาพ ณ สถานคุ้มครองผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ (บ้านสองแคว) จังหวัดพิษณุโลก และดำเนินการให้ความช่วยเหลือเป็นเงินค่าอุปโภคบริโภค คนละ 3,000 บาท จากกองทุนเพื่อการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ และติดตามเยี่ยมบ้านเพื่อให้ความช่วยเหลืออย่างต่อเนื่อง

ปัจจุบันในจังหวัดเพชรบูรณ์ มีสถานประกอบการที่ได้รับใบอนุญาตตาม พ.ร.บ.ภาพยนตร์วิดิทัศน์ พ.ศ.2551 จำนวน 170 แห่ง แบ่งเป็น 3 อันดับแรกที่มีจำนวนสูงสุด คือ ในพื้นที่อำเภอเมืองเพชรบูรณ์ อำเภอหล่มสัก และอำเภอวิเชียรบุรี

ตารางที่ 61 ประเภทและจำนวนของสถานประกอบการจังหวัดเพชรบูรณ์

ลำดับ	ประเภทของสถานประกอบการ	จำนวนสถานประกอบการ
1	ประเภทคาราโอเกะ	51
2	ประเภทเกมการเล่น	58
3	ประเภทเช่า แลกเปลี่ยน	11
4	ประเภทโรงภาพยนตร์	8
	รวม	128

(ที่มา :)

สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดเพชรบูรณ์ ข้อมูล ณ เดือน ธันวาคม 2566)

อุตสาหกรรม	ขนาดของสถานประกอบการ									
	1 - 49 คน		50 - 99 คน		100 - 299		300 คนขึ้นไป		รวม	
	สปก.	ลูกจ้าง	สปก.	ลูกจ้าง	สปก.	ลูกจ้าง	สปก.	ลูกจ้าง	สปก.	ลูกจ้าง
เกษตรกรรม การป่าไม้ และการประมง	175	1,888	5	403	2	384	0	0	182	2,675
การทำเหมืองแร่ และเหมืองถ่านหิน	13	274	1	79	0	0	0	0	14	353
การผลิต	330	2,445	10	639	7	1,042	6	11,702	353	15,828
ไฟฟ้า ก๊าซ ไอน้ำ และระบบปรับอากาศ	27	263	4	305	0	0	0	0	31	568
การจัดหน้า การจัดการขนส่งและของเสีย	11	77	0	0	0	0	0	0	11	77
การก่อสร้าง	349	2,276	4	334	0	0	0	0	353	2,610
การขายส่งและขายปลีก การซ่อมแซมยานยนต์และรถจักรยานยนต์	1,424	9,444	14	974	5	607	0	0	1,443	11,025
การขนส่งและสถานที่เก็บสินค้า	156	1,393	1	55	1	247	0	0	158	1,695
ที่พักแรมและบริการด้านอาหาร	248	1,493	4	260	0	0	0	0	252	1,753
ข้อมูลข่าวสารและการสื่อสาร	73	286	2	129	0	0	0	0	75	415
กิจกรรมทางการเงินและการประกันภัย	362	2,222	1	76	0	0	0	0	363	2,298
กิจกรรมเกี่ยวกับอสังหาริมทรัพย์	13	64	0	0	0	0	0	0	13	64
กิจกรรมวิชาชีพวิทยาศาสตร์และกรรมทางวิชาการ	37	151	0	0	0	0	0	0	37	151
กิจกรรมการบริหารและบริการสนับสนุน	95	848	0	0	0	0	0	0	95	848
การศึกษา	3	11	0	0	0	0	0	0	3	11
การบริการด้านสุขภาพและงานด้านสังคมสงเคราะห์	11	82	0	0	1	175	0	0	12	257
ศิลปะ ความบันเทิงและนันทนาการ	4	8	0	0	0	0	0	0	4	8
กิจกรรมการบริการด้านอื่นๆ	44	201	0	0	0	0	0	0	44	201
กิจกรรมการจ้างงานในครัวเรือน	16	19	0	0	0	0	0	0	16	19
รวม	3,391	23,445	46	3,254	16	2,455	6	11,702	3,459	40,856

ภาพที่ 64 ขนาดของสถานประกอบการ

(ที่มา : สำนักงานแรงงานจังหวัดเพชรบูรณ์ ข้อมูล ณ เดือน ธันวาคม 2566)

จังหวัดเพชรบูรณ์ มีจำนวนสถานประกอบการ ในภาคอุตสาหกรรมครอบคลุมในพื้นที่ 11 อำเภอ ซึ่งมีจำนวนสถานประกอบการสูงสุดในประเภทการขายส่งและการขายปลีก การซ่อมแซมยานยนต์และรถจักรยานยนต์ จำนวน 1,443 แห่ง จำนวนลูกจ้าง 11,025 คน

เพื่อให้การขับเคลื่อนและบูรณาการการดำเนินงานป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ของจังหวัด เพชรบูรณ์มีความชัดเจนและมีประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้น ส่วนราชการที่เกี่ยวข้องได้ประชุมหารือและเห็นชอบ ร่วมกันขับเคลื่อนการทำงานตามมาตรการป้องกันและปราบปรามและแก้ไขปัญหาการค้ามนุษย์ในพื้นที่จังหวัด เพชรบูรณ์ ด้วยโครงการต่าง ๆ ดังนี้

1. ดำเนินการจัดโครงการเสริมสร้างความตระหนักรู้แก่เด็กและเยาวชนให้รู้เท่าทันภัยการค้ามนุษย์ รูปแบบใหม่ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2566 เพื่อตระหนักถึงความสำคัญในการป้องกันไม่ให้เด็กและสตรีตก เป็นกลุ่มเสี่ยงที่จะถูกชักจูงหรือถูกล่อลวงด้วยความรู้ไม่เท่าทันภัยอันตรายจากการค้ามนุษย์รูปแบบใหม่ที่เกิด จากสื่อสังคมออนไลน์ ในวันจันทร์ที่ 3 กรกฎาคม 2566 ณ โรงเรียนองค์การบริหารส่วนจังหวัดเพชรบูรณ์ (วังชมภูวิทยาคม) ตำบลวังชมภู อำเภอเมืองเพชรบูรณ์ จังหวัดเพชรบูรณ์ กลุ่มเป้าหมายจำนวน 60 คน ประกอบด้วยเด็กและเยาวชน 50 คน ครูและเจ้าหน้าที่ 10 คน

2. บูรณาการร่วมกันเพื่อดำเนินการการออกตรวจสถานประกอบการกลุ่มเสี่ยงแบบบูรณาการ ภายใต้แผนปฏิบัติการป้องกันการบังคับใช้แรงงานหรือบริการ และการค้ามนุษย์ด้านแรงงานจังหวัดเพชรบูรณ์ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2566 โดยแรงงานจังหวัดเพชรบูรณ์ ร่วมกับ สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคง ของมนุษย์จังหวัดเพชรบูรณ์ สำนักงานประกันสังคมจังหวัดเพชรบูรณ์ สำนักงานจัดหางานจังหวัดเพชรบูรณ์ สำนักงานสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานจังหวัดเพชรบูรณ์ สำนักงานพัฒนาฝีมือแรงงานจังหวัดเพชรบูรณ์ ปกครองอำเภอ ตรวจคนเข้าเมืองจังหวัดเพชรบูรณ์ และกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในจังหวัด เพชรบูรณ์ (กอ.รมน.) เพื่อร่วมดำเนินการป้องกันตรวจคัดกรองแสวงหาข้อบ่งชี้เบื้องต้น สำหรับบุคคลที่มีเหตุ อันควรสงสัยได้ว่าเป็นผู้เสียหายจากการแสวงหาประโยชน์ด้านแรงงาน แรงงานบังคับ หรือการค้ามนุษย์ ด้านแรงงานจังหวัดเพชรบูรณ์ โดยผลการดำเนินการระหว่างเดือนธันวาคม 2565 - เดือนเมษายน 2566 เป้าหมาย จำนวน 10 แห่ง กลุ่มเป้าหมายจำนวน 100 คน ผลการดำเนินงานการลงพื้นที่ตรวจสถาน ประกอบการ จำนวน 14 แห่ง กลุ่มเป้าหมาย จำนวน 370 คน

3. จังหวัดเพชรบูรณ์ ดำเนินการจัดระเบียบสังคมแบบบูรณาการจังหวัดเพชรบูรณ์ เพื่อป้องกันปัญหา ยาเสพติด ควบคุมพื้นที่เสี่ยง การจัดระเบียบสังคม สถานบริการ สถานประกอบการที่เปิดให้บริการในลักษณะ สถานบริการ ร้านคาราโอเกะ สถานบันเทิง หอพัก ที่พักอาศัยเชิงพาณิชย์ บ้านเช่า ร้านเกม/อินเทอร์เน็ต และ พื้นที่สาธารณะที่เป็นแหล่งมั่วสุม รวมถึงการร่วมรณรงค์ให้ความรู้ เฝ้าระวังและป้องกันปัญหาด้านการค้ามนุษย์

ส่วนที่ 5

การวิเคราะห์แนวโน้มของสถานการณ์ทางสังคม

5.1 สถานการณ์ทั่วไป

จังหวัดเพชรบูรณ์ มีพื้นที่ 12,668.24 ตารางกิโลเมตร มีจำนวนประชากร 967,421 คน ความหนาแน่นของประชากรเท่ากับ 76.36 สัดส่วนของประชากรในเขตพื้นที่จังหวัดเพชรบูรณ์ แยกตามกลุ่มอายุวัยเด็ก (อายุ 0 -17 ปี) มีจำนวนรวมทั้งหมด 176,435 คน คิดเป็นร้อยละ 18.24 กลุ่มเยาวชน (อายุ 18 – 25 ปี) มีจำนวนรวมทั้งหมด 95,761 คน คิดเป็นร้อยละ 9.90 ประชากรวัยแรงงาน (อายุ 26 – 59 ปี) มีจำนวนทั้งหมด 486,240 คน คิดเป็นร้อยละ 50.26 และประชากรวัยผู้สูงอายุ (อายุ 60 ปีขึ้นไป) มีจำนวนทั้งหมด 203,724 คน คิดเป็นร้อยละ 21.06 ซึ่งในกลุ่มผู้สูงอายุมีจำนวนเพิ่มขึ้นกว่าปีที่ผ่านมา จังหวัดเพชรบูรณ์ได้เข้าสู่การเป็นสังคมผู้สูงอายุโดยสมบูรณ์แล้ว คือผู้สูงอายุมากกว่าร้อยละ 20 ของจำนวนประชากรทั้งหมด และมีแนวโน้มที่จะเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ ในขณะเดียวกันอัตราการการเกิดใหม่ของเด็กในจังหวัดลดลงจากปีก่อน ส่งผลให้แนวโน้มวัยแรงงานมีภาระต้องดูแลผู้สูงอายุเพิ่มขึ้น ดังนั้นทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องควรร่วมดำเนินการพัฒนาศักยภาพของผู้สูงอายุ ส่งเสริมการออม การดูแลสุขภาพอย่างเหมาะสม การนำทักษะและประสบการณ์ของผู้สูงอายุมาใช้ให้เกิดประโยชน์ การเพิ่มทักษะและส่งเสริมการสร้างอาชีพเพื่อช่วยเพิ่มความสามารถหารายได้ของผู้สูงอายุให้เพิ่มมากยิ่งขึ้น

จังหวัดเพชรบูรณ์ มีจำนวนโรงพยาบาลทั้งหมด 176 แห่ง ประกอบด้วย โรงพยาบาลทั่วไป จำนวน 2 แห่ง โรงพยาบาลชุมชน 9 แห่ง โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จำนวน 154 แห่ง สาธารณสุขอำเภอ 11 แห่ง มีจำนวนแพทย์ทั้งหมด 242 คน มีอัตราประชากร จำนวน 450 คน ต่อ แพทย์ 1 คน สาเหตุการป่วยตายของประชากรในจังหวัดเพชรบูรณ์ มีสาเหตุการตายจากอาการแสดงที่พบจากการตรวจทางห้องปฏิบัติการจำนวน 2,354 คน รองลงมาคือ โรคหลอดเลือดสมอง จำนวน 581 คน โรคของระบบสืบพันธุ์และทางเดินปัสสาวะอื่น ๆ จำนวน 508 คน ปอดบวม จำนวน 472 คน และโรกระบบประสาทอื่น ๆ จำนวน 452 คน ตามลำดับ และมีผู้ป่วยจิตเวชที่ป่วยด้วยโรคซึมเศร้าสะสม ทั้งสิ้น 17,078 คน เป็นผู้ป่วยรายใหม่ในปี พ.ศ.2566 จำนวน 114 คน เพิ่มขึ้นร้อยละ 0.83 จากแนวโน้มการเพิ่มขึ้นของผู้ป่วยจิตเวช อาจมีผลมาจากสภาพทางเศรษฐกิจและสังคมที่มีความกดดัน ซึ่งสอดคล้องกับตัวเลขของประชากรไทยที่มีปัญหาสุขภาพจิตเพิ่มสูงขึ้นในทุกปีและปัญหาดังกล่าวสามารถเกิดขึ้นได้กับทุกช่วงวัย ดังนั้น สร้างเสริมความรู้ด้านสุขภาพจิตให้กับสมาชิกครอบครัว ให้รู้เท่าทัน รับมือ และร่วมกันดูแลสมาชิกในครอบครัว ส่งเสริมความเข้มแข็งของสถาบันครอบครัวเพิ่มมากขึ้น และการพัฒนาบุคลากรด้านสุขภาพจิตให้เพียงพอต่อจำนวนผู้ป่วยและสอดคล้องกับทุกช่วงวัย

จำนวนสถานศึกษาทั้งหมดของจังหวัดเพชรบูรณ์ มีทั้งหมด 824 แห่ง แบ่งเป็นสถานศึกษาในระบบ จำนวน 813 แห่ง แยกสายสังกัดได้ดังนี้ สังกัดสำนักงานการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 463 แห่ง โรงเรียนเอกชน จำนวน 55 แห่ง สถานศึกษาระดับอาชีวศึกษา จำนวน 5 แห่ง สำนักงานคณะกรรมการอาชีวศึกษา (เอกชน) จำนวน 9 แห่ง และกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น 281 แห่ง สถานศึกษานอกระบบ (กศน.) จำนวน 11 แห่ง มีจำนวนนักเรียนในระบบรวมทุกระดับการศึกษาทั้งหมด 142,216 คน มีนักเรียนระดับประถมศึกษามากที่สุด จำนวน 58,908 คน คิดเป็นร้อยละ 41.42 และมีจำนวนนักเรียนออกกลางคันระดับประถมศึกษา ถึงระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในปีการศึกษา 2565 มีนักเรียนออกกลางคัน จำนวน 25 คน เมื่อศึกษาข้อมูลเพิ่มเติมจากระบบฐานข้อมูลเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา iSEE (กสศ.) พบว่าในปีการศึกษา พ.ศ.2566 พบว่ามีกลุ่มจำนวนนักเรียนยากจน

จำนวน 10,313 ราย และนักเรียนยากจนพิเศษ จำนวน 16,295 ราย และมีนักเรียนที่ได้รับรหัส G หรือ ไม่มีหลักฐานทางทะเบียนราษฎร จำนวน 127 คน จังหวัดเพชรบูรณ์ได้ให้ความสำคัญการสร้างโอกาสในการเข้าถึงการศึกษาผ่านการบูรณาการความร่วมมือของภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาชน ในการพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็กในครอบครัวยากจนจากฐานข้อมูล TP Map ในการพาเด็กในวัยเรียน มาเปิดประสบการณ์และพัฒนาทักษะการใช้ชีวิตในสังคม และสนับสนุนทุนการศึกษาอุปกรณ์การเรียน สื่อการเรียนการสอน เพื่อส่งเสริมการเข้าถึงทรัพยากรทางเศรษฐกิจ

ภาวะการมีงานทำของประชากรในจังหวัดเพชรบูรณ์ จากการสำรวจภาวะการทำงานของประชากร พบว่ามีกำลังแรงงาน จำนวน 490,978 คน ผู้ว่างงาน 3,540 คน ผู้ไม่อยู่ในกำลังแรงงาน เช่น ทำงานบ้าน เรียนหนังสือ ยังเด็กเกินไป จำนวน 272,764 คน จำนวนคนต่างด้าวที่ได้รับอนุญาตทำงานในจังหวัดเพชรบูรณ์คงเหลือ ปี 2566 มีจำนวน 10,128 คน ลดลงจากปี 2565

การให้ดำเนินด้านที่อยู่อาศัยจังหวัดเพชรบูรณ์ โดยดำเนินการบูรณาการระดับจังหวัดผ่านการขับเคลื่อนโครงการเพชรบูรณ์พอเพียง ระยะที่ 3 ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 ความมั่นคงด้านที่อยู่อาศัย ประกอบด้วย กองทุนสวัสดิการชุมชน ซึ่งในปัจจุบันมีจำนวน 60 กองทุน และสภาองค์กรชุมชนที่จัดตั้งแล้วทั้งสิ้น 92 แห่ง แก้ไขปัญหาที่อยู่อาศัยสำหรับผู้มีรายได้น้อย ด้วยโครงการบ้านพอเพียงชนบท จำนวน 177 ราย อีกทั้ง ยังมีการปรับสภาพที่อยู่อาศัยของผู้สูงอายุ เป็นการดำเนินงานโครงการ เพื่อปรับปรุง/ซ่อมแซมบ้านของผู้สูงอายุให้มีความเหมาะสมและปลอดภัยในการดำเนิน ดำเนินไปแล้วทั้งสิ้น 225 หลังคาเรือน และได้มีการบูรณาการร่วมกับหน่วยงานอื่น ๆ เช่น สำนักงานเหล่ากาชาดจังหวัด , สำนักงานที่ดินจังหวัด, สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัด และโครงการบ้านพอเพียงชนบท (พอช.) ทั้งนี้แหล่งงบประมาณขึ้นอยู่กับเงื่อนไขและข้อระเบียบของหน่วยงาน นั้นๆ โดยจังหวัดเพชรบูรณ์ได้ดำเนินการพัฒนาที่อยู่อาศัยให้กับประชาชนและกลุ่มเปราะบางไปแล้วทั้งสิ้น 1,738 ครัวเรือน

อัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวม GPP (GPP per capita) จังหวัดเพชรบูรณ์ ปี 2564 คิดเป็นร้อยละ 1.35 ซึ่งเพิ่มขึ้นจากปี 2563 ผลิตภัณฑ์จังหวัดต่อหัว ปี 2564 ของจังหวัดเพชรบูรณ์ เท่ากับ 88,485 บาทต่อปี รายได้โดยเฉลี่ยต่อเดือนต่อครัวเรือนของจังหวัดเพชรบูรณ์ ในปี 2564 เท่ากับ 26,151 บาท มีรายได้เพิ่มสูงเล็กน้อยกว่าปี 2562 หนี้สินเฉลี่ยต่อครัวเรือนจำแนกตามประเภทของหนี้สินจำแนกตามวัตถุประสงค์ของการกู้ยืม ส่วนใหญ่ 3 อันดับแรก เป็นค่าใช้จ่ายในการลงทุนภาคเกษตรกรรมถึง 147,739 บาท ค่าใช้จ่ายเพื่อใช้ซื้อ/เช่าบ้านและที่ดินเพื่อเป็นที่อยู่อาศัยหรือทำกิน 75,769 บาท และค่าใช้จ่ายในครัวเรือน ค่าอุปโภคบริโภค 74,791 บาท

จำนวนองค์กรภาคีเครือข่ายของจังหวัดเพชรบูรณ์ ประกอบด้วย องค์กรสาธารณประโยชน์ ตาม พ.ร.บ.ส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคม จำนวน 7 แห่ง องค์กรสวัสดิการชุมชน ตาม พ.ร.บ.ส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคมจำนวน 50 แห่ง สภาเด็กและเยาวชน จำนวน 71 แห่ง สภาองค์กรชุมชน จำนวน 130 สภา ศูนย์บริการคนพิการทั่วไป จำนวน 132 แห่ง ศูนย์พัฒนาคุณภาพชีวิตและส่งเสริมอาชีพของผู้สูงอายุ (ศพอส.) จำนวน 13 แห่ง ศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชน (ศพค.) จำนวน 127 แห่ง อาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (อพม.) จำนวน 6,397 คน และข้อมูลคลังปัญญาผู้สูงอายุ 305 คน

5.2 สถานการณ์เชิงกลุ่มเป้าหมาย

สถานการณ์เด็ก จังหวัดเพชรบูรณ์ มีเด็ก (อายุแรกเกิด – 18 ปี) จำนวน 272,196 คน จากข้อมูลของกรมกิจการเด็กและเยาวชน พบว่าในปี 2566 มีการลงทะเบียนขอรับสวัสดิการจากโครงการเงินอุดหนุนเพื่อการดูแลเด็กแรกเกิดทั้งสิ้น 7,991 ราย และได้รับสิทธิ์จากโครงการ จำนวนรวมทั้งสิ้น 5,265 ราย ทั้งนี้แม่แม่วัยใสเลี้ยงเดี่ยว จำนวน 361 ราย เด็กที่ได้รับเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิด(อายุ 0-6 ปี) ในปี 2566 จำนวน 5,313 คน มีเด็กที่มีความเสี่ยงด้านการศึกษา เป็นเด็กยากจน 10,313 คน เด็กยากจนพิเศษ 16,295 คน ซึ่งสามารถได้รับทุนการศึกษาเด็กยากจน (สพฐ.) และทุนเสมอภาค (กสศ.) และมีเด็กนักเรียนที่ไม่มีหลักฐานทางทะเบียนราษฎร (G-Code) จำนวน 127 คน และเด็กที่มีพฤติกรรมไม่เหมาะสม จำนวน 201 คน

สถานการณ์สตรี (หญิงที่มีอายุ 25 ปี – 59 ปี) ของจังหวัดเพชรบูรณ์ ข้อมูลจากกรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัวพบว่า ในปีงบประมาณ 2566 มีสตรีที่ถูกกระทำความรุนแรงในครอบครัว จำนวน 31 ราย สตรีที่ถูกทำร้ายร่างกาย จำนวน 17 ราย ด้านจิตใจ จำนวน 13 ราย และด้านเพศ จำนวน 1 ราย และมีสตรีที่เป็นแม่เลี้ยงเดี่ยว จำนวน 1,953 คน เป็นคุณแม่แม่วัยใสเลี้ยงเดี่ยว 361 คน และมีสตรีว่างงาน จำนวน 2,397 คน

สถานการณ์ด้านครอบครัว พบว่า จังหวัดเพชรบูรณ์ มีครัวเรือนทั้งหมด 101,207 ครัวเรือน ปี 2566 ครอบครัวที่จดทะเบียนสมรส 3,119 มีครอบครัวหย่าร้าง จำนวน 1,774 ครอบครัว โดยมีจำนวนการหย่าร้างลดลงจากปีก่อน โดยจังหวัดเพชรบูรณ์ได้ ผลักดันประเด็นครอบครัวในข้อบัญญัติและเทศบัญญัติ ในหลายพื้นที่ และบูรณาการความร่วมมือของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการจัดกิจกรรม/โครงการต่างๆ ในระดับพื้นที่ผ่านองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในการส่งเสริมความสัมพันธ์ในครอบครัว เพื่อสร้างความเข้มแข็งให้กับสถาบันครอบครัวอย่างต่อเนื่อง โดยได้จัดสรรงบประมาณเงินอุดหนุน ให้กับศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชน (ศพค.) จำนวน 36 โครงการ เป็นเงินทั้งสิ้น 707,770 บาท โดยเป็นโครงการเพื่อป้องกันปัญหาทางสังคม และสร้างความเข้มแข็งของครอบครัว รวมทั้งการส่งเสริมความตระหนักรู้ รู้เท่าทันปัญหาสังคมในมิติต่างๆ เช่น ด้านการสร้างสัมพันธภาพและความอบอุ่นในครอบครัว ด้านยาเสพติด การป้องกันการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควร การป้องกันความรุนแรงในครอบครัว และการแก้ไขปัญหาหนี้สินในครัวเรือน เป็นต้น

สถานการณ์ด้านผู้สูงอายุ (อายุ 60 ปีขึ้นไป) พบว่าปี ปัจจุบัน จังหวัดเพชรบูรณ์ มีประชากรผู้สูงอายุ อายุ 60 ปีขึ้นไป จำนวน 146,062 คน คิดเป็น 21.06% ของประชากรทั้งหมด โดยแยกเป็น

- 1.) ผู้สูงอายุวัยต้น ช่วงอายุ 60-69 ปี จำนวน 113,945 คน
- 2.) ผู้สูงอายุวัยกลาง ช่วงอายุ 70-79 ปี มีจำนวน 61,050 คน
- 3.) ผู้สูงอายุวัยปลาย อายุ 80 ปีขึ้นไป จำนวน 28,729 คน

จากจำนวนผู้สูงอายุจำนวน ดังกล่าวถือได้ว่าจังหวัดเพชรบูรณ์ เป็นสังคมผู้สูงอายุโดยสมบูรณ์ (Aged Society) แล้ว จากข้อมูลโดยกรมบัญชีกลาง ในปี พ.ศ.2566 มีผู้ได้รับเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ 182,472 คน ซึ่งในกลุ่มผู้สูงอายุจะได้รับประเมินความสามารถในการประกอบกิจวัตรประจำวัน ซึ่งแบ่งออกได้เป็น กลุ่มติดเตียง 1,207 คน, กลุ่มติดบ้าน 4,357 และกลุ่มติดสังคม 132,349 คน และจากข้อมูลของกรมกิจการผู้สูงอายุ ปี พ.ศ.2566 จังหวัดเพชรบูรณ์ ได้ดำเนินการให้การช่วยเหลือเงินสงเคราะห์ค่าจัดการศพผู้สูงอายุตามประเพณี ให้กับผู้สูงอายุที่เสียชีวิตตามกลไกเกณฑ์ ไปแล้วทั้งสิ้น จำนวน 7,283 ราย ให้ความช่วยเหลือเงินสงเคราะห์ผู้สูงอายุในภาวะยากลำบาก จำนวน 145 คน เป็นเงิน 435,000 บาท และได้ดำเนินการส่งเสริมและสนับสนุนงบประมาณผ่านกองทุนผู้สูงอายุ ให้กับเครือข่ายชมรมผู้สูงอายุ จำนวน 3 แห่ง เป็นเงิน 146,680 บาท และสนับสนุนงบประมาณจากกองทุนส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคมจังหวัด จำนวน 1 แห่ง เป็นเงิน 84,000 บาท เพื่อพัฒนาศักยภาพผู้สูงอายุ ส่งเสริมการอนุรักษ์และสืบทอดวัฒนธรรม ภูมิปัญญา

ของผู้สูงอายุ ผูกอาชีพเพื่อสร้างรายได้เสริมให้กับผู้สูงอายุในพื้นที่ อีกทั้งยังทำให้ผู้สูงอายุได้ใช้เวลาว่างเพิ่มคุณค่า คลายเหงา และแก้ปัญหาผู้สูงอายุติดบ้านอีกด้วย

สถานการณ์ คนพิการ จังหวัดเพชรบูรณ์ พบว่ามีคนพิการที่มีบัตรประจำตัวคนพิการ จำนวน 35,648 คน ได้รับเบี้ยยังชีพคนพิการ จำนวน 35,049 คน คิดเป็นร้อยละ 98.32 โดยเมื่อจำแนกคนพิการตามประเภทความพิการ พบว่าส่วนใหญ่มีความพิการทางด้านการเคลื่อนไหวหรือทางร่างกาย จำนวน 19,400 คน (ร้อยละ 54.42) รองลงมาคือความพิการทางด้านการได้ยินและสื่อความหมาย จำนวน 4,917 คน (ร้อยละ 13.79) และพิการทางด้านการเห็น จำนวน 3,233 คน (ร้อยละ 9.07) ทั้งนี้มีคนพิการซ้ำซ้อนหรือพิการมากกว่า 1 ประเภท จำนวน 1,784 คน โดยคน จังหวัดเพชรบูรณ์ ได้ดำเนินการส่งเสริมการสร้างงาน สร้างอาชีพสำหรับคนพิการ โดยดำเนินการให้กู้ยืมเงินเพื่อประกอบอาชีพและขยายกิจการจากกองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ จำนวน 939 ราย และดำเนินการปรับสภาพที่อยู่อาศัยคนพิการ จำนวน 351 หลัง

สถานการณ์ผู้ด้อยโอกาส ในจังหวัดเพชรบูรณ์ พบว่ามีเด็กที่เข้ารับการคุ้มครองสวัสดิภาพ และได้รับการสงเคราะห์ช่วยเหลือ ทั้งสิ้น 679 คน โดยแบ่งช่วงอายุระหว่าง 0 – 17 ปี จำนวน 655 คน และอายุระหว่าง 18 – 25 ปี จำนวน 24 คน มีจำนวนเด็กในครอบครัวอุปถัมภ์ จำนวน 68 คน และพบคนเร่ร่อน/ไร้ที่พึ่ง และได้ดำเนินการให้ความช่วยเหลือและคุ้มครองสวัสดิภาพ จำนวน 4 ราย

5.3 สถานการณ์เชิงประเด็น

สถานการณ์ครัวเรือนเปราะบาง จังหวัดเพชรบูรณ์ มีฐานข้อมูลตั้งต้นในการดำเนินการคัดกรองโดยการลงพื้นที่ตรวจสอบและบันทึกข้อมูลเข้าสู่ระบบสมุดพกครอบครัวอิเล็กทรอนิกส์ (MSO Logbook) โดยปัจจุบันมีการบันทึกข้อมูลการให้ความช่วยเหลือไปแล้วทั้งสิ้น 13,607 ครัวเรือน โดยสามารถแบ่งตามระดับความเปราะบางของครัวเรือนในจังหวัดเพชรบูรณ์ พบว่า มีความเปราะบางระดับ 0 จำนวน 63 ครัวเรือน มีความเปราะบางระดับ 1 จำนวน 5,043 ครัวเรือน มีความเปราะบางระดับ 2 จำนวน 8,152 ครัวเรือน มีความเปราะบางระดับ 3 จำนวน 349 ครัวเรือน โดยสามารถวิเคราะห์สภาพปัญหาหารายมิติ จากระบบสมุดพกครอบครัวอิเล็กทรอนิกส์ในปี 2566 ได้ดังนี้

- มิติด้านความเป็นอยู่ จำนวน 7,424 ครัวเรือน
- มิติด้านรายได้ จำนวน 12,195 ครัวเรือน
- มิติด้านสุขภาพ จำนวน 1,112 ครัวเรือน
- มิติด้านการเข้าถึงบริการภาครัฐ จำนวน 349 ครัวเรือน
- มิติด้านการศึกษา จำนวน 813 ราย

สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดเพชรบูรณ์ ได้นำผลการวิเคราะห์สภาพปัญหาหารายมิตินี้ เพื่อใช้ในการวางแผนดำเนินงานตามโครงการพัฒนาคุณภาพชีวิตกลุ่มเปราะบางรายครัวเรือน ทั้ง 5 มิติ ดังนี้

⇒ **มิติรายได้** โดยสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดเพชรบูรณ์ ร่วมกับหน่วยงานในสังกัด พม.(One Home) บูรณาการร่วมกับจังหวัดเพชรบูรณ์ ภายใต้โครงการเพชรบูรณ์พอเพียง โดยมีคณะกรรมการขจัดความยากจนและพัฒนาคนทุกช่วงวัยอย่างยั่งยืนตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง(คจพ.)และคณะทำงานขับเคลื่อนโครงการเพชรบูรณ์พอเพียง ระยะ3 "คนเพชรบูรณ์ไม่ทิ้งใครไว้ข้างหลัง" ประจำปีงบประมาณ 2566 เป็นกลไกขับเคลื่อนการพัฒนาคุณภาพชีวิตกลุ่มเปราะบาง โดยได้นำข้อมูลกลุ่มเปราะบางในมิติต่างๆ พิจารณาช่วยเหลือและพัฒนาคุณภาพชีวิตตามความเหมาะสม เป็นรายกรณี

⇒ **มิติการศึกษา** โดย One Home ได้ประสานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ในการส่งต่อข้อมูลเด็กที่อยู่ครัวเรือนเปราะบาง เพื่อให้เข้าถึงการศึกษาภาคบังคับ หรือส่งเสริมให้นักเรียนที่ไม่ได้เรียนต่อหลังจบการศึกษาภาคบังคับ โดยส่งเสริมให้เข้าร่วมโครงการเพิ่มทักษะอาชีพแก่นักเรียนที่ไม่ได้เรียนต่อหลังจบการศึกษาภาคบังคับ ดำเนินการโดยสำนักงานพัฒนาฝีมือแรงงานจังหวัดเพชรบูรณ์ อีกทั้งได้ช่วยเหลือเด็กที่อาศัยอยู่ในครอบครัวยากจนได้รับเงินสงเคราะห์ฯ เพื่อเป็นปัจจัยในการสนับสนุนค่าใช้จ่ายในการศึกษา

⇒ **มิติสุขภาพ** โดย One Home ประสานกับอาสาสมัครสาธารณสุข เพื่อติดตามช่วยเหลือกลุ่มเปราะบาง ที่มีปัญหาด้านสุขภาพ

⇒ **มิติความเป็นอยู่** ด้านที่อยู่อาศัย ภายใต้การขับเคลื่อนโครงการเพชรบูรณ์พอเพียง ระยะ 3 ได้กำหนดแผนในการพัฒนาคุณภาพชีวิตกลุ่มเปราะบาง ที่ประสบปัญหาด้านที่อยู่อาศัยโดยแก้ไขปัญหาที่อยู่อาศัยสำหรับผู้มีรายได้น้อย ด้วยโครงการบ้านพอเพียงชนบท มีการปรับสภาพที่อยู่อาศัยของผู้สูงอายุ เพื่อปรับปรุง/ซ่อมแซมบ้านของผู้สูงอายุให้มีความเหมาะสมและปลอดภัย การปรับสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัยสำหรับคนพิการ และได้มีการบูรณาการร่วมกับหน่วยงานอื่น ๆ เช่น สำนักงานเหล่ากาชาดจังหวัด, สำนักงานที่ดินจังหวัด, สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัด และโครงการบ้านพอเพียงชนบท (พอช.)

⇒ **มิติการเข้าถึงบริการภาครัฐ** โดยให้การส่งเสริมให้กลุ่มเปราะบาง เข้าถึงสวัสดิการที่พึงได้รับ เช่น บัตรสวัสดิการแห่งรัฐ สิทธิทางกฎหมายต่างๆ เป็นต้น

โดย One Home จังหวัดเพชรบูรณ์ ได้ดำเนินการติดตามให้ความช่วยเหลือกลุ่มเปราะบาง และบันทึกข้อมูลเข้าในระบบสมุดพกครอบครัวอิเล็กทรอนิกส์ ในปีงบประมาณ 2566 ได้แก่

1. เงินสงเคราะห์เด็กในครอบครัวยากจน จำนวน 3,137 ครัวเรือน
2. เงินสงเคราะห์(ผู้ประสบปัญหาทางสังคม) จำนวน 2,020 ครัวเรือน
3. เงินอุดหนุนเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบปัญหาทางสังคมกรณีฉุกเฉิน จำนวน 1,799 ครัวเรือน
4. สงเคราะห์ครอบครัวผู้มีรายได้น้อยและคนไร้ที่พึ่ง 1,721 ครัวเรือน
5. การช่วยเหลือในด้านอื่น ๆ จำนวน 1,539 ครัวเรือน

ส่วนที่ 6

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

6.1 บทสรุป

การจัดทำรายงานสถานการณ์ทางสังคมจังหวัดเพชรบูรณ์ ประจำปี 2567 มีวัตถุประสงค์เพื่อรวบรวม วิเคราะห์สังเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานในพื้นที่จังหวัดเพชรบูรณ์ ในห้วงปี 2563 ถึง ปี 2566 เพื่อจัดทำรายงานสถานการณ์ทางสังคม ประจำปี 2567 ในระดับจังหวัด ที่เกิดขึ้นในเชิงพื้นที่ การวิเคราะห์สถานการณ์เชิงเป้าหมายทางสังคม รวมไปถึงสถานการณ์เชิงประเด็นทางสังคมและสถานการณ์เร่งด่วน(Hot Issues) เพื่อดูสถานการณ์แนวโน้ม และจัดทำข้อเสนอเชิงนโยบายทางสังคมที่เหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบัน ซึ่งการวิเคราะห์สถานการณ์ทางสังคมตามกลุ่มเป้าหมาย และแนวโน้มสถานการณ์ทางสังคม ในแต่ละกลุ่มมีรายละเอียดดังนี้

กลุ่มเด็กและเยาวชน มีการอธิบายถึงประเด็นสำคัญ คือ จำนวนเด็กและเยาวชนจำแนกตามกลุ่มอายุ และอัตราการเกิดของเด็กแรกเกิด พัฒนาการของเด็กตามเกณฑ์ตัวชี้วัดสูงสุดมีส่วนร่วม อัตราส่วนพึงพิงวัยเด็กต่อวัยกำลังแรงงานของจังหวัด สถานการณ์ของเด็กที่อยู่ในการคุ้มครองสวัสดิภาพ และได้รับการสงเคราะห์ช่วยเหลือโดยบ้านพักเด็กและครอบครัวจังหวัด เด็กที่รับการอุปการะและปกครองดูแลเด็กและให้ได้รับอนุญาตให้เป็นครอบครัวอุปถัมภ์ เด็กกำพร้า และประเด็นด้านความเสี่ยงในกลุ่มเด็กและเยาวชน ได้แก่ การแจ้งเหตุสภาพปัญหาเด็กและเยาวชน แม่วัยรุ่น/แม่วัยรุ่นเลี้ยงเดี่ยว จำนวนคดีเด็ก และเยาวชนที่ถูกดำเนินคดีโดยสถานีพิณิจ และมีพฤติกรรมไม่เหมาะสม และประเด็นการให้ความช่วยเหลือ ทั้งด้วยเงินสงเคราะห์เด็กในครอบครัวยากจน เครือข่ายสภาเด็กและเยาวชน รวมไปถึง เด็กที่ได้รับเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิด

กลุ่มสตรีและสถาบันครอบครัว มีการอธิบายถึงประเด็นสำคัญ คือ ประชากรเพศหญิง โดยแบ่งสัดส่วนจำแนกตามกลุ่มอายุ ครอบครัวที่จดทะเบียนสมรส หย่าร้าง และอัตราการหย่าร้าง ร้อยละของครอบครัวเข้มแข็งในภาพรวม และความเข้มแข็งในด้านต่าง ๆ อีกทั้งในเรื่องของผู้ถูกระทำความรุนแรงในครอบครัว ที่บอกถึงประเภทความรุนแรง ช่วงอายุที่ถูกกระทำ และสาเหตุของความรุนแรง ในส่วนของสถานการณ์เชิงประเด็นของสตรี ได้แก่ สตรีกลุ่มเปราะบางที่มีอัตราการว่างงานและถูกเลิกจ้าง ความเสมอภาคระหว่างเพศ และเครือข่าย/สวัสดิการด้านสตรีและสถาบันครอบครัว

กลุ่มคนพิการ การอธิบายถึงประเด็นสำคัญ คือ ผู้พิการที่ได้รับการจดทะเบียน โดยจำแนกตามประเภทความพิการ สถานการณ์เชิงประเด็นของคนพิการ ได้แก่ การศึกษาของคนพิการ ที่ได้รับการศึกษาในโรงเรียนแบบรวมและการศึกษาพิเศษ การมีงานทำของคนพิการ สถานประกอบการและอัตราส่วนที่ต้องรับคนพิการเข้าทำงาน สถานการณ์ด้านสิทธิ/สวัสดิการ สำหรับคนพิการ ได้แก่ การบริการกู้ยืมเงินกองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิต การจัดการบริการสำหรับคนพิการ เบี้ยความพิการ และเครือข่าย/สวัสดิการด้านคนพิการ

กลุ่มผู้สูงอายุ มีการอธิบายถึงประเด็นสำคัญ คือ สัดส่วนจำนวนประชากรที่เป็นผู้สูงอายุ กลุ่มผู้สูงอายุที่ได้รับการคัดกรองว่าเป็นกลุ่มผู้สูงอายุที่ติดบ้าน ติดเตียง และติดสังคม การกู้ยืมประกอบอาชีพจากกองทุนผู้สูงอายุ แรงงานผู้สูงอายุ ที่บอกถึงได้ถึงสถานการณ์การทำงานของผู้สูงอายุในจังหวัดเพชรบูรณ์ ประเด็นด้านการให้ความช่วยเหลือจากเครือข่าย/สวัสดิการด้านผู้สูงอายุ ได้แก่ การสงเคราะห์ในการจัดงานศพ ผู้สูงอายุตามประเพณี การสงเคราะห์ผู้สูงอายุที่ประสบปัญหาทางสังคมในภาวะยากลำบาก และเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ

กลุ่มคนเปราะบาง มีการอธิบายถึงประเด็นสำคัญ คือ กลุ่มคนเปราะบางที่ใช้บริการกับศูนย์คุ้มครองคนไร้ที่พึ่งจังหวัด ผู้แสดงความสามารถ ผู้ทำการขอทาน โดยจำเป็นต้องมีเครือข่ายอาสาสมัครพัฒนาสังคม

ที่เพิ่มขึ้นทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพ เพื่อช่วยเหลือกลุ่มเป้าหมาย ตามบทบาทภารกิจของ พม. คือ เด็ก เยาวชน สตรี คนพิการ ผู้สูงอายุ และคนไร้ที่พึ่ง

6.2 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. การรวบรวมข้อมูลของหน่วยงานต่างๆ ในระดับจังหวัด และระดับประเทศ ควรมีความถูกต้อง ตรงกัน และเป็นชุดข้อมูลเดียวกัน เพื่อป้องกันความคลาดเคลื่อนของข้อมูล ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อความน่าเชื่อถือ การคาดการณ์แนวโน้มของสถานการณ์ทางสังคมในอนาคต

2. ควรบูรณาการฐานข้อมูลกลุ่มเป้าหมาย โดยเฉพาะกลุ่มเปราะบาง ในระดับจังหวัดให้เป็นฐานข้อมูลเดียว เพื่อการช่วยเหลือและพัฒนาคุณภาพชีวิตของกลุ่มเป้าหมายได้อย่างมีขั้นตอนที่ชัดเจน มีแผนการช่วยเหลือที่ ถูกดำเนินการอย่างเป็นระบบ ต่อเนื่อง ลดความซ้ำซ้อนและเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินงานมากยิ่งขึ้น

3. ส่งเสริมบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) มีหน้าที่ดูแลผู้สูงอายุ ทั้งการให้บริการช่วยเหลือ และพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุร่วมกับทุกภาคส่วนในระดับพื้นที่ โดยการกำหนดบทบาทและหน้าที่ของ อปท. ให้มีขอบเขตที่ชัดเจน พัฒนาบุคลากรเฉพาะด้านผู้สูงอายุให้มีคุณภาพ เพื่อให้การดูแลผู้สูงอายุในพื้นที่ อย่างครบวงจร และมีประสิทธิภาพมากขึ้น

6.3 ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติระดับกลุ่มจังหวัด

หน่วยงานระดับกลุ่มจังหวัด ควรมีการนำข้อมูลภาพรวมของระดับกลุ่มมาร่วมวิเคราะห์เชิงลึก ในภาพรวม เพื่อจัดลำดับปัญหาสำคัญ/เร่งด่วนในระดับกลุ่มจังหวัด และร่วมวางแผนทางการแก้ไขปัญหาอย่างชัดเจน มีแผนปฏิบัติการกำหนดกรอบเวลาอย่างเหมาะสม มีแนวทางการแก้ไขปัญหาและพัฒนาาร่วมกัน อย่างแท้จริง

ภาคผนวก

- 1.รายงานดัชนีความก้าวหน้าของคน ปี 2565, สภาพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ,
https://www.nesdc.go.th/ewt_dl_link.php?nid=14402&filename=Social_HAI
- 2.รายงานคุณภาพชีวิตคนไทย พ.ศ. 2566, เว็บไซต์ศูนย์ข้อมูลเพื่อการพัฒนาชนบท กรมการพัฒนาชุมชน,
<http://app2.cdd.go.th/rdic/report/BMN/ReportBMN66.pdf>
- 3.เด็กและเยาวชนที่ไม่มีข้อมูลในระบบการศึกษา, กองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา (กสศ.),
<https://isee.eef.or.th/>
- 4.ระบบบริหารจัดการข้อมูลการพัฒนาคนแบบชี้เป้า, เนคเทค สวทช.,
<https://www.tpmap.in.th/2566/62>
- 5.ระบบสมุดพกครอบครัววัยเด็กทรอนิกส์, กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์,
<https://mso-logbook.m-society.go.th/>
- 6.ระบบ HDC 4.0, กระทรวงสาธารณสุข,
<https://hdcservice.moph.go.th/hdc/main/index.php>
- 7.รายการข้อมูลและ dataset , กองมาตรฐานการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ สป.พม.
https://docs.google.com/spreadsheets/d/1DmqwKvibBjyFXb7-KvgjqCG0_TKDThnR/edit?usp=sharing&ouid=110761266119636727010&rtpof=true&sd=true
- 8.ระบบศูนย์ช่วยเหลือสังคม 1300, ปี พ.ศ.2566, กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์,
<http://hotline1300.m-society.go.th>

สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดเพชรบูรณ์

**999/11 หมู่ที่ 5 ตำบลสะเดียง
อำเภอเมืองเพชรบูรณ์ จังหวัดเพชรบูรณ์ 67000**

056 725 743

Phethchabun@m-society.go.th